

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. január 5., kedd

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Európai Unióból történő kilépésére tekintettel az Egyesült Királyság állampolgárai, valamint családtagjaik tartózkodási jogáról szóló 2020. évi CXXI. törvényhez	32
Végső előterjesztői indokolás a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXXII. törvényhez	34
Végső előterjesztői indokolás a Közép-európai Oktatási Alapítványról és a Közép-európai Oktatási Alapítvány részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CXXIII. törvényhez	36
Végső előterjesztői indokolás az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggésben, az Európa Kulturális Fővárosa 2023 programsorozat sikeres megrendezéséhez és megszervezéséhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló 2020. évi CXXIV. törvényhez	38
Végső előterjesztői indokolás az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXXV. törvényhez	40
Végső előterjesztői indokolás az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer működéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVI. törvényhez	43
Végső előterjesztői indokolás az egyes gyermekvédelmi és szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVII. törvényhez	46
Végső előterjesztői indokolás a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvényhez	53
Végső előterjesztői indokolás a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ egyes feladatainak agrár-felsőoktatás részére történő átadásáról, valamint egyes felsőoktatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXIX. törvényhez	69
Végső előterjesztői indokolás a börtönszűfoltosság miatti kártalanítási eljárással összefüggő visszaélések megszüntetése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CL. törvényhez	71
Végső előterjesztői indokolás az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLI. törvényhez	93
Végső előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi CLII. törvényhez	94

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a Nemzeti Szociálpolitikai Intézetéről szóló 610/2020. (XII. 18.) Korm. rendelethez	96
Végső előterjesztői indokolás az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer működéséhez szükséges egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 611/2020. (XII. 18.) Korm. rendelethez	97

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Európai Unióból történő kilépésére tekintettel az Egyesült Királyság állampolgárai, valamint családtagjaik tartózkodási jogáról szóló 2020. évi CXLI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

A törvényjavaslat célja, hogy a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) Európai Unióból történt kilépése kapcsán meghatározza a Magyarországon élő egyesült királysági állampolgárok és harmadik országbeli családtagjaiknak a kilépést követő átmeneti időszak utáni tartózkodási jogára vonatkozó rendelkezéseket. A tervezet – a Kilépési Megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével – megteremti annak a lehetőségét, hogy a korábban a szabad mozgás és tartózkodás jogát élvező személyek a kilépést követően is folytathassák tartózkodásukat Magyarországon, kedvezményes szabályozás keretében.

Emellett megalkotásra kerülnek az egyesült királysági állampolgárok vízummentessége kapcsán szükséges rendelkezések, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló (EU) 2018/1806 rendeletnek az Egyesült Királyság Unióból való kilépése tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. április 10-i (EU) 2019/592 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtása vonatkozásában. E rendelet viszonyossági alapon biztosítja az egyesült királysági állampolgárok részére a menteséget a tagállamok területére való beutazás esetén előírt vízumkötelezettség alól.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat célja, hogy a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) Európai Unióból történt kilépése kapcsán meghatározza a Magyarországon élő egyesült királysági állampolgárok és harmadik országbeli családtagok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból történő kikerülésére vonatkozó szabályt, arra az esetre, ha 2021. december 31-ig nem rendezik státuszukat.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat célja, hogy a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) Európai Unióból történt kilépése kapcsán meghatározza a Magyarországon élő egyesült királysági állampolgárok és harmadik országbeli családtagjaiknak a kilépést követő átmeneti időszak utáni tartózkodási jogára vonatkozó rendelkezéseket. A tervezet – a Kilépési Megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével – megteremti annak a lehetőségét, hogy a korábban a szabad mozgás és tartózkodás jogát élvező személyek továbbra is folytathassák tartózkodásukat Magyarországon, kedvezményes szabályozás keretében.

A törvényjavaslat szerint az egyesült királysági állampolgárok és családtagjaik nemzeti letelepedési engedély megszerzésére lesznek jogosultak, a lakhatásra, megélhetésre, egészségügyi biztosításra és Magyarország érdekére vonatkozó feltételek vizsgálata nélkül. A nemzeti letelepedési engedély megszerzéséig pedig a korábban a szabad mozgás és tartózkodás szabályrendszere szerint kiadott okmányok birtokában élhetnek továbbra is jogaikkal.

A kérelmezés lehetséges időtartama a törvény tervezett hatálybalépésétől számított 1 év, azaz 2021. január 1-től 2021. december 31-ig tart. Az érintettek részére korábban kiadott okmányok 2021. december 31-ig érvényesek.

A nemzeti letelepedési kérelem elbírálása során – a főszabálytól eltérően – nem kerül megvizsgálásra sem a korábbi tartózkodás hossza, sem a lakhatásra, megélhetésre és egészségügyi biztosításra, Magyarország érdekében vonatkozó feltételek fennállása. Vizsgálni kell azonban kizáró ok (pl. közrendre, közbiztonságra veszélyesség) fenn nem állását.

A letelepedett egyesült királysági állampolgárok családtagjai, akikkel a kapcsolat már a kilépést követő átmeneti időszak lejárta előtt fennállt és továbbra is fennáll, csatlakozhatnak az egyesült királysági állampolgárhoz, nemzeti letelepedési engedélyt szerezve.

Indokolt a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK tanácsi irányelv szerint kiadott EK letelepedési engedély igénylésének lehetővé tétele is az egyesült királysági állampolgárok és családtagjaik számára, tekintettel arra, hogy a nemzeti letelepedési engedély nem biztosít olyan mobilitási jogot a többi tagállam viszonylatában, mely az EK letelepedési engedély 5 év tartózkodást követően történő megszerzésével a harmadik országbeli állampolgárok számára az uniós irányelv szerint lehetséges. Megjegyzendő, hogy az EK letelepedési engedély iránti kérelem elbírálása során a vonatkozó tartózkodási feltételeket a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK tanácsi irányelv értelmében vizsgálni kell, a feltételek értékelésétől eltekinteni nem lehet.

A kilépéshez kapcsolódó átmeneti időszak elteltét követően az újonnan érkező egyesült királysági állampolgárok az egyéb harmadik országok polgáraihoz hasonlóan a Harmtv. szerint kérelmezhetik tartózkodási engedély kiadását azzal, hogy – a külföldi kérelmezés főszabályától eltérően – kérelmüket Magyarországon is benyújthatják.

A 3–4. §-hoz

A javaslat kiegészíti a vonatkozó törvények jogharmonizációs klauzuláit az (EU) 2019/592 európai parlamenti és tanácsi rendelet tekintetében. E rendelet mentesíti a tagállamok területére való beutazás esetén előírt vízumkötelezettség alól az Egyesült Királyság olyan polgárait, akik brit állampolgárok.

Az 5. §-hoz

A törvény a Kilépési Megállapodásban meghatározott átmeneti időszak lejártát követő napon lép hatályba.

**Végső előterjesztői indokolás
a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és
Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez
szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXLII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet. A Kormány a Szent István Egyetem/Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéshez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról. Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására. Az Alapítvány az Egyetem, mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

A 3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga, mint vagyoni értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

A 4. §-hoz

A modellváltás sikeres végrehajtásához szükséges vagyonjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek megállapításra.

Az 5. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervi formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvényjavaslat 3. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek. Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg. Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyonelemről. Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket

az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít. Szükséges rendezni azon ingatlan vagyonelemek sorsát, amelyeket az Egyetem jelenleg költségvetési szerve formában vagyongezel és a fenntartóváltást követően alaptevékenységéhez kapcsolódóan továbbra is használnia szükséges.

A 6. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem – az (1) bekezdésben írt kivétellel – e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonszállításra vonatkozó rendelkezései, így az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól. Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére – az (1) bekezdésben írt kivétellel – azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll az Nftv. költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.) A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

A 7. §-hoz

A törvény preambulumban meghatározott célok megvalósítása érdekében szükséges a meghatározott társasági részesedés és üzletrészek Egyetem tulajdonába adása.

A 8. §-hoz

Az Egyetem mintegy 44 különböző génmegőrzési és fajtafenntartási tevékenységben vesz részt, ezek között szerepel több génbank fenntartása is.

A 9. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 10. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

A 11. §-hoz

Hatályát vesztő rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás a Közép-európai Oktatási Alapítványról és a Közép-európai Oktatási Alapítvány részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CXLIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat indokolása a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Közép-európai Oktatási Alapítvány létrehozásáról és a Közép-európai Oktatási Alapítvány részére történő vagyonjuttatásról szóló törvényjavaslat célja a magyar köznevelési intézményrendszer megerősítése és környezetének szélesítése, egy új, regionális iskolázású, a magyar és a szomszédos államokból érkező tanulók számára köznevelési intézmény létrehozása. Az Alapítvány megfogalmazott céljait a törvényjavaslat közérdekűnek minősíti.

Az Alapítvány nevelési-oktatási céljainak támogatása a nemzeti köznevelés terén olyan alapvető fontosságú ügy, amelynek támogatása a mindenkori Kormány széleskörű társadalmi elváráson nyugvó, meghatározó feladata.

Ezen célok elérése érdekében az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Közép-európai Oktatási Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) közérdekű vagyonkezelő alapítvány formájában történő létrehozására.

A Törvényjavaslat rendelkezik az Alapítvány alapításáról, a közérdekű célokról, az Alapítvány feladatairól, közhasznúsági jogállásáról.

Az Alapítvány fő feladata az International Baccalaureate Organization (Nemzetközi Érettségi Szervezet) mint nemzetközi szervezet által a Middle Years Programme (közép évek programja) és Diploma Programme (Diploma Program) nyújtására, valamint IB Diploma (Nemzetközi Érettségi bizonyítvány) kiadására feljogosított, azaz arra akkreditált középfokú nevelési-oktatási intézmény, valamint hozzá kapcsolódó kollégium létesítése és fenntartása, továbbá a létrehozott intézmények alapítói, fenntartói jogainak gyakorlása, működési feltételei, intézményfejlesztési céljai megvalósításának és a nevelési-oktatási feladatok ellátásának biztosítása.

A létrejövő oktatási-nevelési intézmény a tervek szerint 4+1 előkészítő évfolyamon biztosítana kiemelt színvonalú, középfokú oktatást a diákok számára. Az intézmény „boarding school” (bentlakásos iskola) jellegéből fakadóan a magas színvonalú képzés nyújtása mellett nevelési tevékenységet is végez, a tantermen kívüli foglalkozások a közép-európai (kiemelten kárpát-medencei) identitás erősítése szellemében kerülnek kialakításra, a programok keretében a magyar és regionális értékek, kultúra és hagyományok ismeretének átadása kulcselemként szerepel.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 56/A. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy nemzetközi érettségi bizonyítványt az a középiskola állíthat ki, amelyik rendelkezik a Nemzetközi Érettségi Szervezet (International Baccalaureate Organisation) hozzájárulásával. A nemzetközi érettségi vizsgát a Nemzetközi Érettségi Szervezet által meghatározott eljárás szerint kell lefolytatni. A nemzetközi érettségi bizonyítvány tulajdonosát megilletik mindazok a jogok, amelyek a magyar érettségi bizonyítvánnyal rendelkezőket.

Az International Baccalaureate Organisation 1968-ban Genfben került megalapításra. Ma már közel 5000 iskola 1,3 millió diákja tanul ebben a rendszerben az UWC Atlantic College felmérése szerint.

Az itt szerzett diploma nemzetközileg elismert: 150 ország több, mint 2000 egyeteme fogadja el felvételi vizsgaként. Az Alapítvány létesítéséhez szükséges 2.000.000.000,- Ft alapítói vagyon, amely összeg az Alapítvány megalapítását és annak működését 2023. júniusig biztosítja.

A Törvényjavaslatban szerepel, hogy a feladatok ellátásához szükséges, további vagyon biztosításáról külön törvény fog rendelkezni. Az Alapítvány céljainak megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenységet végez, amely keretében az alapító által rendelt, valamint az Alapítványhoz csatlakozók és adományozók által juttatott vagyont kezeli.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára – a Törvényjavaslat preambulumban meghatározott célokra tekintettel – közérdekű vagyongazdálkodó alapítványként az Alapítvány létrehozására.

A § további garanciális rendelkezéseket tartalmaz, amely szerint az Alapítványban az alapítói jogok teljes körét – beleértve az alapító okirat e törvény rendelkezéseire is figyelemmel történő módosításának jogát – a kuratórium gyakorolja.

A 2. §-hoz

Részletesen felsorolja az Alapítvány feladatait és az Alapítvány közérdekűnek minősített céljait. Az Alapítvány létrehozásának elsődleges célja olyan nevelési-oktatási intézmény létrehozása és fenntartása, amely IB Diploma (Nemzetközi Érettségi bizonyítvány) kiadására jogosult.

Rendelkezik az Alapítvány által létesítésre kerülő nevelési-oktatási intézmények működéséről, valamint az intézmények tekintetében a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseitől való eltérésekről.

A 3. §-hoz

Az Alapítvány részére rendelt alapítói vagyonon túl további vagyonyuttatásról külön törvény fog rendelkezni.

A § rendelkezik továbbá arról, hogy a Kormány gondoskodik az Alapítvány további vagyonának és költségvetési támogatásának biztosításáról.

A 4. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 5. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

**Végső előterjesztői indokolás
az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggésben, az Európa Kulturális Fővárosa 2023
programsorozat sikeres megrendezéséhez és megszervezéséhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló
2020. évi CXLIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Veszprém városa és a Balaton-régió közös pályázattal nyerte el a 2023-as Európa Kulturális Fővárosa címet.

A címhez kapcsolódó Európa Kulturális Fővárosa 2023 programsorozat sikere nemzeti érdek. Magyarország és a magyar kultúra méltó bemutatása érdekében jelentős létesítményfejlesztések szükségesek. A törvényjavaslat annak lehetőségét teremti meg, hogy ezek a fejlesztések a lehető legrövidebb időn belül megvalósulhassanak.

A törvényjavaslat indokolása a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A szakasz a törvény hatályát határozza meg. A törvény hatálya az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggésben, az Európa Kulturális Fővárosa 2023 programsorozat 2020-ban megkezdett és egészen 2023-ig folyamatosan zajló rendezvényeinek megrendezéséhez szükséges, illetve azokkal összefüggő, azokat kiszolgáló beruházásokra és felújítási, valamint a beruházással és a rendezvények lebonyolításával és szervezésével összefüggő beszerzésekre terjed ki. A Programsorozat sikeres lebonyolítása csak akkor garantálható, ha annak előkészítése a törvény által biztosított sajátos jogi feltételek mellett bonyolítható le.

2. §

A szakasz egyértelműen kijelöli a beruházás építetőjét és megvalósítóját, valamint a Programsorozat irányítóját és lebonyolítóját. A törvényjavaslat értelmében ezen feladatokra – beleértve az esetleges közbeszerzési eljárások lebonyolítását – Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a többségi önkormányzati tulajdonban álló Veszprém-Balaton 2023 Zártkörűen Működő Részvénytársaság került kijelölésre. A Veszprémi Főegyházmegye veszprémi vár területén található ingatlanjain megvalósuló felújítások és fejlesztések építetője és megvalósítója, valamint az ingatlanok felújításával és fejlesztésével összefüggő feladatok irányítója és lebonyolítója a Veszprémi Főegyházmegye, mint egyházi jogi személy.

3. §

A beruházás, a beruházás érdekében létrehozandó szerződések, a Programsorozat, illetve a Programsorozat sikeres megvalósítása érdekében kötendő szerződések kiemelten fontos közérdeket szolgálnak. Ezen rendelkezés célja, hogy segítséget nyújtson a jogalkalmazónak olyan jogszabályok alkalmazása tekintetében, ahol a kiemelkedően fontos közérdek jelentőséggel bír.

4. §

A beruházással és a Programsorozattal összefüggő közbeszerzési eljárások gyorsítása érdekében a szakasz lehetővé teszi, hogy az ajánlatok értékelési szempontja kizárólag a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás legyen.

5. §

A törvényjavaslat a beruházással, illetve a Programsorozattal összefüggő közbeszerzési eljárások kapcsán a közbeszerzési hirdetmények ellenőrzéséről szóló miniszteri rendeletben megállapított határidőket rövidíti.

6. §

A törvényjavaslat a beruházást a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngtv.) 11. § (1) bek. b) pontja szerinti kiemelten közérdekű beruházássá minősíti annak érdekében, hogy az Ngtv.-ben az ilyen beruházásokra megállapított szabályok a Beruházás tekintetében is alkalmazandóak legyenek. Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggésben szervezendő programsorozathoz kapcsolódó beruházások fő célja, hogy biztosítsa Magyarország és a magyar kultúra méltó nemzetközi megjelenítését, valamint hogy támogassa Veszprém Megyei Jogú Város és térsége fejlődését.

7. §

Jelen rendelkezés – a koordinációs jog megfelelő gyakorlása érdekében – lerövidíti a tájékoztatáskérés és javaslattétel során a hatóságok, önkormányzatok és feladatkörükben eljáró egyéb személyek, szervek választására vonatkozó, az Ngtv. 11/G. § (2) és (3) bekezdésében foglalt határidőt.

8. §

A szakasz általános tájékoztatás-kéresi jogosultsággal ruházza fel a Beruházással kapcsolatos feladatok ellátására, irányítására kijelölt személyt, illetve a beruházás megvalósítását elősegítő konkrét intézkedések megtételére vonatkozó javaslati jogot biztosít számára azzal, hogy az érintett szervek számára az álláspont közlésére nyitva álló határidőt is rögzíti.

9. §

A szakasz a közpénzek hatékony felhasználását szolgálja, amikor a saját hatáskörben lebonyolítandó nemzeti nyílt, illetve versenyeztetési eljárások eredményeképpen kötendő szerződések vonatkozásában kizárja a 2016. évi LXXIV. törvény 11/G. § (3) és (5) bekezdésének alkalmazását.

10. §

Az 1. mellékletben szereplő állami tulajdonú ingatlanok Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, a 2. mellékletben szereplő ingatlanok a Veszprémi Főegyházmegye tulajdonába kerülnek.

11. §

Az Önkormányzat és az MNV Zrt. között elszámolási és megtérítési kötelezettség nem keletkezik.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény 64. § (3) bekezdése szerinti előzetes egyetértést, és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jóváhagyást megadottnak kell tekinteni.

12. §

A nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 13. § (1) bekezdése szerint törvényben, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott értékhatár feletti nemzeti vagyon tulajdonjogát átruházni – ha törvény kivételt nem tesz – csak versenyeztetés útján, az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő részére, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értékarányosságával lehet.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 108/A. § (1) bekezdése határozza meg azokat az eseteket, amelyek alapján az Nvtv. 13. § (1) bekezdése szerinti versenyeztetés mellőzhető.

A szakasz lehetőséget ad Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának, hogy a tulajdonában álló, Veszprém belterület 290 helyrajzi számú ingatlant e törvény alapján versenyeztetés mellőzésével értékesítse a Veszprémi Főegyházmegye részére.

13. §

Felhatalmazást ad a Kormány számára a felsorolt tárgykörökben történő rendeletalkotásra.

14. §

Hatályba léptető rendelkezés.

15. §

Az átmeneti rendelkezéseket tartalmazza, amelynek értelmében a törvényt a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

16. §

A 12. § az Nvtv. 13. § (1) bekezdésétől való eltérésére ad lehetőséget, amely az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXLV. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A törvényjavaslatához tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelölt Indokolások Tárában kerül közzétételre.

Magyarországon 2014. július 1-jétől működik a nemzeti mobil fizetési rendszer, amely országosan egységes platform útján biztosítja egyes közszolgáltatások díjának (például a közterületi parkolási díj és autópályadíj) „mobilfizetéssel”, mobilvásárlással történő kiegyenlítésének lehetőségét. Az Európai Unió jogának való megfelelés érdekében a nemzeti mobilfizetési rendszer felülvizsgálata, és a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény hatályon kívül helyezése, illetve új törvény megalkotása vált szükségessé. A törvényjavaslat ennek megfelelően egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítésének feltételeit szabályozza.

Az országosan egységes értékesítési platform biztosítását a törvényjavaslat új, koncessziós rendszerben biztosítja. A nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény szerint az egységes mobilfizetési rendszert a jogszabályban kijelölt, 100%-os állami tulajdonban álló társaság üzemeltette. A törvényjavaslat – megőrizve a szolgáltatás egységes jellegét – a jogszabályi kijelölés helyett, egy versenyre nyitott, koncessziós eljárásban kiválasztott egyszereplős üzemeltetői modellt hoz létre.

A törvényjavaslat megteremti a koncessziós rendszer bevezetésének feltételeit, vagyis azt, hogy a mobilfizetési platform üzemeltetési jogát a koncessziós pályázat alapján határozott időre kiválasztott személy végezze. A törvényjavaslat ennek érdekében meghatározza többek között a koncessziós pályázat kiírására jogosultakat, a koncesszió időtartamát, valamint rögzíti a koncesszió nyertesének fő kötelezettségeit.

A nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény által bevezetett egységes értékesítési rendszer működtetése mind méretgazdaságossági szempontból, mind ügyfél élmény szempontjából olyan eredményeket hozott, ami az egységes platform fenntartását támasztja alá. Az egységes szolgáltatásokhoz a felhasználóknál új – pozitív – élmények társulhattak, hiszen az ügyfelek az „egyablakos” rendszer használatával több szolgáltatást érthettek el, lényegében egy felületen keresztül. Erre tekintettel a törvényjavaslatban szabályozott egységes elektronikus értékesítési rendszer a felhasználók és az ügyfelek szempontjából lényegi elemeit tekintve változatlan a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvényben szabályozotthoz képest. A koncessziós pályázat

nyertese biztosítja a platform üzemeltetését, vagyis a „nagykereskedelmi” feladatokat továbbra is egy piaci szereplő látja el a viszonteladói hálózaton keresztül, akik a végfelhasználók felé értékesítik a termékeket, illetve szolgáltatásokat. Változás a korábbi konstrukcióhoz képest, hogy a végfelhasználók felé csak a viszonteladók értékesíthetnek terméket vagy szolgáltatást, a platform üzemeltetője közvetlenül nem: vagyis, a koncesszió nyertese nem végezhet „kiskereskedelmi” tevékenységet.

A törvényjavaslat a teljesen egységes értékesítési rendszer érdekében nem teszi lehetővé a közszolgáltatást nyújtó szolgáltatók számára, hogy a saját csatornákon keresztül közvetlenül értékesítsék termékeiket, illetve szolgáltatásaikat a végfelhasználók felé.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

Ez a § a törvényjavaslat tárgyi hatályát határozza meg, vagyis azokat a szolgáltatásokat, amelyek egységes elektronikus értékesítésű közszolgáltatásoknak minősülnek, és az elektronikus értékesítésük csak az egységes rendszeren keresztül történhet. A törvényjavaslat hatálya alá tartozó szolgáltatások köre leszűkül a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvényben foglaltakhoz képest, mivel a koncessziós modellben kizárólag a konkrétan meghatározható szolgáltatások, termékek értékesítéséről lehet szó, azaz a szolgáltatások köre nem bővíthető.

2. §-hoz

A § az értelmező rendelkezéseket tartalmazza. Bevezetésre kerül az elektronikus értékesítés fogalma, amely illeszkedik az uniós jogban jól ismert információs társadalommal összefüggő szolgáltatás fogalmához. Ennek bevett, a gyakorlatban is jól alkalmazható elemei, hogy a szolgáltatást távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtják. Ezen fogalmi elemek mentén a jelenlegi definíciónál pontosabban lehatárolható, hogy mely szolgáltatások tartoznak a törvényjavaslat szerinti elektronikus értékesítés körébe, és melyek nem. Törvényi szinten meghatározásra kerültek az egységes elektronikus értékesítési rendszer szereplői, így az egységes rendszer működtetője, a szolgáltató, a végfelhasználó, valamint a viszonteladó.

3. §-hoz

A törvényjavaslat elsődleges céljának megfelelően a § rögzíti, hogy az egységes rendszer működtetési jogának gyakorlására koncessziós pályázat alapján kerülhet sor, amihez kapcsolódóan meghatározásra kerülnek a koncessziós pályázat kiírásának szabályai, valamint a koncesszióköteles tevékenység gyakorlásának egyes feltételei. A koncesszióról szóló törvény egyes rendelkezései nem alkalmazandóak, így rögzítésre került, hogy nem szükséges külön koncessziós társaság létrehozatala, valamint lehetőség van arra is, hogy a koncessziós eljárás nyertese a koncesszióköteles tevékenységen kívül más tevékenységet is gyakoroljon. A koncesszióköteles tevékenység gyakorlásának jogszabályban meghatározott 8 éves időtartama biztosítja a rendszer éveken átnyúló üzemeltetését, ami a stabil működés és működtetés szempontjából mind az ügyfelek, mind pedig a koncessziós eljárás nyertese számára fontos.

4. §-hoz

A § rögzíti az egységes rendszer üzemeltetésének legfontosabb feltételeit.

A nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény nagy eredménye volt, hogy sikerült országos lefedettséget biztosítani a jogszabályban meghatározott közszolgáltatások „mobilfizetése”, azaz elektronikus értékesítése során, amely olyan térségekben is könnyen elérhetővé tette a szolgáltatást a fogyasztók számára, ahol az egységes rendszer jogszabályi bevezetése nélkül nem lett volna biztosítható. A jogalkotó különösen fontosnak tartotta a szolgáltatásnyújtás ezen kritériumának fenntartását, így rögzítésre került, hogy a működtető a rendszer működését az ország teljes területén köteles biztosítani.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy a szolgáltatók az érintett közszolgáltatások értékesítését az egységes rendszeren keresztül kötelesek biztosítani. A rendelkezés rögzíti továbbá, hogy a működtető nem jogosult kiskereskedelmi tevékenységet végezni, a végfelhasználók felé csak a viszonteladók értékesíthetnek. A jogszabály mind

a szolgáltatókkal, mind a viszonteladókkal kötendő szerződéses jogviszonyokban előírja az egyenlő bánásmód követelményét annak érdekében, hogy a szolgáltatás teljes körű legyen. Minél több szolgáltató, illetve viszonteladó csatlakozik a rendszerhez, annál nagyobb a verseny a viszonteladók között, és annál magasabb a szolgáltatás minősége.

A szolgáltató a termék egységes rendszeren keresztül történő értékesítése és a támogatási szolgáltatások ellenértékéért jutalékot fizet a működtető részére, mely jutalékból a működtető a viszonteladó közreműködéséért jutalék fizetésére köteles.

Lényeges változás a korábbi szabályozáshoz képest, hogy a viszonteladó a terméket a szolgáltató által meghatározott áron köteles értékesíteni, és az egységes rendszeren keresztül történő értékesítésért külön díjat a végfelhasználónak nem számíthat fel. A viszonteladó a szolgáltatásáért jutalékot kap, illetve azon felül csak az egységes értékesítés körébe nem tartozó, de ahhoz kapcsolódó további szolgáltatásokért kérhet külön díjazást a végfelhasználótól. A rendelkezés célja, hogy a végfelhasználók körébe minél gyorsabban elterjedjen a jogszabályban rögzített elektronikus csatorna használata, és annak igénybevétele ne eredményezzen többletköltséget a végfelhasználók számára.

5. §-hoz

A § kiemeli, hogy a szolgáltató az egységes elektronikus értékesítésű közszolgáltatást a végfelhasználó részére nyújtja, azaz ezzel a jogalkotó megerősíti a továbbértékesítés speciális jellegét, kiemelve, hogy a működtető a szolgáltatás nyújtása során kvázi közvetítő tevékenységet végez az egységes rendszer üzemeltetésén keresztül. A rendelkezés tartalmazza továbbá az egységes elektronikus értékesítési rendszer működtetőjének kötelezettségeit, amelyeket a koncesszióköteles tevékenység nyújtása során el kell látnia.

6. §-hoz

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény adatvédelemre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével rögzítésre kerülnek az egységes elektronikus értékesítésű közszolgáltatás nyújtásával kapcsolatos adatkezelésre vonatkozó szabályok.

7. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés.

8. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

9. §-hoz

A szolgáltatásnyújtás állandósága és az átmenet gördülékenységének biztosítása érdekében rögzítésre kerül, hogy a koncessziós szerződésben meghatározott szolgáltatásnyújtás kezdő időpontjáig a rendszer működtetését a korábban hatályos jogszabályok szerint, jogszabályi kijelölés alapján a nemzeti mobilfizetési szervezet látja el. Szintén a szolgáltatás folyamatosságának biztosítása érdekében rendelkezik úgy a jogszabályhely, hogy a nemzeti mobilfizetési szervezet valamennyi fennálló szerződéséből eredő jogok és kötelezettségek a koncesszió nyertesére szállnak át.

10. §-hoz

Sarkalatosági záradék.

11. §-hoz

Jogharmonizációs záradék.

12. §-hoz

A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott bejelentési kötelezettségnek való megfelelésre utaló záradék.

13–14. §-hoz

E §-ok a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvénynek és a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvénynek az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló törvénnyel összefüggésben szükséges módosítását tartalmazzák.

15–16. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

**Végző előterjesztői indokolás
az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer működéséhez szükséges egyes törvények módosításáról
szóló 2020. évi CXLVI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer (a továbbiakban: OKNYIR) a kereskedelmi hatóságként, ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóságként, valamint szolgáltatási tevékenységet engedélyező és a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóságként kijelölt fővárosi és megyei kormányhivatal járási hivatala, megyeszékhely szerinti városi önkormányzat jegyzője (főjegyző), települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője (fővárosi főjegyző) hatáskörébe tartozó, önállóan vezetett nyilvántartásokat hivatott felváltani. Az új, országos nyilvántartás létrehozásával a bejelentés- és engedélyköteles tevékenységek országosan egységes, átlátható és hatékony rendszerben válnak nyomonkövethetővé az állampolgárok, a hatóságok és az illetékes szervezetek számára. Az OKNYIR 10 nyilvántartás (többek között az üzletek, kereskedők, piacok és bevásárlóközpontok nyilvántartásának) összhangját megteremtő, országos nyilvános, valamint közhiteles adatbázis lesz. Az OKNYIR bevezetésével szükségessé válik a kereskedelmi és egyéb szolgáltatási tevékenységet végzők hatósági nyilvántartásban szereplő adatainak felülvizsgálata és az ágazati jogszabályok módosítása a rendszer megfelelő működése érdekében. Törvényi szinten szükséges rögzíteni az OKNYIR rendszerbe történő adatbejegyzés és az adatkezelés feltételeinek részletszabályait – így többek között a nyilvántartásban szereplő adatok és azon belül a közérdekből nyilvános adatok körét, valamint a nyilvántartásba való betekintésre jogosultaknak a meghatározását –, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseit figyelembe véve, összhangban a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakás tv.) rendelkezései vonatkozásában az üzletszerű ingatlanközvetítők tevékenységi körének meghatározásánál szükséges annak pontosítása és egyértelműsítése, hogy az ügyletek lebonyolításához szükséges dokumentációk és okiratok beszerzésével, és előkészítésével összefüggő feladatok közül az okiratok megszerkesztése és azok ellenjegyzése nem tartozik az ingatlanközvetítők hatáskörébe.

A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv 47. cikk (3) bekezdésében foglaltaknak eleget téve szükséges vizsgálni az ingatlanügynökök (az ingatlanközvetítők, valamint az ingatlanvagyon-értékelők és -közvetítők) bejelentési és nyilvántartásba vételi eljárása során, hogy jog szerinti és tényleges tulajdonosai az üzleti jó hírnév feltételeinek eleget tesznek-e. Ennek megfelelően elengedhetetlenné vált a gazdálkodó szervezetek vonatkozásában az üzletszerű ingatlanközvetítői, valamint az üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenység folytatása feltételeinek kiegészítése az üzleti jó hírnév igazolása követelményének bevezetésével, mellyel a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője illetve tulajdonosa az üzleti élet tisztaságának garanciáját biztosítja.

2. §

Az átláthatóság és az OKNYIR-ral való összeegyeztethetőség érdekében tartalmazza a Lakás tv. 64/C. § (4) bekezdése a tevékenység végzésére való jogosultsági feltételeknek való megfelelés gazdálkodó szervezetek számára előírt követelményeit.

3. §

A Lakás tv. 64/D. §-ában foglalt rendelkezések pontosítása szintén az OKNYIR bevezetésével összefüggésben vált indokolttá, melynek keretében szükséges a nyilvántartásba bejegyzendő adatok körének, azok közhitelességének, a nyilvántartásban szereplő adatok közül a nyilvánosan hozzáférhető adatoknak, valamint a nyilvántartásba való betekintésre jogosultaknak a meghatározása. A szakképesítés igazolására szolgáló iratok felülvizsgálata a szolgáltatási tevékenységet végző természetes személyek esetében a szakképzési rendszer átalakulásával összefüggésben vált szükségessé.

4. §

Az Európai Unió jogának megfeleléséről rendelkező jogharmonizációs záradék.

5. §

A szakképzési rendszer átalakulásának következtében indokolttá vált a szakképesítésre vonatkozó szövegrészek módosítása.

6. §

Az OKNYIR bevezetésével és az új szakképzési rendszer hatályba lépésével összefüggésben módosítani szükséges a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 54. § (3)–(3c) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket a nyilvántartásba bejegyzendő adatok körének, azok közhitelességének, a nyilvántartásban szereplő adatok közül a nyilvánosan hozzáférhető adatoknak, valamint az adatkezelés feltételeinek a meghatározásával.

7–8. §

A szakképzési rendszer átalakulásának következtében indokolttá vált a szakképesítésre vonatkozó szövegrész módosítása. A Ttv. 53. § (3) bekezdésében tévesen az ingatlanközvetítő kifejezés szerepel ingatlankezelő helyett, melynek javítása szükséges.

A Ttv. 54. § (4) bekezdésének hatályon kívül helyezése a bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnytv.) 71. § (2) bekezdése alapján indokolt, a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében. A 71. § (2) bekezdése ugyanis általános felhatalmazást biztosít a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság részére a bünyügyi nyilvántartásból történő adatigényléshez és meghatározza annak részletes feltételeit is.

Ezen túlmenően a Ttv. 54. § (5) bekezdésének hatályon kívül helyezése szükséges az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 27. §-ának, valamint a Bnytv. 71. § (2) bekezdésének adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseivel való összhang megteremtése és a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében.

9. §

Az OKNYIR rendszerbe történő adatbejegyzés és az adatkezelés feltételeinek részletszabályait – így a nyilvántartásban szereplő adatok és azon belül a közérdekből nyilvános adatok körét, valamint a nyilvántartásba való betekintésre jogosultaknak a meghatározását – a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben szereplő nyilvántartások vonatkozásában is szükséges meghatározni.

10. §

A kereskedelmi hatóságként eljáró települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi főjegyző által történő – az önkormányzati feladatellátást támogató, számítástechnikai hálózaton keresztüli távoli alkalmazásszolgáltatást (Application Service Provider, ASP) nyújtó elektronikus információs szakrendszeren keresztül megvalósuló automatizált – adattovábbítási lehetőség megteremtése, amely az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer megfelelő kialakítása és működése érdekében, a hatóságok adminisztratív terheinek csökkentése jegyében vált indokolttá.

11–12. §

A bejelentéshez kötött tevékenységet folytató szolgáltatók nyilvántartásával összefüggésben a bejelentés időtartamát a hatályos és naprakész adatok vezetése, valamint a teljes körű tájékoztatás érdekében indokolt minden szolgáltató esetében feltüntetni a nyilvántartás adatai, valamint a bejelentésről szóló igazolás tartalma között, nem csupán a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében folytatni kívánt tevékenység esetében.

13–14. §

A közigazgatási bürokráciacsökkentéssel és az egyes hatósági eljárások egyszerűsítésével összefüggő törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXXVI. törvény rendelkezéseinek módosítása a társasházi tisztségviselők nyilvántartására vonatkozó rendelkezések hatálybalépésének 2023. január 1-jére történő módosítását jelenti. A társasházi tisztségviselők nyilvántartása – miután az ingatlan-nyilvántartás részeként valósul meg – az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó egyéb informatikai fejlesztésekkel együtt valósul meg, ezért szükséges a hatálybalépés későbbi időpontra történő módosítása.

15. §

A társasházi tisztségviselők nyilvántartására vonatkozó rendelkezések hatályba lépésének 2023. január 1-jére történő módosítására tekintettel, szükséges az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi LXXXII. törvény megfelelő módosítása is.

16. §

Hatályba léptető rendelkezések.

17. §

Európai Unió jogának való megfelelésről rendelkező jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás az egyes gyermekvédelmi és szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CXLVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Kormány elkötelezett a szociális és gyermekvédelmi területen magas színvonalú szolgáltatások, a hatékony feladatellátás és családközpontú gyermekvédelem erősítésében. A Javaslatban foglalt módosítások e célok megvalósítását szolgálják, továbbá megerősítik a Kormány azon szándékát, hogy a fogyatékossgal élő emberek rehabilitációra és társadalmi integrációra irányuló törekvéseit támogatni szükséges.

Fenti célok elérése érdekében a Javaslat elsődlegesen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) módosítását tartalmazza.

A szabályozási tárgykör szoros összefüggéseire tekintettel pontosítja továbbá a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvénynek a társadalombiztosítási azonosító jel kezelésével összefüggő rendelkezését. A kapcsolattartás és a kapcsolattartás megváltoztatása tárgyában történő döntésre vonatkozó bírósági és gyámhatósági hatáskörök kapcsán pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényt (a továbbiakban: Ptk.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvényt módosítja.

Az Szt. módosítása megteremti a fogyatékossgügyi tanácsadásnak, mint a család- és gyermekjóléti központok új szolgáltatásának jogszabályi alapjait. A Javaslat ezen túl rendelkezéseket tartalmaz a bejegyzés nélkül működő szociális szolgáltatások rendezésének elősegítése érdekében, valamint több adatkezeléssel kapcsolatos kérdésben is pontosító jellegű módosításokról rendelkezik.

A Gyvt. módosítása keretében folytatódik a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer jogszabályi hátterének megalapozása, a rendszer fejlesztése és működésének bővítése a gyermekjóléti szolgáltatások területén is. Mindennek hatására csökkennek a papír alapú adminisztrációs kötelezettségek.

A nevelőszülői ellátást érintően emelkedik a különleges, speciális vagy kettős szükségletű gyermekeket gondozó nevelőszülők többletdíjának mértéke.

A Javaslat értelmében már nem csak a felsőfokú tanulmányokat folytató, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek esetében lesz lehetőség 30 éves korukig az utógondozói ellátás meghosszabbítására, hanem a középfokú tanulmányokat folytató, illetve szakképző intézményben tanuló fiatal felnőttek esetében is.

A Javaslat tartalmazza a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet létrehozásával összefüggő törvényi szintű módosításokat.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A módosítás az Szt. alapján nyújtott utcai szociális munkával összefüggésben szükséges adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz.

2. §-hoz

A Javaslat szerinti módosítás az ápolási díj összegének emelkedésével összefüggésben kiterjeszti az önkormányzatok döntési szabadságát.

3. §-hoz

A módosítás a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (a továbbiakban: Intézet) létrehozásához kapcsolódóan lehetővé teszi, hogy a munka törvénykönyvének hatálya terjedjen ki az Intézet munkavállalóira. Ennek oka az ellátandó feladatok szakpolitikai függetlenséget biztosító, szolgáltató, szakmai támogató és koordináló jellege, a munkavégzés jellege, amellyel biztosítható a kellő rugalmasság, gyorsaság és hatékonyság a projektszerű működéshez. A módosítással a munka világát érintő nemzetközi normák és – az Európai foglalkoztatási stratégia és a Foglalkoztatási iránymutatások egyik központi fogalma – a „rugalmas biztonság” (flexicurity) hazai jogba történő átültetése a munkaerő-piac rugalmas alkalmazkodási képességét, a foglalkoztatás nagyfokú biztonságát és a munkavállalókra vonatkozó jogokon és kötelezettségeken alapuló állami foglalkoztatáspolitikai feltételeit teremti meg. Ehhez párosul a szolgáltató állam kihívása, a közigazgatás és a közszolgáltatások hatékony működtetése, az adminisztratív folyamatok egyszerűsítése, a transzparencia biztosítása.

4. §-hoz

A bejegyzés nélkül működő szociális szolgáltatások rendezése során az egyébként feladat-ellátási kötelezettséggel bíró szervnek kell gondoskodnia az ellátatlanul maradó személyekről. A Javaslat megteremti annak lehetőségét, hogy az illegálisan működő szolgáltatások elleni eredményes fellépés érdekében – a kormányhivatalhoz hasonlóan – a hatósági jogkörrel nem rendelkező állami fenntartó is jogosult legyen a szolgáltatásnyújtás helyszínére belépni, és ott intézkedést tenni.

5. §-hoz

Az állami támogatásra való jogosultság megállapításakor, a finanszírozási rendszerbe történő befogadási eljárásban kiadott szakhatósági állásfoglalásban indokolt az étkeztetésen belül külön a szociális konyha és a népkonyha ellátotti létszámának feltüntetésére, szükséges a két altípus nevesítése törvényi szinten is.

6. §-hoz

„A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” című projekt keretében sor került egy olyan, fogyatékos személyek és családjuk számára létrehozott fogyatékosügyei tanácsadói hálózat kialakítására, amelynek célja, hogy a szükségleteikre reagáló, rendszerszerű szolgáltatásokat fejlesszen és tegyen hozzáférhetőbbé.

A rendelkezés a fogyatékosügyei tanácsadás szolgáltatás jogszabályi alapjainak megteremtésével lehetővé teszi, hogy 2022. január 1-jétől a szolgáltatás beépüljön a család- és gyermekjóléti szolgáltatás kereteibe, azzal, hogy a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központokhoz rendeli a feladatot. A szolgáltatás hozzájárul az egyének, családok jólétéhez, életminőségük és életvezetési képességük javulásához, segíti a közszolgáltatásokhoz, információkhoz és ellátásokhoz való hozzáférésüket.

A fogyatékosügyei tanácsadó a fogyatékoságból adódó kérdések, problémák megválaszolására, megoldására koncentrálni, kiemelt szerepe van a széleskörű szakmai tájékoztatásban, kapcsolattartásban, az együttműködések kialakításában és fenntartásában, valamint segíti a speciális szolgáltatások igénybevételét.

7. §-hoz

Az étkeztetést érintő módosításokhoz kapcsolódó átmeneti szabályok rendezik, hogy az új szabályokat a folyamatban lévő bejegyzési és szakhatósági eljárásokban is alkalmazni kell.

Az új szabályok hatálybalépésével nem csak az újonnan létrehozott népkonyha szolgáltatás esetén szükséges az érintett önkormányzat hozzájárulása, hanem az ellátási terület módosítása esetében is meg kell kérni azt valamennyi érintett önkormányzattól.

8. §-hoz

Szabályozni szükséges, hogy a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a feladataihoz tarozó humán erőforrás-kapacitást milyen szabályok szerint adja át az Intézet részére. Jogszabály által biztosított keretek között a kormányzati igazgatásról szóló törvény hatálya alól a munka törvénykönyvének hatálya alá kerülnek

a foglalkoztatottak, amely lehetővé teszi a projektszerű működést, rugalmasságot, gyors reagálást. A módosítás az ezekkel kapcsolatos garanciális szabályokat rögzíti.

9. §-hoz

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthonában és ápoló-gondozó célú lakóotthonában ellátottak komplex szükségletfelmérését az Szt. egy korábban elfogadott módosítása 2020. december 31-ig rendelte elvégezni. A koronavírus-járványra tekintettel a szakértői vizsgálatok külön jogszabályban felfüggesztésre kerültek, ezért a határidő meghosszabbítása szükséges egy évvel.

A törvény lehetővé teszi annak a szolgáltatásnak a rendelkezésre álló kapacitásoktól független befogadását, amelynek ellátására az egyházi fenntartó a települési önkormányzattal vagy társulással ellátási szerződést kötött. A módosítás szűkíti ezt a lehetőséget az étkeztetés esetében a szociális konyha altípusra.

A rendelkezés tartalmazza az Intézet létrehozásával összefüggésben az Szt. szövegcsere módosításait.

10. §-hoz

Az Szt. meghatározott rendelkezésének – a Javaslatban foglaltakhoz kapcsolódóan szükségessé vált – hatályon kívül helyezését megállapító rendelkezés.

11. §-hoz

A Javaslat a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosításával egyértelművé teszi, hogy a szociális igazgatás szerve és a szociális intézmény vezetője mellett a társadalombiztosítási azonosító jelet a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás szerve, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény vezetője is kezelheti a gyermekvédelmi ellátás megállapításával és folyósításával, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások biztosításával összefüggésben.

12. §-hoz

A módosítással bővül a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátók körének törvényi felsorolása a települési önkormányzat jegyzőjével, aki a gyámhatósági feladatainak ellátásán kívül is juthat a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó információkhoz, amelyek jelzése a gyermek érdekében áll. A jegyzőn túlmenően a gyermekvédelmi jelzőrendszernek – a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CVIII. törvény módosításaival összhangban – a büntetés-végrehajtási intézettel és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőkkel való bővítése azt a célt szolgálja, hogy ha a szülő e szervek látókörébe került, akkor a gyermekének nevelését, a vele történő kapcsolattartást befolyásoló információk átadhatóak legyenek a gyermekjóléti szolgáltató és a gyámhatóság részére, erősítve mindezzel a gyermek biztonságát.

13. §-hoz

Otthonteremtési támogatás – indokolt esetben – a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó, bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra vagy belépési hozzájárulásra is biztosítható 2002 óta. Ennek oka az, hogy a gyermekvédelmi szakellátásból kikerülő, vagyonnal nem rendelkező fiatal felnőtt számára is legyen lehetőség ezen ellátások igénybevételére.

A támogatott lakhatás az Szt. 57. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátásnak minősül, ugyanakkor nem tartozik a tartós bentlakásos intézmény fogalma alá. A módosítás megteremti a lehetőséget a támogatott lakhatás esetén fizetendő belépési hozzájárulás otthonteremtési támogatásból történő finanszírozására is.

14. §-hoz

A módosítás az otthonteremtési támogatást érintően egyértelművé teszi, hogy a fiatal felnőttet csak abban az esetben kell a további felhasználás kérdésében nyilatkoztatni és eljárást lefolytatni, ha a kérelem benyújtására főszabály szerint nyitva álló, jogvesztő 30. éves életkort még nem töltötte be.

15. §-hoz

A javaslat kiegészíti a szabályozást azon rendelkezésekkel, amelyek az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe vagy támogatott lakhatáshoz fizetendő belépési hozzájárulásra megállapított otthonteremtési támogatás esetén a támogatás arányos részének visszafizetésére irányulnak arra az esetre, ha az elhelyezés három éven belül megszűnik.

16. §-hoz

2022. január 1-jétől az erre a feladatra kijelölt család- és gyermekjóléti központok fogyatékoságügyi tanácsadás szolgáltatást biztosítanak a fogyatékos személyek és családjuk számára. A szolgáltatás hozzájárul az egyének, családok jólétéhez, életminőségük és életvezetési képességük javulásához, segíti a közszolgáltatásokhoz, információkhoz és ellátásokhoz való hozzáférésüket. A fogyatékoságügyi tanácsadó a fogyatékoságból adódó kérdések, problémák megválaszolására, megoldására koncentrált, kiemelt szerepe van a széleskörű szakmai tájékoztatásban, kapcsolattartásban, az együttműködések kialakításában és fenntartásában, valamint segíti a speciális szolgáltatások igénybevételét.

17. §-hoz

A gyakorlati tapasztalatok alapján lehetnek olyan egészségi problémák, amelyek következtében a nevelőszülő átmenetileg nem tudja gondozni a gyámhatóság által a háztartásában elhelyezett gyermek(ek)et, és előfordulhat olyan helyzet is, hogy a nevelőszülő hosszabb betegsége miatt három hónapon túl nem tudja ellátni nevelőszülői feladatait. A hatályos törvényi szabályozás értelmében, ezekben a helyzetekben a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony megszűnik. A módosítás célja, hogy ezt a nevelőszülőkre vonatkozóan méltánytalan szabályozást megszüntesse és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony ne szűnjön meg automatikusan három hónapot meghaladó táppénz igénybevétele esetén sem.

A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony felmondását megalapozó okok beépülnek a törvényi szabályozásba a kormányrendeleti szint helyett, így a „rendes” és az azonnali hatályú felmondás okai a jogalkalmazás elősegítése érdekében egy rendelkezésben jelennek meg. A nevelőszülői hálózat működtetője a nevelőszülői jogviszonyt felmondhatja, ha a nevelőszülő – nem egészségi okok miatt – alkalmatlan e feladatának ellátására, így például az együttműködés hiánya vagy a nevelőszülői feladatok hiányos, pontatlan elvégzése miatt.

18. §-hoz

A módosítás kizárja a nevelőszülő végkielégítésre való jogosultságát, ha a nevelőszülő foglalkoztatási jogviszonya – a Gyvt.-ben felsorolt okok miatt – felmondással, vagy azonnali hatályú felmondással szűnik meg, figyelemmel arra, hogy ezek az okok eleve a nevelőszülői feladatok ellátására való alkalmatlanságot jelzik.

19. §-hoz

A pontosító jellegű módosítás egyértelművé teszi, hogy a táppénz igénybevételenek időtartama alatt – hasonlóan a fizetés nélküli szabadsághoz és összhangban a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 55. § (1) bekezdés a) pontjával – a nevelőszülőt nem illeti meg a munkájáért járó díjazás.

Fentiekén túl a módosítással a nevelőszülőt minden egyes nála elhelyezett speciális, különleges vagy kettős szükségletű gyermek után megillető többletdíj havi mértéke a minimálbér 5%-áról annak 7%-ára emelkedik. Ez az intézkedés a jelentősebb gondozási-nevelési kihívást jelentő – így a tartósan beteg, a fogyatékos, a pszichiátriai gondozott, a szenvedélybeteg, a disszociális magatartású – gyermekeket ellátó nevelőszülők tevékenységének elismerését jelenti. A módosítás az Országos Fogyatékoságügyi Program végrehajtásának 2022. évi tartó Intézkedési Tervéről szóló 1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat 1. melléklet 11.7. pontjának végrehajtását is szolgálja.

20. §-hoz

A módosítás megteremti annak a lehetőségét, hogy a 24. életévét betöltött, középfokú iskolában tanuló vagy szakképző intézménnyel tanulói vagy felnőttképzési jogviszonyban álló fiatal felnőtt kérhesse utógondozói ellátásának meghosszabbítását. A módosítás célja a fiatal felnőtt önálló életkezdésének biztonságos

megalapozásához szükséges tanulmányok befejezésének támogatása. A módosítás az ebben az élethelyzetben lévő, arra érdemes fiatal felnőtt támogatására teremti meg a lehetőséget fenntartói hatáskörben, legfeljebb a fiatal felnőtt 30. életévének a betöltéséig, hasonlóan a felsőoktatásban tanulmányokat folytató fiatal felnőtt utógondozói ellátásának lehetőségéhez.

21. §-hoz

A módosítással kiegészül a szolgáltatói nyilvántartás adattartalma a nevelőszülő természetes személyazonosító adataival, társadalombiztosítási azonosító jelével, valamint az arra vonatkozó adattal, hogy a nevelőszülő alkalmas-e különleges szükségletű, speciális szükségletű, kettős szükségletű vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek fogadására. A nevelőszülőre vonatkozó adatok nem nyilvánosak. Az Országos Szociális Információs Rendszer (OSZIR) valamennyi szakrendszere a társadalombiztosítási azonosító jel alapján ellenőrzi az egyes személyek adatainak helyességét. A nevelőszülők társadalombiztosítási azonosítási jelének kezelése azért szükséges, mert ennek alapján lehetséges az egyértelmű, pontos, a legkevesebb hibalehetőséggel járó azonosítás, ami egyaránt szolgálja a nevelőszülő és a gondozásában elhelyezett gyermekek érdekét és az ellátás biztonságát.

22. §-hoz

A módosítással a hivatásos gondnoki képzésben, továbbképzésben eredményesen részt vett személyekről vezetett nyilvántartás kiegészül a hivatásos gondnok esetleges elmozdításának tényére vonatkozó adatokkal. Így a gondnoksági ügyben eljáró gyámhivatalok olyan személy hivatásos gondnokul történő kirendeléséről tudnak döntést hozni, aki nem áll az elmozdítására vonatkozó korábbi gyámhatósági döntés hatálya alatt.

23. és 24. §-hoz

A „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszerre vonatkozó törvényi szabályok 2020. július 1-jén hatályba léptek a gyermekvédelmi szakellátásra vonatkozóan. A módosítással a továbbiakban ez az elektronikus felület tartalmazza majd a család- és gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása igénybevevőinek meghatározott adatait is, továbbá itt kell dokumentálni az e szolgáltatások keretében végzett szociális segítő munkát. Az új informatikai rendszernek köszönhetően a szakmai folyamatok támogatása, az ellátottakra vonatkozó adatok rögzítése és kezelése egységes rendszerben valósulhat meg.

A „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszerben szereplő személyek adatainak helyességét a Magyar Államkincstár az általa vezetett, az egészségügyi és egészségbiztosítási, a nyugdíjbiztosítási, a családtámogatási, a gyermekvédelmi, a szociális és a kapcsolódó nyilvántartások azonosító kódjaként alkalmazandó társadalombiztosítási azonosító jellel rendelkező természetes személyek nyilvántartásából igényelt adatok alapján ellenőrzi.

A javítóintézeti adatkezelésre vonatkozó rendelkezések kiegészülnek azzal, hogy a javítóintézet kezeli a fiatalkorú – és ha vele a gyermeke együttes elhelyezésben részesül, akkor a gyermek – személyleírására és különös ismertetőjegyeire vonatkozó adatokat is. Ez szükséges ahhoz, hogy a fiatalkorú engedély nélküli eltávazása esetén a felkutatása eredményes legyen.

25. §-hoz

A bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, pártfogó felügyelői szolgálat és büntetés-végrehajtási intézet a törvényben meghatározott feladata teljesítése érdekében eljárva jogosulttá válik közvetlen adatigényléssel megismerni, hogy a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer törzsadat alrendszerében az adott gyermekre van-e adat, és ha igen, a gyermek törvényes képviselőjének, szülőjének, családbafogadó gyámjának mi a lakcíme, elérhetősége. A gyermekvédelmi gyámság alatt álló gyermekek gyámjára és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt hivatásos gondnokára vonatkozóan a hivatalos elérhetősége közölhető. A módosítás eredményeként az adatok lekérdezője megtudhatja továbbá, hogy a gyermek ügyében mely gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató és gyámhatóság jár el vagy járt el a korábbiakban, így azokat konkrét kérdésekben meg tudja keresni.

26. §-hoz

Az örökbefogadásra felkészítő tanfolyam szervezője a tanfolyam meghirdetésétől számított öt évig, a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter tíz évig jogosult a törvényben meghatározott adatok kezelésére. Ennek indoka, hogy a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter által nyújtott költségvetési támogatás utólagos ellenőrzését és az iratok megőrzését tíz éven belül biztosítani szükséges. Ezen túlmenően a tanúsítvány megszerzését követő öt éven belül az örökbe fogadni szándékozó személy nem vehet részt ismételt az örökbefogadói tanfolyamon, kivéve, ha későbbi házasságkötését követően a tanfolyamot még nem végzett házastársával közösen kívánja ismételt elvégezni a tanfolyamot. Ennek a körülménynek az ellenőrzése teszi szükségessé a tanfolyamot végzett örökbe fogadni szándékozók törvényben meghatározott adatainak kezelését öt évig.

27. §-hoz

A hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CVIII. törvénnyel összhangban indokolt a Gyvt. egyes rendelkezéseinek a felülvizsgálata is. A Gyvt. jelenleg hatályos rendelkezései alapján a szülő tájékoztatása a gyermek és az őt nevelő szülő, törvényes képviselő tartózkodási helyére vonatkozóan akkor tagadható meg, illetve a szülő iratbetekintési joga akkor korlátozható, ha a szülő a gyermek vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll. Indokolt ezt a korlátozást a gyermeket gondozó más személy, illetve a gyermekkel egy háztartásban élő személy sérelmére elkövetett bűncselekmény esetére is kiterjeszteni, hiszen a gyermek veszélyeztetettsége ezekben az esetekben is fennáll. A szülő tájékoztatáshoz és iratbetekintéshez való jogának másik korlátját a jelenlegi szabályok szerint az jelenti, ha a szülő ellen gyermeke vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartó határozat vagy megelőző távoltartó határozat iránti eljárás van folyamatban. Ezt az esetkört a gyermek bántalmazóval szembeni védelme érdekében a módosítás kiegészíti azzal az esettel, ha a szülővel szemben a büntetőeljárás során vagy a pártfogó felügyelet magatartási szabályaként távoltartást rendeltek el. A tájékoztatási és iratbetekintési jog korlátozásának lehetősége a távoltartás időtartamára terjed ki.

28. §-hoz

A „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer teljes körű (valamennyi gyermekjóléti szolgáltatásra és gyermekvédelmi szakellátásra kiterjedő) bevezetésével összefüggésben a Javaslat meghatározza azon személyi kört, amely a gyermekekre, valamint az érintett személyre vonatkozóan kezelt adatokba betekinhet. Pontosítása kerül, hogy a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer gyermekkel kapcsolatos adataiba a törvényes képviselő mellett a gyermek szülője is gyakorolhatja a betekintési jogát, ha szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg.

A gyermekek napközbeni ellátásával és a gyermekek esélynövelő szolgáltatásaival kapcsolatos adatokat a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer nem tartalmazza. Ezen szolgáltatások tekintetében az iratbetekintési jog gyakorlására vonatkozó szabályok alapjaikban nem változtak, csak pontosításra kerültek.

29. §-hoz

Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer bevezetésével meghatározásra kerül azon adatok köre, amelyet a gyermekjóléti szolgáltatás és gyermekvédelmi szakellátás területét érintően kell átadni a Magyar Államkincstár részére a finanszírozás ellenőrzése céljából.

30. §-hoz

Az apaság, illetve az anyaság megállapítása iránti perben eljáró bíró a perjogi szabályok alapján megkeresést intézhet az országos örökbefogadást elősegítő szervhez. A Gyvt. módosítása egyértelművé teszi, hogy az országos örökbefogadást elősegítő szerv a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer örökbefogadási alrendszerében kezelt adatok alapján szolgáltat adatot a bíróságnak arra vonatkozóan, hogy a gyermek örökbefogadható-e, illetve folyamatban van-e a gyermek örökbefogadásának engedélyezése iránti eljárás. Ezek az információk szükségesek a bíróság soron kívüli eljárásához.

31. §-hoz

A rendelkezés a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde fenntartója által meghatározható intézményi térítési díj összegének maximumát szabályozza.

32. §-hoz

A rendelkezés pontosítja a törvényben szereplő szervek kijelölésére vonatkozó felhatalmazó rendelkezést.

33. §-hoz

Az átmeneti rendelkezés meghatározza, hogy a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszerben a gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása esetén csak a 2021. február 28-át követően nyújtott ellátással és szolgáltatással kapcsolatos adatokat kell rögzíteni, összhangban e szolgáltatásoknak, ellátásoknak az új informatikai rendszerbe történő integrálásának időpontjával.

34. §-hoz

Az (1) bekezdéshez

A Javaslat otthonteremtési támogatással összefüggő módosításához kapcsolódó átmeneti rendelkezés, amelynek értelmében a belépési hozzájárulásra megállapított támogatás visszafizetésével kapcsolatos szabályokat azon személyek esetén is alkalmazni kell, akiknek bentlakásos szociális intézményben történő gondozása 2021. január 1-jén fennáll, és az azt megelőző három éven belül állapítottak meg számukra otthonteremtési támogatást.

A (2) és (3) bekezdéshez

Az átmeneti rendelkezés egyértelművé teszi, hogy a Javaslatnak a nevelőszülőket érintő rendelkezéseit nem csak a törvény hatálybalépését követően nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt létesítő személyekre, hanem a 2021. január 1-jén ilyen jogviszonyban álló személyekre is alkalmazni kell. A végkielégítésre vonatkozó módosított rendelkezést a 2020. december 31-ét követően indult felmondási eljárásokban kell alkalmazni.

35. §-hoz

A Gyvt. egyes további rendelkezéseinek – a Javaslatban foglaltakhoz kapcsolódóan szükségessé vált – szövegcsere módosításait tartalmazó rendelkezés. Ezek közül kiemelendő a nevelőszülők számára szervezett Központi Oktatási Program szerinti képzések megszerzésének határidejéhez kapcsolódó módosítás, amely a képesítési kötelezettség határidejét meghosszabbítja 2020. december 31-éről 2022. december 31-ére, annak érdekében, hogy a térítésmentesen igénybe vehető, uniós forrásból megvalósuló képzés a nevelőszülők rendelkezésére álljon a projektek meghosszabbított időtartama alatt. A rendelkezés tartalmazza továbbá az Intézet létrehozásával összefüggésben a Gyvt. szövegcsere módosításait.

36. §-hoz

A Gyvt. egyes rendelkezéseinek – a Javaslatban foglaltakhoz kapcsolódóan szükségessé vált – hatályon kívül helyezését megállapító rendelkezés. A lakástakarék-pénztárról szóló 1996. évi CXIII. törvény 2018. október 17-én hatályba lépett módosítása alapján az ezen időpontot követően megkötött lakás-előtakarékosági szerződések esetében már nem jár az állami támogatás. A korábban megkötött szerződések esetében a megtakarításokat az állam továbbra is támogatja a futamidő végéig.

A módosításra tekintettel az otthonteremtési támogatás e felhasználási célra vonatkozó szabályozása korrekcióra szorul. Ugyanakkor a szabályozás teljes körű hatályon kívül helyezése – a korábban megkötött megtakarítási szerződések futamidejének lejártáig és a támogatással való elszámolásig – nem indokolt. A bekezdés az otthonteremtési támogatás módosításával kapcsolatos hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

37. §-hoz

A kapcsolattartás és a kapcsolattartás megváltoztatása tárgyában történő döntésre vonatkozó hatáskört a Ptk. hatályos szabályozása megosztja a gyámhatóság és a bíróság között.

A Ptk. 4:181. § (4) bekezdése szerint a kapcsolattartás megváltoztatásának kérdésében a döntés abban az esetben tartozik a bíróság hatáskörébe, ha a kapcsolattartás kérdésében korábban a bíróság döntött, és a határozat jogerőre emelkedésétől számítva két év még nem telt el.

Indokolt a bíróság és a gyámhatóság közötti, a kapcsolattartás megváltoztatása tárgyában meglévő megosztott hatáskör oly módon történő módosítása, ami időhatártól függetlenül bírósági hatáskörbe utalja a kapcsolattartás megváltoztatásáról való döntést azokban az esetekben, amikor a kapcsolattartásról korábban is bíróság döntött. A törvényjavaslat ennek megfelelően módosítja a Ptk.-t.

38. §-hoz

A törvényjavaslat a Ptk. 4:181. § (4) bekezdésének a módosításához kapcsolódóan átmeneti rendelkezéssel egészíti ki a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvényt. Az átmeneti rendelkezés célja, hogy egyértelművé tegye, hogy a kapcsolattartás megváltoztatása iránti ügyekben az új szabályozást a módosított rendelkezés hatálybalépését követően indult ügyekben kell alkalmazni, tehát az új szabályozás a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyeket nem érinti. Egyértelművé válik, hogy a módosított Ptk. 4:181. § (4) bekezdését azokban a kapcsolattartás megváltoztatása iránti eljárásokban kell alkalmazni, amelyekben a kapcsolattartás szabályozása kérdésében a bíróság 2021. január 1. napját követően döntött.

39. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXLVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) és az azzal összefüggő törvények módosítására tesz javaslatot.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) módosításának célja egyértelművé tenni, hogy a közalkalmazottak illetmény-előmenetelének megállapításakor a fizetési osztályokba sorolás kapcsán milyen szempontok szerint vehetők figyelembe a képesítések, szakképesítések, végzettségek az Országos Képzési Jegyzék (a továbbiakban: OKJ) szerinti fogalmaknak való megfelelés alapján 2020. január 1-jét követően is. A módosítás célja továbbá az, hogy az OKJ rendszerében a 2024-ig még megszerezhető OKJ-s szakképesítések és az új szakképzési rendszerben megszerezhető szakképesítések minősítése a Kjt. szerinti besorolás szabályainak alkalmazásában egyértelműen meghatározható legyen.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítása az oktatási nyilvántartás létrejötté és az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Onytv.) hatálybalépése miatt vált szükségessé.

A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosítása a bürokrácia csökkentését célozva megszünteti az iskolaszövetkezeteknek a felsőoktatási szakmai gyakorlattal kapcsolatos bejelentési kötelezettségét.

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítása az úgynevezett európai szakmai kártya birtokosa számára lehetővé teszi, hogy adatairól tájékoztatást kérjen, megfelelően a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,

illetve az akkreditált felsőoktatási intézményekben szerzett külföldi tudományos fokozatok esetében automatikus elismerést céloz meg.

A jogalkalmazás tapasztalataira, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) gyakorlatában megállapított jogsértésekre tekintettel, az indokolatlanul magas arányú műsorkvóta-kötelezettség módosítása, továbbá a reklám- és televíziós vásárlás időtartamának meghatározása vált szükségessé a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényben (a továbbiakban: Mttv.). A jelentős befolyásoló erővel rendelkező médiaszolgáltatókra vonatkozó kötelezettségek aránytalan terhet jelentek, egyúttal szükségtelen versenyhátrányt, indokoltá vált a terhek csökkentése. Módosulnak a joggyakorlatnak megfelelően a médiaszolgáltatási díj megfizetésére, a pályázati eljárásokra és az ideiglenes hatósági szerződésre vonatkozó egyes rendelkezések is. Az Mttv. módosítása a közszolgálati tartalék képzésének lehetőségét is szabályozza.

Az Nftv. módosítását számos indok támasztja alá:

- A kiküldetésben lévő külföldi oktatókat is szükséges figyelembe venni a teljes oktatói létszám megállapítása során.
- A törvénymódosítás a felsőoktatás nemzetköziesítése érdekében a képzési és kimeneti követelmények meghatározását európai uniós finanszírozású programok keretében megvalósuló közös képzések esetében, hasonlóan a szakirányú továbbképzéshez, intézményi hatáskörbe helyezi, valamint a közös képzések teljesítését rugalmasabbá teszi a hallgatók számára.
- Az egyházi felsőoktatási intézmények fenntartói és a Kormány között született megállapodások céljainak megvalósítása a jelenleg biztosított keretek között nehezen megvalósítható. Az Nftv. jelen módosításával az egyházi felsőoktatási intézmények a Kormánnyal kötött megállapodásokkal biztosított támogatásai tekintetében a támogatás igénylése és azok elszámolási kötelezettsége leegyszerűsítésre kerül. A törvény módosítása nem szünteti meg az állami pénzek felhasználásával összefüggésben szükséges garanciákat.
- A lemorzsolódás elkerülése érdekében az alapképzésen gyengén teljesítő hallgató átvehető felsőoktatási szakképzésre.
- A népszerűvé vált oklevélmellékletet a képzés idegen nyelven is ki kell adni a hallgató részére.
- A képzések indításának rugalmasabbá tétele érdekében az egyes felsőoktatási szakokat tartalmazó jogszabály miniszteri rendeleti szintre kerül, a képzési és kimeneti követelmények pedig hivatalos közleményként kerülnek publikálásra a pedagógusképzés kivételével.
- A felsőoktatási intézmény kifejezett célja lesz a (korai) pályaeorientációs tevékenység is.
- Az oklevél megszerzése előtt lehetséges lesz bekapcsolódni a doktori képzésbe az általános orvos, az állatorvosi, a gyógyszerész és a fogorvos hallgatóknak.
- A képzés sajátosságára tekintettel a jogszabály pontosítja a doktori képzés tanév és félév fogalmát.

A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény módosítása a felnőttképző adatszolgáltatására vonatkozó rendelkezéseket pontosítja az Onyvtv. módosításaival összefüggésben. Az Onyvtv. hatálybalépése óta közel 2 év telt el. Ezen idő alatt a jogalkalmazási tapasztalat 53 számos kisebb-nagyobb szabályozási hiánnyra, pontosítási igényre mutatott rá.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény módosítása kodifikációs pontosítás.

Továbbá a módosítás a piaccgazdaságra vonatkozó alaptörvényi elvekkel összhangban arra irányul, hogy a jogalkotó (akár törvényről, akár önkormányzati rendeletről legyen is szó) ne írasson elő olyan fizetési kötelezettséget, amely a jogi személy valamely típusát pusztán arra tekintettel, hogy mely szervezeti formában folytatja tevékenységét, hátrányosan érinti. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy szektorális adók ne legyenek előírhatóak, ahogyan azt sem, hogy a kis- és középvállalkozások számára kedvezőbb szabályok (pl. adókedvezmények) ne legyenek megalkothatóak, figyelemmel arra, hogy a tilalom csak a különböző jogi személy típusok közötti hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik. A törvényjavaslat tartalmazza mindazon törvények módosítását, amelyek a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok hosszú távú működését biztosítják. Az egyes módosítások érintik a vagyongazdálkodó alapítványok részére történő vagyonyuttatás és közfeladatellátás, illetve finanszírozás alapvető szabályait. A törvényjavaslat bevallott célja az Nftv.-ben annak a hiátusnak a betöltése, amellyel a közjogi és polgári jogi jogviszonyok egymástól jól elhatárolhatóvá válnak. A törvényjavaslat egyértelművé teszi, hogy főszabályként a fenntartó és a tulajdonos azonos személyek. Abban az esetben azonban, ha polgári jogi megállapodás alapján mégis akként döntene a tulajdonos, hogy a fenntartói jogok gyakorlását

átruházza másra, úgy egymástól jogilag is elválik a tulajdonostól a fenntartó. A tulajdonos és a fenntartó jogainak elválasztásával is garantált az Alaptörvény X. cikkével összhangban, hogy a tulajdonosi jogok nem terjedhetnek ki a felsőoktatási autonómiába tartozó területekre. Az új finanszírozási szabályokkal a felsőoktatási intézmények finanszírozása hosszú távon kiszámíthatóvá válik, továbbá stabil finanszírozási kereteket tud biztosítani, figyelembe vehetőek a felsőoktatási tevékenység eltérő dimenziói és ezek sajátos finanszírozási követelményei. A vagyonkezelő alapítványokról szóló törvény módosításával egyértelművé válik, hogy a polgári jogi dogmatikával összhangban a már nyilvántartásba vett vagyonkezelő alapítvány javára az alapításkor, illetve a csatlakozáskor általa vállalt vagyonrendelésen felül további vagyont juttasson azzal a céllal, hogy ezzel az alapításkor (csatlakozáskor) rendelt vagyont megnövelje.

A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvényt (a továbbiakban: MMA tv.) – a Magyar Művészeti Akadémia (a továbbiakban: MMA) működésében, szervezeti életében felmerült gyakorlati tapasztalatokra és igényekre reagálva, valamint egyes stratégiai tervek megvalósítása érdekében – átfogóan módosította az egyes kulturális és sporttárgyú törvények, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Módtv.). Jelen módosítás az e törvénnyel kijelölt irányt követi tovább. A javaslat a köztestületi működés eddigi tapasztalataira fókuszál, a szervezeti stabilitást, a köztestület tevékenységei és folyamatai hatékonyságát szem előtt tartva. A módosítások a köztestület belső működését érintik; a jogalkotó a változtatások elvi alapjait tekintve figyelemmel volt az MMA közgyűlése által elfogadott, a köztestület működési hátterét jelentő törvény módosításának egyes irányaira javaslatot tevő koncepcióra is. A javaslat egyes elemeinek köszönhetően a köztestületi döntési mechanizmus felgyorsul, ugyanakkor ellenőrizhető marad. A művészáradék Módtv. általi bevezetésével megnyílt az út egyes művészeti díjakban részesült, 65. életévüket betöltött személyek élethosszig tartó, méltányos és rendszeres díjazása, járadékban részesítése előtt. Az MMA közfeladatait szervező, az MMA irányítása alá tartozó költségvetési szerv, a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága közigazgatási hatóságként, 2018. január 1-jétől ellátja a művészáradék megállapításával kapcsolatos hatósági feladatokat. A javaslat pontosító módosításokat tartalmaz a művészáradék megállapítása iránti közigazgatási hatósági eljárással összefüggésben. E körben szükséges a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény módosítása annak érdekében, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága az e törvények szerinti nyilvántartásokból a művészáradékkal kapcsolatos jogszabályi feladatai ellátásához adatokat igényelhessen.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1–2. §-hoz

A módosítás célja egyértelművé tenni, hogy a közalkalmazottak illetmény-előmenetelének megállapításakor a fizetési osztályokba sorolás kapcsán milyen szempontok szerint vehetőek figyelembe a képesítések, szakképesítések, végzettségek az OKJ szerinti fogalmaknak való megfelelés alapján 2020. január 1-jét követően is. A módosítás célja továbbá az, hogy az OKJ rendszerében a 2024-ig még megszerezhető OKJ-s szakképesítések és az új szakképzési rendszerben megszerezhető szakképesítések minősítése a Kjt. szerinti besorolás szabályainak alkalmazásában egyértelműen meghatározható legyen. Ennek érdekében rögzíti a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. melléklete szerinti Szakmajegyzékben szereplő, Magyar Képesítési Keretrendszer (a továbbiakban: MKKR) alapján meghatározott képesítések vonatkozásában, hogy azok a fizetési osztályok meghatározásakor és az illetménynövekedés szabályainak alkalmazásakor felsőfokú vagy középfokú szakképesítésnek minősülnek-e. Továbbá meghatározza ezt a szakképzésről szóló törvény szerinti programkövetelményekről vezetett lista vonatkozásában is, az MKKR szerinti szakmai képzés alapján megszerezhető szakképesítésekhez kapcsolódóan.

A 3. §-hoz

A művészjáradékra jogosultak a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága, mint közigazgatási hatóság által kezelt személyi adatai a művészjáradékban való részesítést követően változhatnak, kiváltképp, mert a művészjáradék – a törvényi feltételek fennállása esetén – élete végéig megilleti a jogosultat. A javaslat megteremti a Magyar Művészeti Akadémia Titkárságának a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló törvényben meghatározott művészjáradékkal összefüggő feladatai ellátása érdekében a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából való adatigénylés jogszabályi alapját. Az adatigénylés lehetősége a művészjáradékkal összefüggő valamennyi törvényi feladat ellátásával kapcsolatos lehet, így kiterjed a művészjáradékot jogalap nélkül felvett személy hiányzó adatainak igénylésére is.

A 4–5. §-hoz

A módosítás bővíti az oktatási nyilvántartás működéséért felelős szerv által a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból igényelhető adatok körét az érintettek azonosítása, adatainak ellenőrzése és pontosítása céljából.

A 6. §-hoz

Külföldi állampolgár esetén az oktatási nyilvántartás tartalmazza a magyarországi tartózkodás jogcíme adatot. Az érintettek azonosítása, adatainak ellenőrzése és pontosítása céljából szükséges, hogy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szervének rendszeres adatszolgáltatása is tartalmazza az oktatási nyilvántartásban szereplő személy egyes adatainak változására vonatkozó adatokat is.

A 7. §-hoz

A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló törvény szerint megállapítható és folyósítható művészjáradék jogosultjai a 65. életévüket betöltött személyek köréből kerülnek ki. A Magyar Művészeti Akadémia Titkársága, mint közigazgatási hatóság által kezelt személyi adatai a művészjáradékban való részesítést követően változhatnak, különösen, mert a művészjáradék – a törvényi feltételek fennállása esetén – élethosszig jár a jogosultnak. A javaslat megteremti annak törvényi alapját, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló törvényben meghatározott művészjáradék folyósítása és a jogosultság fennállásának ellenőrzése érdekében a nyilvántartásból adathoz jusson.

A 8. §-hoz

A javaslat a webarchiválás törvényi rendelkezésének újraszabályozásával a tartalomszolgáltatók és a nemzeti könyvtár adminisztrációs terheinek jelentős csökkentését biztosítja.

A 9. §-hoz

Nyelvhelyességi pontosításra kerül sor.

A 10. §-hoz

A Magyarságkutató Intézet részére a Magyarságkutató Intézet létrehozásáról és az azzal összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 206/2018. (XI. 10.) Korm. rendeletben meghatározott feladatok végrehajtása szükségessé teszi, hogy az Intézet régészeti feltárás elvégzésére jogosult legyen.

A 11–12. §-hoz

Az örökségvédelmi feladatellátás jelentős színtere a kiemelt nemzeti emlékhely védelme és méltó megőrzése, amely tekintetében örökségvédelmi feladatrendelés vált szükségessé. A kiemelt nemzeti emlékhellyel határos ingatlanok megjelenése közvetlen hatást gyakorol a kiemelt nemzeti emlékhelyre. A magántulajdonban álló ingatlanok méltó megjelenését számos közigazgatási jogi előírás biztosítja, azonban esetenként hatékonyabb megoldást jelentene, ha állami tulajdonban állna a kiemelt nemzeti emlékhelyre közvetlen hatást gyakorló ingatlan. Figyelemmel arra, hogy a Kötv. kiemelt nemzeti emlékhelyre vonatkozó rendelkezései már jelenleg is az emlékhelyet és környezetét az állami vagyon körébe sorolják, az emlékhely közvetlen környezetét érintően a tulajdonosi egység érdekében

indokolt megteremteni az állami tulajdonszerzés lehetőségét. Erre tekintettel indokolt a kiemelt nemzeti emlékhely méltóságának megőrzésére szolgáló jogi eszközök között az állami elővásárlási jog bevezetése, és az örökségvédelmi feladatokkal rendelkező szervezetrendszer Kormány által kijelölt szervének feljogosítása a jogkör gyakorlására.

A 13. §-hoz

A módosítás révén az akkreditált felsőoktatási intézményekben szerzett külföldi tudományos fokozatok esetében automatikus elismerés válik lehetővé.

A 14. §-hoz

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítása az úgynevezett európai szakmai kártya birtokosa számára lehetővé teszi, hogy adatairól tájékoztatást kérjen, megfelelően a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek.

A 15. §-hoz

A módosítás révén alapelvi szintű jelentőségűvé válik a külföldi bizonyítványok, oklevelek elismerési eljárásának a képzés külső minőségbiztosításának (akkreditáltságának) vizsgálata.

A 16. §-hoz

A bürokráciacsökkentés érdekében az iskolaszövetkezet útján megszervezett gyakorlati képzés esetén a módosítás az erről szóló megállapodás bejelentésének kötelezettsége alól mentesíti az iskolaszövetkezetet. Az iskolaszövetkezet keretében végzett szakmai gyakorlat teljesítését ugyanúgy kell igazolni a felsőoktatási intézmény felé, mint bármely más szakmai gyakorlóhely esetében. Mivel az Oktatási Hivatalnak 2019. augusztustól már csak a duális képzések esetében van helyszíni ellenőrzési lehetősége, a nem duális szakmai gyakorlóhelyek esetében nincsen, okafogyottá vált az iskolaszövetkezetek azon kötelezettsége, hogy az Oktatási Hivatal részére jelentsék, hogy hová közvetítették ki a hallgatót.

A 17. §-hoz

Az esetleges jogbizonytalanság elkerülése érdekében szükséges annak törvényi szintű kimondása, hogy amennyiben valamely vagyonelem központi költségvetési forrásban részesül, úgy annak visszterhesen a magyar állam tulajdonába kerülése esetén a kapott költségvetési támogatás az ellenértékbe beszámításra kerüljön. A rendelkezés tulajdonszerzés esetén a vételár megállapításának, valamint a társasági részesedés értékelésének szabályait is meghatározza. A szabály a magyar állam elővásárlási jogának gyakorlása esetére is alkalmazandó, azaz nem csak abban az esetben, ha a helyi önkormányzat az ingatlant eleve a magyar állam részére tervezte értékesíteni.

A 18. §-hoz

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a vagyonkezelő alapítványok esetében a vagyonellenőr nem minősül vezető tisztségviselőnek, hiszen az alapítói jogokat ellátó kuratórium felett gyakorol ellenőrzési jogokat, vagy akár a vagyonkezelő alapítvány felügyelőbizottságát is ellenőrzi, illetve törvényességi felügyeleti eljárást is kezdeményezhet.

A 19. §-hoz

A 05-24 kvóta-megfelelés fenntartása a lineáris rádiós médiaszolgáltatásban a magyar zenei művek bemutatása érdekében.

A 20. §-hoz

A rendelkezés módosítása megteremti a médiaszolgáltatási díj havonta történő megfizetésének lehetőségét, amelyről a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) kérelemre lefolytatott hatósági eljárásban dönt. Amennyiben a Hivatal a kérelemnek helyt ad, úgy a havi díj fizetésének lehetősége a következő

tizenkét hónapra áll fenn, valamint a részletfizetési lehetőség is biztosított, továbbá a tárgyban hozott végzés ellen jogorvoslással lehet élni.

A 21. §-hoz

A nyertessé nyilvánítható pályázóra vonatkozó egyszerűsítési szabály egy pályázó esetén. Indokolatlan volt eddig a jelen pontban írt egyszerűsített eljárás korlátozása helyi jogosultságokra.

A 22. §-hoz

A negyedéves helyett a havi díjfizetési kötelezettség jobban tervezhető, könnyebben kigazdálkodható, a féléves díj előre fizetése indokolatlan, éppen a médiaszolgáltatás indításakor aránytalanul nagy teher. A hatósági szerződésnek a médiaszolgáltatási díj elmulasztása, késedelmes teljesítése miatti felmondása. A javasolt módosítás a médiaszolgáltatási díjak felülvizsgálatára teremt lehetőséget. A rendelkezés, amely szerint a médiaszolgáltató jogosulttá válik a médiaszolgáltatási díj miatt a hatósági szerződés felülvizsgálatát kérni, a Médiatanácsot ruházza fel döntési jogkörrel.

A 23. §-hoz

A jelentős befolyásoló erővel rendelkező médiaszolgáltatók fogalmának pontosítása.

A 24. §-hoz

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által ellátandó új feladat fedezetére vonatkozó rendelkezés. A jelenleg szintén előkészítés alatt álló, az adatok végleges hozzáférhetetlenné tételét lehetővé tevő alkalmazás biztosításával kapcsolatos eljárási szabályok meghatározásáról szóló kormányrendelet szerinti feladat forrását hivatott e kiegészítés biztosítani.

A 25. §-hoz

A magyar hatóságok a felvetett hiányosság kezelésére vállalták, hogy kiegészítik a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: Alap) Gazdálkodási és Kezelési Szabályzatát és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság költségvetéséről szóló törvényt, ez utóbbi tárgyalása az Országgyűlés előtt T/13331. számon folyamatban van. Indokolt esetben, a közszolgálati kötelezettségek teljesítése érdekében a (közszolgálati médiaszolgáltató és) az Alap a tárgyévre vonatkozó közszolgálati feladatainak költségét legfeljebb 10%-kal meghaladó mértékű közszolgálati tartalékot képezhet. A 10%-ot esetlegesen meghaladó mértékű tartalékot – a (3c) bekezdésben foglalt esetet kivéve – vissza kell fizetni a központi költségvetésbe. A 10%-ot meghaladó mértékű tartalék képzése előzetesen (tárgyvet megelőzően) meghatározott, a közszolgálati feladatellátást szolgáló eseti célkitűzés teljesítése esetén lehetséges.

A 26. §-hoz

Technikai pontosítás.

A 27. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés.

A 28. §-hoz

Szövegcsere módosítás.

A 29. §-hoz

Hatályukat veszítő rendelkezések. A 44. § (5) bekezdés törlése lehetőséget ad a pályázati eljárásokban jelenleg alkalmazott médiaszolgáltatási díj rendszerének felülvizsgálatára. A 65. § (1) bekezdésében a „helyi” szövegrész hatályon kívül helyezésével lehetőség nyílik országos médiaszolgáltatási lehetőség ideiglenes hasznosítására. A 65. § (1) bekezdés a) pontjához: az ideiglenes hatósági szerződések jogintézménye indokolatlanul szigorú

és a piaci viszonyoktól teljes idegen. Indokolt az ideiglenes médiaszolgáltatásra vonatkozó szabályozás felülvizsgálata és jelentős egyszerűsítése, valamint könnyítése. A 66. § (4) bekezdés d) pontjához: a lineáris közösségi médiaszolgáltatás esetében indokolatlanul magas arányú kvótakötelezettséget állapít meg a rendelkezés a kereskedelmi médiaszolgáltatásokhoz képest, ezért ennek módosítása javasolt.

A 30. §-hoz

A Nemzet Művésze díj a magyar művészeti élet rendkívül kimagasló teljesítményt nyújtó képviselőinek adományozható törvényi díj. A Nemzet Művésze címet az MMA tv. alapján egyszerre legfeljebb hetvenen viselhetik. Közülük számosan rendes tagjai már az MMA-nak, de nem mindannyian, aminek egyik oka, hogy a köztisztület rendes taglétszáma feltöltött, és már csak a megüresedő – kis számú – helyre vehetők fel új tagok. A Nemzet Művésze címet viselő személyek művészi teljesítményére, kiválóságára figyelemmel lehetővé kívánja tenni a jogalkotó, hogy az e díjban részesített, kiemelkedő művészeti életutat bejárt személy – csatlakozási szándéka esetén és az Alapszabályban foglaltak szerint – egyszerűsített eljárásban rendes taggá válhasson, ha még nem az. Nem feltétele a rendes tagságnak az előzetes levelező tagság sem. Ezen külön eljárásrend igazodik az általános tagválasztási szabályokhoz abban, hogy a rendes taggá válás tárgyában ez esetben is a közgyűlés dönt. A jogalkotó a módosítás bevezetésével kapcsolatos külön szabályokat is meghatározza átmeneti rendelkezések beiktatásával. Ennek érvényesítéséhez szükséges, hogy az MMA rendes tagi, felső létszámkorlátját megemlje a jogalkotó annak érdekében, hogy a Nemzet Művésze címet viselő személyek rendes taggá válhassanak. Erre tekintettel a javaslat szerint a 250 fős rendes tagi felső létszámhatára 315 főig megemelhető. A javaslat tartalmazza a Nemzet Művészei egyszerűsített eljárásban való rendes taggá válása lehetőségének alapvető eljárási szabályait is, s ezek bevezetését átmeneti rendelkezések segítik. Ezek határozzák meg, hogy az új szabályok első alkalommal a 2022. évi Nemzet Művésze díjak átadását követően alkalmazandók.

A 31–32. §-hoz

A hatályos törvény a nem akadémikus tagként és a levelező tagként való felvétel követelményrendszerének meghatározásánál nem tér ki arra, hogy DLA (Doctor of Liberal Arts) művészeti fokozatként kizárólag magyarországi intézmény által kiadott DLA fokozatot fogad-e el, vagy azzal egyenértékűnek tekinti a külföldi képző szervtől származó DLA fokozatot is. A módosításból egyértelművé válik, hogy a külföldi művészeti képzésben szerzett, nem honosított vagy nem elismert DLA fokozat nem fogadható el.

A 33. §-hoz

A felelősségi viszonyok – a felelősségvállalás és felelősségre vonhatóság – egyértelművé tétele, az érdemi felelősség mértékének növelése és a számonkérhetőség érdekében elmozdulást eszközöl a módosítás bizonyos köztisztületi hatáskörök tekintetében a közgyűlési szintű kollektív döntéshozattól az egyéni felelősséget hangsúlyosabbá tevő szűkebb testületi döntéshozatal irányába. A javaslat a – törvény alapján akár 300 rendes és levelező tagot is magában foglaló – közgyűlésről egyes hatáskörök gyakorlását az elnökségre helyezi át a nyilvánosság, az átláthatóság és az ellenőrizhetőség biztosítása mellett, az önkormányzatiság elvének sérelme nélkül. A szabályozási javaslat analóg a Magyar Tudományos Akadémiára vonatkozó törvényi szabályozással [a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 9. § (2) bekezdés c), e) és f) pontja]. Továbbra is közgyűlési hatáskörben marad az MMA elnökének – az Országgyűlés számára az MMA munkájáról két évente készülő – beszámolója megvitatása akként, hogy a közgyűlés a beszámoló koncepciójának elfogadásáról dönt. Ezzel a közgyűlés hatásköre nem csorbul, a tagság az MMA munkáját bemutató tájékoztató tartalmát véleményezheti, megvitathatja, s az ez alapján véglegesített beszámolót az elnökség hagyja jóvá. Elnökségi hatáskörbe kerül a Kormány számára készülő, az MMA éves munkájáról szóló elnöki tájékoztató jóváhagyásának hatásköre is. Szintén a Magyar Tudományos Akadémiára vonatkozó törvényi szabályozással egyezően tartalmazza a javaslat, hogy a közgyűlés a következő évi költségvetési irányelveit hagyja jóvá, s a költségvetés elfogadása elnökségi hatáskörbe kerül. Kiveszi a javaslat közgyűlési hatáskörből a hatályos törvény 5/A. § (2) bekezdése szerinti szervezetekkel való stratégiai együttműködési megállapodások megkötésének feladatát, mert a megállapodások létrejöttét könnyíti, ha azok elnökségi kompetenciában kötődnek, és nem szükséges azokkal a közgyűlés összehívására várni. A megállapodások súlya sem indokolja a közgyűlési szintű döntéshozatalt. A felügyelő testület ügyrendjének jóváhagyása közgyűlési hatáskörből szintén elnökségi hatáskörbe kerül. Az elnökség havi gyakorisággal ülésezik, ezért gyorsan képes reagálni a felügyelő testület részéről jelentkező esetleges igényre. A módosítás szorosan

összefügg az elnökségi hatáskörök [17. § (5) bekezdése] módosítását tartalmazó javaslattal, és a 14. § h) és m) pontjának hatályon kívül helyezésére irányuló javaslattal.

A 34. §-hoz

Az elnökség hatáskörének módosítására irányuló javaslatok összefüggenek a közgyűlés hatáskörének módosítására vonatkozó javaslatokkal; a közgyűlési hatásköröknél leírt módosítási indokok itt is irányadóak. A 17. § (5) bekezdés c) pontja – a Kormány számára készülő tájékoztatóról és az országgyűlési beszámolóról szóló – rendelkezése módosítására irányuló javaslat összefügg a 14. § h) pontjának módosítására irányuló javaslattal. A költségvetési szerv alapítása, átalakítása és megszüntetése – az alapítói joggyakorlás – az államháztartásról szóló törvénnyel összhangban továbbra is közgyűlési hatáskörben marad a 17. § (5) bekezdés d) pontja módosítására irányuló javaslat értelmében. Az alapítói jogok kivételével az elnökség gyakorolja az MMA által alapított költségvetési szerv fölött azokat a jogokat, amelyeket az államháztartásról szóló törvény a költségvetési szerv irányításának jogaként meghatároz (államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. §). Ezen irányítói jogok részben vagy egészben – az Alapszabályban szabályozottan, a célszerű és nem elhúzódó döntéshozatal érdekében – az elnökre ruházhatók. A 17. § (5) bekezdés d) pontja módosítására irányuló javaslat összefügg a 14. § d) pontjának módosítására irányuló javaslattal. A 17. § (5) bekezdés i) pontjának módosítása – az MMA partnereivel való stratégiai együttműködési megállapodások megkötése tárgyában – összefügg a 14. § h) pontjának hatályon kívül helyezésére irányuló javaslattal. A 17. § (5) bekezdés módosított k) pontja értelmében az elnökség – és nem a közgyűlés – hagyja jóvá a felügyelő testület ügyrendjét. E javaslat szorosan összefügg a 14. § m) pontjának hatályon kívül helyezésére irányuló javaslattal, továbbá a felügyelő testületre vonatkozó szabályokat megállapító 18. § (5) bekezdésének módosítására irányuló javaslattal.

A 35–36. §-hoz

Szövegpontosítás a művészjáradék megállapítása iránti közigazgatási hatósági eljárással összefüggésben, továbbá a művészjáradék központosított illetmény-számfejtési rendszerben való folyósíthatósága érdekében. Ha az oklevél nem feltétlenül tartalmazza, hogy a díjazott milyen tevékenysége elismeréseképpen részesült a díjban, a módosítás értelmében a tényállás – a kérelem és mellékletei alapján – mégis tisztázható, és a hatóság – ha annak feltételei fennállnak – sommás eljárásban is elbírálhassa az ügyet, ne legyen feltétlenül szükség a tényállás tisztázása érdekében további eljárási cselekményekre.

A 37. §-hoz

A levelező tagság követelményeinek a Módtv.-nyel történt, a 8. § (1) bekezdésének módosítása, az alakuló közgyűlésre vonatkozó átmeneti rendelkezés Módtv. általi, végrehajtottság folytán való hatályon kívül helyezése (30. §), egyúttal a 7. § (2) bekezdésének a Módtv2.-nyel való hatályon kívül helyezése, továbbá a rendes és levelező taggá válás szabályainak korábbi módosításai szükségessé teszi annak egyértelműsítését, hogy a rendes és levelező tagként való felvétel törvényi követelményeiben történt változások nem érintik a korábban hatályos törvényi követelményrendszer alapján felvételt nyert akadémikusok tagsági jogviszonyát. [A rendelkezés párhuzamba állítható a hatályos törvény 30. § (2) bekezdése szerinti rendelkezéssel, amely kimondja, hogy a korábban pártoló tagságot szerzett személyek jogviszonya fennállását a pártoló tagi felvétel Módtv. általi megszüntetése nem érinti.]

A 38. §-hoz

A jogalkotó átmeneti rendelkezések keretében meghatározza, miképpen válhatnak az MMA rendes tagjai közé nem tartozó, a Nemzet Művésze címet 2022. november 1-jét megelőzően elnyert személyek a törvény és az Alapszabály szerinti egyszeri, kivételes eljárásban rendes taggá.

A 39. §-hoz

A 8/B. § (3) bekezdésének módosítása: Szövegpontosítás az eredeti jogalkotói akarral, a gyakorlattal és az MMA belső szabályozásával is összhangban. A 18. § (1) bekezdése és a 23. § módosítása azon jogalkotói koncepció egyik eleme, amelynek keretei között a jogalkotó megszünteti azt a törvényi követelményt, amely az MMA tisztségviselőjévé válásához a megválasztáskor legalább két éve fennálló akadémikusi jogviszony meglétét szabja feltételül. A 18. § (1) bekezdése és a 23. § módosításával a felügyelő testület közgyűlés által választott

tagjai és az alelnökök esetében törli el a jogalkotó a „két év akadémikusi múlt” követelményét, azonban továbbra is kizárólag az akadémikusok köréből választhatók e tisztségekre személyek. A 18. § (5) bekezdésének módosítása értelmében az elnökség – és nem a közgyűlés – hagyja jóvá a felügyelő testület ügyrendjét. A javaslat összefügg a 14. § m) pontjának hatályon kívül helyezésére irányuló javaslattal. A művészjáradékra jogosító díjak közül néhány nem csak természetes személy, hanem csoport vagy jogi személy részére is adományozható. Művészjáradék – a 28/L. § (1) bekezdése módosítása értelmében – csak azon személy számára állapítható meg, aki a díjat természetes személyként kapta; a díjról szóló oklevelet a nevére állították ki. A javaslat szövegpontosításokat is tartalmaz. A 28/L. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása olyan szövegpontosító jellegű változtatás, amely az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 6/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet és az annak kiadását megelőző időszakban a tárgykörben kiadott jogszabályok alapján adományozott, művészjáradékra jogosító díjak egyszerűbb beazonosíthatóságát szolgálja. A jogalkotó beemel a művészjáradékot megalapozó díjak közé egy új – a törvény 28/L. § (1) bekezdés b) pontjában felsorolt díjakkal jellegét és jelentőségét tekintve megegyező – tájépitészeti életműdíjként adományozott díjat; a Mócsényi Mihály-díjat. A Miniszterelnökséget vezető miniszter által adományozható elismerésekről szóló 15/2015. (III. 11.) MvM rendelettel 2019-ben bevezetett Mócsényi Mihály-díj évente egy fő részére adományozható, így a díj művészjáradékra jogosító díjjá tétele pótlólagos költségvetési forrásigényt lényegében nem keletkeztet. A 28/M. § (1) bekezdésének a Magyar Művészeti Akadémia Titkárságát – mint közigazgatási szervet – közigazgatási hatóságként megnevező módosítása jogtechnikai módosítás a művészjáradék megállapítása iránti közigazgatási hatósági eljárással összefüggésben.

A 40. §-hoz

A 6. § „a 7. § (2) bekezdésében és” szövegrésze, továbbá a 7. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezése kodifikációs módosítás, amely a hibás hivatkozás javítására irányul. A 7. § hatályon kívül helyezni célzott (2) bekezdésében szereplő, a 30. §-ra való hivatkozás egy – a Módtv. által módosított, a Módtv. hatálybalépését megelőzően hatályos – rendelkezésre utal. A Módtv. által megállapított, az MMA tv. korábbi 30. §-ának helyébe lépett, 2018. január 1-jétől hatályos rendelkezés az MMA tv. 7. §-ában szabályozottak vonatkozásában tartalommal nem bír; az erre való hivatkozást hatályon kívül kell helyezni. A jogalkotó értelmező rendelkezéssel is segíti az alkalmazást. A 7. § (1b) bekezdéséből hatályon kívül helyezi a módosítás azt a követelményt, miszerint a rendes taggá válást – legalább két évig fennálló – levelező tagságnak kell megelőznie. E módosítás összefügg a tagválasztás gyakoriságát négy évben meghatározó új szabállyal, amelynek bevezetése az előbbi követelményt szükségtelenné teszi. Továbbra is megköveteli a törvény – a Nemzet Művésze címet elnyert, külön eljárásban rendes taggá váló személyek rendes taggá választása esetének kivételével –, hogy a rendes taggá válást levelező tagság előzze meg, a levelező tagság minimálisan szükséges időtartamát azonban a továbbiakban nem írja elő. A 14. § h) és m) pontja hatályon kívül helyezésére irányuló javaslat szorosan összefügg a közgyűlési hatáskörök (14. §) módosítását érintő további javaslatokkal, valamint az elnökségi hatáskörök [17. § (5) bekezdése] módosítását tartalmazó javaslattal. A 17. § (3) bekezdés d) pontja, a 20. § (4) bekezdése, a 22. § (1) bekezdése és a 25. § (1) bekezdése egyazon elv mentén változik. Az MMA elnökségének tagjai és a tagozatvezetők – a törvény értelmében – az MMA tisztségviselői. A tisztségviselő választások köztestületi tapasztalatai azt mutatják, hogy nincs szükség arra a törvényi követelményre, amely az MMA tisztségviselőjévé válásához a megválasztáskor legalább két éve fennálló akadémikusi jogviszony meglétét szabja feltételül. Az MMA tagjainak túlnyomó része több éve tagja a köztestületnek. Különösen indokolatlan e feltételszabás abban az esetben, ha a tagfelvétel gyakorisága tovább ritkul. A tisztségviselők mellett ugyanez állapítható meg a felügyelő testületnek az MMA akadémikusi köréből kikerülő tagjaira nézve is. Ezért a jogalkotó a továbbiakban nem kíván olyan követelményt támasztani, amelynek értelmében bármely tisztségviselő és felügyelő testületi tag esetében legalább két év „akadémikusi múlt” az alapkövetelmény, viszont szükségesnek tartja, hogy valamennyi tisztségviselő, továbbá a felügyelő testület közgyűlés által választott tagjai az akadémikusok köréből – azaz nem az MMA-n kívüli körből – kerüljenek ki. A jogalkotó azonos elv alapján állapítja meg valamennyi tisztségviselő – az elnök, a két alelnök, a főtitkár, a tiszteletbeli elnök, az elnökség négy, az akadémikusok közül kikerülő tagja és a tagozatvezetők –, továbbá a felügyelő testület akadémikus tagjai megválasztásának követelményét is. (Tiszteletbeli elnökké választás esetén a levelező tagság sem elegendő, csak a rendes tagság). A Balassa Péter-díjnak a művészjáradékra jogosító díjak köréből való törlése technikai módosítás; a díj a törvény által körülírt művészeti díjak körébe nevesítés nélkül is beletartozik, kiemelése nem indokolt.

A 41. §-hoz

A módosítás a piaccgazdaságra vonatkozó alaptörvényi elvekkel összhangban arra irányul, hogy a jogalkotó (akár törvényről, akár önkormányzati rendeletről legyen is szó) ne írhasson elő olyan fizetési kötelezettséget, amely a jogi személy valamely típusát pusztán arra tekintettel, hogy mely szervezeti formában folytatja tevékenységét, hátrányosan érinti. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy szektorális adók ne legyenek előírhatóak, ahogyan azt sem, hogy a kis- és középvállalkozások számára kedvezőbb szabályok (pl. adókedvezmények) ne legyenek megalkothatóak, figyelemmel arra, hogy a tilalom csak a különböző jogi személy típusok közötti hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik.

A 42. §-hoz

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a vagyonkezelő alapítványok esetében a vagyonellenőr nem minősül vezető tisztségviselőnek, hiszen az alapítói jogokat ellátó kuratórium felett gyakorol ellenőrzési jogokat, vagy akár a vagyonkezelő alapítvány felügyelőbizottságát is ellenőrzi, illetve törvényességi felügyeleti eljárást is kezdeményezhet.

A 43. §-hoz

A törvényalkotó a jövőre nézve olyan speciális vagyonátadási modellt teremt meg, amely meghatározott szervezeti körben törvényi felhatalmazás formájában, de polgári jogi eszközökkel biztosítja a vagyon és a közfeladat átadását. A módosítás a vagyonkezelő alapítványok tulajdonjogi védelmét biztosítja azáltal, hogy óvja minden olyan egyoldalú beavatkozástól, ami ellehetetleníti az általuk ellátott, hosszú távon megvalósítható közfeladatok megvalósulását. A módosítással egyértelművé válik, hogy közjogi aktszal (törvénnyel) megvalósuló vagyonátadás polgári (tulajdon)jogi védelmet eredményez: ha az állam sarkalatos törvénnyel ingyenesen vagyont juttatott valamely polgári jogi jogalanynak, kifejezetten közfeladat ellátása céljából, úgy ennek a vagyonnak a visszaszerzése nem lehetséges más módon, csak a magánjogi jogalany saját döntése alapján vagy a polgári jogi tulajdoni védelem alkotmányos mechanizmusának beindításával. Az állami vagyon körébe tartozó vagyonjuttatás esetében – összhangban az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésével – egyértelművé teszi a javaslat, hogy a felsorolt jogalanyok részére lehetséges ingyenesen vagyont juttatni. A közérdekű vagyonkezelő alapítvány alatt értelemszerűen a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány is értendő. A közép- vagy hosszú távú finanszírozás körében lehetővé teszi a közpénzek védelmében, hogy a közfeladat ellátáshoz csak törvényi felhatalmazás alapján lehet éven túli kötelezettséget vállalni.

A 44. §-hoz

Az átmeneti rendelkezés egyértelművé teszi, hogy a korábban megvalósult vagyonjuttatások tekintetében az új szabályokat csak akkor kell alkalmazni, ha a vagyonjuttatás vagy a közfeladat-ellátás feltételei módosulnak, vagy ha a módosításra törvény felhatalmazásán alapuló jognyilatkozattal, szerződéssel vagy jogi személy létesítő okiratával kerülne sor. Ebben az esetben tehát érvényesülnie kell annak, hogy csak a felsorolt esetben és személyek által történhet módosítás.

A 45. §-hoz

Sarkalatosági záradék.

A 46. §-hoz

Kodifikációs pontosításra kerül sor.

A 47. és 68. §-hoz

Az összefüggő javaslatcsomaggal szintet lép felsőoktatásunk: a felsőoktatási intézmények tanulmányi rendszerének alapvetően képesnek kell lennie a felsőoktatási intézmény alapfeladata teljes spektrumának támogatására, ideértve – különös tekintettel a koronavírussal kapcsolatos speciális helyzetre is – a zárt rendszerű elektronikus távoktatás támogatását is.

A 48. §-hoz

A módosítással a felsősoktatásban részt vevő jogalanyok közjogi és polgári jogi minősége egyértelműen szétválasztódik. A módosítással az Nftv. beiktatni kívánt 4. § (2a) és (2b) bekezdése egyértelművé teszi, hogy főszabályként a fenntartó és a tulajdonos azonos személyek. Abban az esetben azonban, ha polgári jogi megállapodás alapján mégis akként döntene a tulajdonos, hogy a fenntartói jogok gyakorlását átruházza másra, úgy egymástól jogilag is elválík a tulajdonostól a fenntartó, de ennek egyértelműen ki kell derülnie a hatósági nyilvántartásából. A 4. § új (5) bekezdése a tulajdonos és a fenntartó jogainak elválasztását hajtja végre, továbbá az eddigi gyakorlatnak megfelelően az Alaptörvény X. cikkével összhangban biztosítja, hogy a tulajdonosi jogok nem terjedhetnek ki a felsőoktatási autonómiába tartozó területekre.

A 49. §-hoz

A kiküldetésben lévő külföldi oktatókat is szükséges figyelembe venni a teljes oktatói létszám megállapítása során.

Az 50. §-hoz

A 2020-as törvénymódosítások eredményeként már nemcsak állami felsőoktatási intézmény, hanem Magyarországon nyilvántartásba vett vagyongazdálkodó alapítvány fenntartásában működő felsőoktatási intézmény is tarthat fenn köznevelési intézményt vagy szakképző intézményt.

Az 51. §-hoz

A módosítás eredményeként dereguláció történik, a felsőoktatási szakképzések, alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményei (a tanári szakok kivételével) az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján hivatalos kiadványként kerülnek közzétételre. A szakasz garanciális szabályokat tartalmaz a közzétételre és az új képzési és kimeneti követelmények bevezetésére vonatkozóan.

Az 52. §-hoz

A közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott diákokotthonban szerzett oktatási munkatapasztalatnak minősülő tevékenység pontosítása.

Az 53. §-hoz

A módosítás a lemorzsolódás csökkentése érdekében a képzésváltás rugalmasabb lehetőségét vezeti be az olyan hallgatók számára, akik az alapképzés követelményeit nem tudják teljesíteni, de (résztanulmányaik beszámításával) felsőoktatási szakképzésen tanulmányaikat sikeresen be tudnák fejezni.

Az 54. §-hoz

A módosítás a már jelenleg is elektronikus kapcsolattartás pontos jogszabályi keretét jelöli meg.

Az 55. §-hoz

A hatályos szabályozás az oklevélmelléklet magyar és angol nyelvű kiállításáról rendelkezik, külön szabályt hozva a nemzetiségek nyelvén folyó képzésre is. Számos képzés folyik ugyanakkor ezektől eltérő nyelven is, ilyen esetben a hatályos szabályok szerint az oklevelet ki kell állítani az adott képzés nyelvén, de az oklevélmelléklet kiállításáról a törvény eddig nem rendelkezett. A módosuló szabály szerint az oklevélmellékletet is ki kell állítani a képzés nyelvén, ha a hallgató kéri.

Az 56. §-hoz

A javasolt módosítás eredményeként a doktori képzésben előírt, az Nftv. szerinti feltétel (mesterfokozat megszerzése) mellett, a kreditrendszerű oktatás elvei alapján lehetőséget kapnak az általános orvos, állatorvosi, fogorvos és gyógyszerész osztatlan képzésben részt vevő hallgatók, hogy a képzésük utolsó két évében díj fizetése nélkül felvegyék a doktori (PhD) képzés tárgyait, kutassanak, krediteket szerezzenek, majd – a hatályos rendelkezések szerint – a diplomájuk megszerzése után, a komplex vizsgával lépjenek be a doktori képzésbe.

Az 57. §-hoz

A módosítás a nagy múltú visszatekintő Országos Tudományos Diákköri Tanácsot jogi személyiséggel ruházza fel.

Az 58. §-hoz

Mivel a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) szakértői véleménye szükséges a kérelem elbírálásához, azonban a MAB belső jogorvoslati eljárásának következtében ennek beszerzése sokszor bizonytalan időtartamot vesz igénybe, kimondásra kerül, hogy az eljárás csak akkor indul meg, amikor a szakértői vélemény az Oktatási Hivatalhoz beérkezik és ezzel a kérelem elbírálásához szükséges feltételek teljesülnek. A felsőoktatási szakképzés, alap- és mesterképzés, továbbá doktori képzés indítására, valamint a doktori iskola létesítésére irányuló kérelmet természetesen továbbra is az Oktatási Hivatalnál kell benyújtani, aki felkéri a MAB-ot a szakértői vélemény elkészítésére, ha erre nincs szükség, úgy az ügyintézési határidő a rendes szabályok szerint a kérelem hatósághoz történő beérkezését követő napon indul. Ezzel kiküszöbölhető, hogy a MAB szakértői véleménye megszületésének időtartama kapcsán fennálló bizonytalansági tényező kihasson a hatósági eljárásra. A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény hatályba lépésére tekintettel szükségessé vált módosítás, a határidő a felsőoktatási intézmények működési engedélyének ötvenkénti felülvizsgálatával teremt összhangot.

Az 59. §-hoz

Az oktatás nemzetköziesítése miatt szükséges a rendelkezés pontosítása. Az Nftv. 69. § (5) bekezdése a 28. § (5) bekezdésében foglalt általános szabályrendszer mellett biztosít lehetőséget olyan nemzetközi tapasztalattal rendelkező szakemberek egyetemi tanári kinevezéséhez, részükre az egyetemi tanári munkakör betöltését lehetővé tevő munkaköri cím adományozásához, amely személyek a magyar felsőoktatás nemzetközi kapcsolatrendszerének fejlesztését szolgálják.

A 60. §-hoz

A rektori tisztség betöltetlensége esetén a helyettesítésre jogosult rektorhelyettes feletti munkáltatói jogkör gyakorlása megfelelően szabályozásra kerül.

A 61. §-hoz

A módosítás a felsőoktatási intézmények támogatási rendszerének kiegészítésére tesz javaslatot, amellyel egyrészt a felsőoktatási intézmények olyan nemzetgazdasági, térségfejlesztési feladatokat, funkciókat láthatnak el, amelyek az adott régió számára kiemelten fontosak és ehhez állami támogatás nyújtása szükséges, másrészt egyes speciális feladatok ellátásához nyújtható támogatás az állami felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységéhez kapcsolódó feladatokhoz, úgy, mint köznevelés, szakképzés. Az Nftv. 84. § (3) bekezdését érintő pontosítás a tulajdonos és a fenntartó személyének terminológiai elválasztása miatt szükséges.

A 62. §-hoz

Az Nftv. 84/A. § (1) bekezdése módosításával pontosítja a felsőoktatási intézményeknek nyújtandó támogatások körét. Ezáltal a felsőoktatási intézmények finanszírozása hosszú távon kiszámíthatóvá válik, továbbá stabil finanszírozási kereteket tud biztosítani, figyelembe vehetőek a felsőoktatási tevékenység eltérő dimenziói és ezek sajátos finanszírozási követelményei.

A 63. §-hoz

A felsőoktatási intézmények bázisai az innovációnak, így Magyarország versenyképességének, valamint a vállalati innovációs együttműködések meghatározó tényezői. Az Nftv. 88. §-a által biztosított lehetőség szerint az állami felsőoktatási intézmények intézményi társaságot hozhatnak létre. Ezen társaságok esetében a piaci és együttműködési rugalmasság biztosítása érdekében célszerű biztosítani a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) gazdasági társaságokra irányadó szabályai szerinti alapítási és működési lehetőségeket azzal, hogy az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokra vonatkozó garanciális szabályozásnak is érvényesülnie kell bizonyos pontokon.

A 64. §-hoz

Az egyházi felsőoktatási intézmények fenntartói és a Kormány között született megállapodások tekintetében adminisztratív tehercsökkentés a cél, amellyel a biztosított támogatás hatékonyabban felhasználható.

A 65. §-hoz

A módosítás a felsőoktatási szakképzések, alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeinek deregulációjával kapcsolatos rendelkezést állapít meg a hitéleti képzések tekintetében.

A 66. §-hoz

A módosítással egyértelművé válik, hogy ha a fenntartói jog gyakorlója és tulajdonosa eltér egymástól, akkor a tulajdonos értelemszerűen csak a felsőoktatási intézmény működéséhez biztosított (elkülönített) vagyon erejéig felel. Az Nftv. 95. § (6) bekezdését érintő módosítás egyértelművé teszi azt is, hogy a fenntartói jog és a tulajdonos elválasztása esetén kié a mögöttes felelősség.

A 67. §-hoz

Az új rendelkezés áfa-mentességet biztosít a fenntartó és az általa fenntartott intézmény közötti juttatás tekintetében.

A 69. §-hoz

A felhatalmazó rendelkezések módosítására kerül sor, tekintettel – a tanári szakok kivételével – a felsőoktatási szakképzések, alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményei deregulációjára, valamint a (pedagógusképzés kivételével) a szakok jegyzékének alacsonyabb, miniszteri szintű szabályozására.

A 70. §-hoz

Az Nftv. új 114/N. §-a szerinti átmeneti rendelkezés a nyilvántartási kérdések miatt szükséges. Az átmeneti rendelkezés emellett garanciát fogalmaz meg arra, hogy 2021. szeptember 1. napjától alkalmazandó finanszírozási szabályok alapján a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében a részére évente biztosított költségvetési hozzájárulás aránya nem lehet kevesebb a 2020/2021. tanévre megállapított költségvetési hozzájárulás – összes felsőoktatási intézményhez viszonyított – arányánál.

A 71–72. §-hoz

Kisebbségi terjedelmű módosító, hatályon kívül helyező rendelkezések.

A 73–77. §-hoz

A tervezet hivatkozott rendelkezései a felnőttképző adatszolgáltatására vonatkozó rendelkezéseit pontosítja az Onyvtv. módosításaival összefüggésben.

A 78. §-hoz

Az egyes kulturális tárgyú és sporttárgyú törvények, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXX. törvény 2021. január 1-től hatályba lépő rendelkezései szerint a Magyar Művészeti Akadémia közgyűlése a legalább két éve megválasztott akadémikusok közül választhatja meg a Magyar Művészeti Akadémia főtákarát. A hatályos szabályozás a főtákarati tisztség ellátását nem köti akadémikusi tagsághoz. A 2021. január 1-től hatályos rendelkezés bevezetése jelentősen és indokolatlanul szűkíti a főtákaratnak megválasztható személyek körét, ezért a javaslat azt kezdeményezi, hogy a módosító rendelkezés ne lépjen hatályba.

A 79–94. §-hoz

Az Onyvtv. hatálybalépése óta közel 2 év telt el. Ezen idő alatt a jogalkalmazási tapasztalat számos kisebb-nagyobb szabályozási hiányra, pontosítási igényre mutatott rá. Ezek részben az Oktatási Hivatal hatáskörébe tartozó feladatok bővülését indukáló jogszabályváltozások végrehajtását, részben a társhatóságokkal történő együttműködés hatékonyabbá tételét, részben a köznevelési, felsőoktatási intézményekkel való kapcsolattartás egyszerűsítését, részben pedig a jogalkalmazás egyértelműsítését, az Oktatási Hivatal működésének transzparenciáját, döntéseinek hatékonyabb kiszámíthatóságát, mindezzel együtt egyben a jogbiztonság növelését és a szolgáltató közigazgatásba vetett állampolgári bizalom erősödését eredményezik. Továbbá számos adatkezelési kérdést szükséges törvényi szinten szabályozni (pl. annak rögzítése, hogy egy oktatási azonosító számhoz egy természetes személy tartozhat, illetve az oktatási nyilvántartás, valamint annak szakrendszerei, alrendszerei között a személyes adatok célhoz kötötten átadhatók, az első ingyenes nyelvvizsgálóval kapcsolatos adattovábbítási rendelkezések törvényi szintre emelése stb.). Az Onyvtv. személytelenítésre vonatkozó nyolcvan éves időtartama kerül megállapításra, amely megfelelően biztosítja, hogy a tanulóra, hallgatóra, stb. vonatkozó adatokat az adott személy érdekét is szem előtt tartva megfelelő, de azt meg nem haladó időtartamig kezelje az Oktatási Hivatal személytelenítés nélkül. Jogtechnikai, kodifikációs (deregulációs) javaslatként, a törvény áttekinthetősége érdekében kormányrendeleti szintű jogalkotásra ad felhatalmazást a jogszabály, amelyhez szükséges felhatalmazásokat a törvényjavaslat tartalmazza. Kiemelt jogalkotói cél, hogy az oktatási nyilvántartás növelje az ágazati nyilvántartások működési hatékonyságát, és így a nemzetgazdasági stratégiai tervezés egyik biztos alapjául szolgálhasson. Jelen módosítási javaslat e cél megvalósítása érdekében többek között az alábbiakat tartalmazza: kiemelt fontosságú, hogy az adatmegőrzési időre vonatkozó szabályozás feltüntetésre kerüljön az oktatási nyilvántartás egésze vonatkozásában; a pályakövetéssel és a diplomás nyomon követéssel kapcsolatos rendelkezések törvényi szinten szabályozásra, illetve pontosításra kerüljenek, és ezáltal a szakképzésben, a felnőttképzésben és a felsőoktatásban tanulók és végzetek nyomon követése, a munkaerőpiacra lépésük korai szakaszának elemzése megvalósulhasson; az oktatási nyilvántartás egyes szakrendszereiből és azok alrendszereiből egyénisoros, de személyazonosításra alkalmatlan módon meghatározott adatokat tartalmazó kutatói adatbázisok jöhessenek létre, amelyek tudományos kutatási és statisztikai célból, célhoz kötötten átadhatók tudományos kutatási tevékenységet végző szervezeteknek. A jogszabály-módosítási javaslat előkészítése során kiemelten figyelembevételre kerültek az adatvédelmi garanciák is.

A 95–96. §-hoz

A Ptk. alapítványi szabályozása nem tiltja, hogy az alapító vagy a csatlakozó a már nyilvántartásba vett alapítvány javára az alapításkor, illetve a csatlakozáskor általa vállalt vagyronrendelésen felül további vagyont juttasson azzal a céllal, hogy ezzel az alapításkor (csatlakozáskor) rendelt vagyont megnövelje. Ilyen „feltőkésítési” lehetőség – erre vonatkozó speciális szabály hiányában – értelemszerűen a vagyronkezelő alapítvány esetében is nyitva állt. Mindazonáltal e lehetőségnek a javasolt módosítás szerinti egyértelmű és kifejezett kimondása a vagyronkezelő alapítványok körében különösen indokolt, hiszen ezen alapítványok gazdasági tevékenységként a javukra rendelt, illetve általuk a törvényben meghatározott célból bizalmi vagyronkezelésbe vett vagyron kezelését végezhetik. A vagyronkezelés a szóban forgó alapítványok tekintetében nem csupán az alapítványi célok megvalósításának eszköze, hanem egyúttal cél szerinti tevékenység is, így még inkább indokoltnak tűnik, hogy adott esetben az alapító, illetve a csatlakozó az alapítást, illetve a csatlakozást követően is gondoskodhasson az alapítványi célok teljesítéséhez szükséges, megfelelő mennyiségű és minőségű vagyron rendelkezésre állásáról. Az alapítási tőke megnövelése, illetve a csatlakozó részéről elhatározott újabb vagyronjuttatás ez esetben is nyilvánvalóan az alapítványi célokhoz kötött, illetve (e juttatás tárgyai és módja tekintetében) az alapítóra és a csatlakozóra egyébként irányadó szabályok, valamint – amiként ezt a módosítási javaslat is kiemeli – az alapító okiratban foglaltak szerint történhet. Ez utóbbi körülmény teszi egyértelművé, hogy ebben az esetben a vagyronjuttatás egyfelől nem jelenti a vagyronkezelő alapítvány támogatását – hiszen erre külön jogszabályi rendelkezések vonatkoznak –, másfelől nem minősíthető egyéb szerződéses kötelezettségvállalásnak sem, amelyre a Ptk. kötelmi jogi szabályai az irányadók. Ugyanakkor ebben az esetben is terheli az alapítót (és a csatlakozót) egyfelől a vállalt vagyronemelésnek vagyontárgyanként, vagyronelemként az azonosításukhoz szükséges részletességgel történő meghatározása, másfelől pedig a vállalt vagyronnövelés teljesítésének kötelezettsége. Ha az alapító okirat módosítására nem a vagyronnövelést vállaló alapító, illetve csatlakozó a jogosult, úgy – az alapító, illetve csatlakozó vagyronnövelő kötelezettségvállalásának megfelelően – értelemszerűen az köteles módosítani az alapító okiratot, aki az alapítói jogok gyakorlása körében erre jogosult.

A 97–98. §-hoz

A közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok kiemelkedő társadalmi értékteremtő szerepet töltenek be, ezáltal stratégiai jelentőségű közfeladatot látnak el. A javaslattal egyértelművé válik, hogy a vagyongazdálkodó alapítvány, amely alapító okirata alapján (magánjogi aktus), bírói nyilvántartásba vétellel közérdekű vagyongazdálkodó alapítványnak minősül, csak egy további közjogi aktussal válhat emellett olyan, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvánnyá, amelyre vonatkozóan az új 8/A. alcím speciális szabályokat határoz meg. Ez nem jelenti azt, hogy ezen alcím rendelkezései által ex lege közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvánnyá nem minősített közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány ne láthatna el közfeladatot, és hogy más jogszabályoknak az ilyen szervezetekre vonatkozó rendelkezései ne volnának alkalmazandók a vonatkozásában, azonban esetükben a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló, javaslat szerinti új 8/A. alcím speciális rendelkezései nem lesznek irányadóak. Mindazon vagyongazdálkodó alapítvány, amely közfeladatot lát el, egyúttal közérdekű vagyongazdálkodó alapítványnak is minősül, de ezt az alapító okiratban a vagyongazdálkodó alapítványokról szóló szabályozás szerint fel is kell tüntetni. Ezzel szemben az e törvény szerinti közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány esetében az alapító okirat e jelzése pusztán deklaratív aktus: e jogi státusz elnyerése ugyanis ex lege történik, az 1. mellékletben való szerepeltetés által.

A 99. §-hoz

Az Nftv. 15. §-ával összhangot megteremtő módosítás.

A 100. §-hoz

A módosítás a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény 2022. január 1-jei hatálybalépésével összhangban pontosítja a hatósági ellenőrzésben megállapítható közigazgatási szankció fajtáját és mértékét. Ez alapján a hatóság figyelmeztetést és közigazgatási bírságot, a duális képzőhellyel szemben pedig a szakirányú oktatás folytatásától történő eltiltást is alkalmazhat. Az eltiltás legfeljebb három évre történik.

A 101. §-hoz

A módosítás pontosítja a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap képzési alaprészének felhasználási körét.

A 102. §-hoz

Hiányzó felhatalmazó rendelkezések pótlása.

A 103. §-hoz

A rendelkezés a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény rendelkezéseinek szövegcsere módosítására irányul. Ezek közül a rendelkezések egy része tartalmi pontosítások, más része jogtechnikai pontosítások átvezetését tartalmazza. A módosítás – a képzési és kimeneti követelményekhez hasonlóan – a programkövetelmények honlapon való megjelenítését és azok archiválásának garanciális szabályait pótolja. Ez alapján a korábbi programkövetelmények a honlapon megjelennek és elérhetők maradnak. A módosítás egyértelművé teszi, hogy a pótszabadság a szakmai alapfeladat-ellátással összefüggő munkakört betöltő személyekre vonatkozik, és nem függ a munkáltató akaratától. A módosítás – a hatályos felhatalmazó rendelkezésnek megfelelően – egyértelművé teszi, hogy a tanuló juttatásainak részletes feltételeit a Kormány rendeletében állapítja meg. Egy feltételt pedig maga a törvény szabályoz. Ez alapján a juttatás feltétele, hogy kizárólag az ingyenes szakmai oktatáshoz kapcsolódhat ösztöndíj. A módosítás a szakképzési hozzájárulás esetében igénybe vehető adókedvezményről alkalmazandó vetítési alap esetében teszi egyértelművé, hogy az a szorzóval azonos mutatót jelent. A módosítás ezen felül egyértelművé teszi, hogy az egyházi jogi személyek általi fenntartás esetén a fenntartói megállapodás helyett az egyoldalú nyilatkozatot kell alapul venni.

A 104. §-hoz

A jogalkotás követelményeivel összhangban kizárja egy korábbi, a jelen módosításban is átvezetésre kerülő módosító rendelkezés hatálybalépését.

A 105. §-hoz

A tartalomszolgáltatók és a nemzeti könyvtár adminisztrációs terheinek jelentős csökkentése érdekében indokolt a webarchiválás törvényi rendelkezésének újraszabályozása. Erre tekintettel szükséges a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvény 33. §-ának hatályba nem lépésről gondoskodni.

A 106–108. §-hoz

Hatályba nem lépésről szóló rendelkezések.

A 109. §-hoz

Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény 1. §-a rendelkezik a Millenárius Tudományos Kulturális Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) létrehozásáról. A normaszöveg bár rögzíti, hogy az Alapítvány céljainak megvalósítása közérdekű célnak minősül, azonban a jogszabály szövegéből kimaradt annak kimondása, hogy az Alapítvány által ellátott feladat közfeladat. A technikai pontosítás ennek pótlását célozza.

A 110. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 111. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

A 112. §-hoz

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ egyes feladatainak agrár-felsőoktatás részére történő
átadásáról, valamint egyes felsőoktatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CXLIX. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

2014. január 1-jével történt meg az agrárgazathoz kapcsolódó magyarországi kutatási egységek, intézetek, gazdasági társaságok egy ernyő alá integrálása és létrejött a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ. A gödöllői székhellyel megalapított központ tizenkét agrár- és élelmiszergazdasághoz kapcsolódó kutatóintézet összevonásával, működésének összehangolásával jött létre és további négy kutatóintézet gazdasági társaságként csatlakozott hozzá. A Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ intézeteinek kutatási tevékenysége lefedi a mezőgazdaság minden jelentős területét, beleértve a halászatot, szántóföldi növény-, dísznövény-, gyümölcs-, és zöldségnevelést, szőlészeti és borászati kutatásokat, állattenyésztést és nemesítést, öntözést és vízgazdálkodást, mezőgazdasági gépészetet, erdészeti kutatásokat, mezőgazdasági biotechnológiát, élelmiszertudományt és agrárkörnyezet-tudományt, valamint a hozzá kapcsolódó oktatási és szaktanácsadási szaktevékenységet. Az új intézmény révén egy, a nemzeti jövedelemtermelő képességet fokozó, olyan integrált agrárkutató-hálózat jött létre, amely magas színvonalon képes a magyar agrárgazdaság versenyképességének növelését és a fenntartható fejlődését elősegítő gyakorlatorientált kutatási, fejlesztési és innovációs programok kidolgozására és végrehajtására. A Szent István Egyetem 2020. augusztus 1. napjával történt létrehozása eredményeként elérkezett egy stratégiai lehetőség, hogy a magyar agrár felsőoktatás jelentős részét magában foglaló Szent István Egyetem és a magyar agrár szakpolitika legfontosabb kutatási platformja egyesüljön (Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ beolvad a Szent István Egyetem szervezetébe) és elinduljon egy olyan fejlődési pályán, amely egy előre tekintő jövőkép mentén hozzá tud járulni az agrár- és élelmiszeripari ágazatok versenyképességének növeléséhez és az agrárgazdaságban rejlő potenciál teljesebb kihasználásához.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság működésének biztosítása érdekében a törvényben szereplő vagyon juttatása szükséges.

A 2. §-hoz

A Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ megszűnése kapcsán szükséges rendezni a munkatársak helyzetét oly módon, hogy a jogviszonyváltás kapcsán hátrány ne érje őket.

A 3. §-hoz

Az európai uniós támogatással érintett projektek helyzetének rendezése szükséges a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ megszűnése kapcsán.

A 4. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezések.

Az 5. §-hoz

Sarkalatosági záradék.

A 6–7. §-hoz

Jogtechnikai pontosításra kerül sor. A modellváltás sikeres végrehajtásához szükséges vagyonyjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek megállapításra.

A 8. §-hoz

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosítása szükséges a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXLII. törvény rendelkezései alapján.

A 9. §-hoz

A Szent István Egyetem Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem megnevezéssel működik tovább 2021. február 1. napjától.

A 10. §-hoz

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXLII. törvény rendelkezései miatt szükséges az érintett munkatársak szabadságainak rendezése.

A 11. §-hoz

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletének módosítása szükséges a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXLII. törvény rendelkezései, valamint a Pannon Egyetemért Alapítványról, a Pannon Egyetemért Alapítvány és a Pannon Egyetem részére történő vagyonyjuttatásról szóló 2020. évi CLVIII. törvény rendelkezései alapján.

A 12–14. §-hoz

A Soproni Egyetemért Alapítvány feladatellátásához kapcsolódó vagyonyjuttatást biztosító rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás a börtönsúfoltság miatti kártalanítási eljárással összefüggő visszaélések megszüntetése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CL. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A börtönsúfoltság miatt járó kártalanítás a büntetés-végrehajtási intézmények túlsúfoltsága miatti, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között fogvatartott személyeket érintő kompenzációs rendszer, mely ellensúlyozni kívánja a bv. intézetekben az ilyen elhelyezési körülményekből eredő sérelmeket. A börtönsúfoltság miatti kártalanítás intézményét 2017. január 1. óta a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) szabályozza. A jogalkotó eredeti szándéka egy hatékony és jól működő intézmény létrehozására irányult, a rendszer működésének tapasztalatai azonban azt mutatták, hogy a kártalanítási rendszer ebben a formában nem megfelelő. A szabályozási ambivalencia akkor vált jogalkotói lépést is igénylő mértékűvé, amikor egyértelművé vált, hogy akkor, amikor az elítéltek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt gyakran jelentős összegű kártalanításban részesülnek, a szabadságvesztés büntetés kiszabására vezető bűncselekmény áldozatai és hozzátartozóik sérelmei ebből alacsony mértékben nyernek reparálást.

Emellett nyilvánvalóvá váltak a börtönviszonyokkal kapcsolatos kártalanítás miatt indított perek körüli visszaélések, amelyek súlyosan sértették a társadalom igazságérzetét. Széles körben ismertté vált, hogy egyes esetekben a közvéleményt mélyen megrázó bűncselekmények miatt elítélt személyek is milliós nagyságrendű kártérítésekhez juthattak, miközben a bűncselekmények áldozatai és hozzátartozói esetében nem volt kellően hatékony az igényérvényesítés lehetősége. Ezért az Országgyűlés a bűncselekmények áldozatai jogainak és érdekeinek védelme és a börtönviszonyokkal kapcsolatos elfogadhatatlan további visszaélések felszámolása érdekében 2020. március 7. napjától azonnali hatállyal felfüggesztette a kártalanítási eljárásokban megítélt pénzüsszegek kifizetését.

A törvényjavaslat a börtönsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló 2020. évi IV. törvény 1. §-ának megfelelően olyan új szabályozási rendszert alakít ki, amely már önmagában is kizárja a fogvatartotti kártalanítási rendszerrel kapcsolatos további visszaélések lehetőségét, és amely minden eddiginél gyorsabb és hatékonyabb módon biztosítja az áldozatok és hozzátartozók jogos követeléseinek érvényesítését. Az új szabályozás biztosítja, hogy a börtönsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos kifizetések mindenképp a bűncselekmények áldozatai részére kerüljenek kifizetésre.

Szükségessé vált ezért egy olyan új szabályozás kidolgozása, amely amellett, hogy megfelelő lehetőséget ad az áldozati igények érvényesítésére, biztosítja azt is, hogy a kártalanításként kapott összeg, ha az elítéltnak egyéb kielégítésre köteles kötelezettségei vannak, a megtérülés alapjául szolgálhasson az önkéntes teljesítés elmaradása esetén. Ennek megfelelően a törvényjavaslat célja egyrészt a kártalanításból közvetlenül levonható követelések bővítése a terhelttel szemben fennálló és végrehajtás alatt álló valamennyi magánjogi jogviszonyból eredő tartozás esetében, különös tekintettel a terhelt korábban elkövetett bűncselekményével okozott sértetti igényekre. Másrészt cél az is, hogy a kártalanításból közvetlenül nem levonható, de a végrehajtás számára hozzáférhetővé tehető követelések bevonhatóvá váljanak a kártalanítási eljárásba, így különösen a büntetőeljárással összefüggésben megfizetendő tartozások behajtásának (bűnügyi költség, vagyonek Kobzás, stb.), továbbá bármilyen, az állammal szemben fennálló köztartozás (pl. adótartozás) behajtásának lehetővé tétele. Végül a törvényjavaslat hatékonyabbá kívánja tenni a kártalanítási eljárást is, sok egyéb módosítás mellett ezért bevezeti a kártalanítási eljárás egyszerűsítése és gyorsítása érdekében a kérelmek egyszerűsített elbírálását a mérlegelést nem igénylő esetekben.

A törvényjavaslat ugyanakkor a sértettekkel kapcsolatos szabályozás tekintetében nem korlátozódik kizárólag a börtönsúfoltság miatti kártalanítási eljárás reformjára, hanem átfogó módon – tehát nem csupán a szabadságvesztés büntetéssel járó bűncselekmények sértettjei tekintetében – fejleszteni kívánja az áldozatok segítésének, igényérvényesítésének jogszabályi feltételeit. Ezért az előterjesztés számos olyan előremutató javaslatot tartalmaz, amelyek nem kifejezetten a börtönsúfoltság miatti kártalanítási eljárásban történő sértetti kielégítés lehetőségeit növelik, hanem általában a sértettek kiemelt támogatását szolgáló szabályozási megoldásokat jelentenek. Ennek érdekében a törvényjavaslat elvégzi az áldozatsegítés keretében eddig is nyújtható kárenyhítés feltételeinek, igénylésének áldozatokat támogató módosítását, a sértetti igényérvényesítés

büntetőeljárás szabályainak jelentős könnyítését és sértetti igényérvényesítés költségeinek csökkentését a végrehajtási eljárásban.

Emellett az előterjesztés

- a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1805 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint
- a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett csalás és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök hamisítása elleni küzdelemről, valamint a 2001/413/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2019/713 (EU) irányelv megfelelését is szolgálja.

Az Európai Bizottság megállapítása szerint a befagyasztást és elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismerése a biztosítási intézkedést elrendelő határozatoknak az Európai Unióban történő végrehajtásáról szóló 2003. július 22-i 2003/577/IB tanácsi kerethatározat és a kölcsönös elismerés elvének a vagyoneklobzást elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló 2006. október 6-i 2006/783/IB tanács kerethatározat alapján nem hatékony, a tagállamokban nem egységes ezen jogi eszközök végrehajtása, ezért jogilag kötelező és közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktusban kell megállapítani az egységes szabályokat.

A befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1805 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2018/1805 rendelet] 2020. december 19-től közvetlenül alkalmazandó az Európai Unióban. Az Eutv.-ben megjelenő új szabályok az (EU) 2018/1805 rendelet alkalmazását megkönnyítő végrehajtási jellegű részletszabályokat tartalmaznak.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvényjavaslat a sérelemdíj esetkörével bővíti a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényben (a továbbiakban: Be.) a büntetőeljárás során érvényesíthető polgári jogi igény körére vonatkozó szabályozását. A bűncselekménnyel okozott kár megtérítése érdekében indított eljárás jelenleg tárgyi mentességet élvez az eljárás megkezdésekor fizetendő illeték lerovása alól, ezért e mentességet indokolt kiterjeszteni arra az esetre is, ha az eljárás a bűncselekménnyel összefüggésben felmerült sérelemdíj megfizetésére irányul.

2-3. §

A törvényjavaslatnak az is célja, hogy módosítsa a kártalanítás keretében a fogvatartott elítélt részére kifizetett és a letéti számláján kezelt összegre a kifizetést követően vezetett végrehajtásokra vonatkozó rendelkezéseket. A bírósági végrehajtás legáltalánosabb módja a munkabér és egyéb járandóság végrehajtás alá vonása, a pénzkövetelés behajtása érdekében ezért a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) elsősorban a munkabérre és egyéb járandóságra irányuló végrehajtást szabályozza. A fogvatartottak birtokában lévő törvényes fizetőeszközt, részükre beérkező pénzküldeményt, befizetést a bv. intézet letéti pénzként kezeli. A Vht. 73. §-a e letétként kezelt pénz végrehajtás alá vonhatóságának szabályait rendezi, melyet a törvényjavaslat a kártalanítás jogcímén kapott pénzösszeg vonatkozásában speciális szabály előírásával egészít ki. Az alapvető jogokat sértő kártalanítás intézményének újraszabályozása körében az egyik jelentős állomásként a törvényjavaslat a legszélesebb körben kielégítési alapként kívánja biztosítani az alapvető jogokat sértő kártalanítás jogcímén kapott összeget az annak jogosultjával szemben fennálló, az általa okozott bűncselekménnyel összefüggő és egyéb jogcímen fennálló tartozásainak fedezetéül. Ennek keretében meghatározza az alapvető jogokat sértő kártalanítás címén kapott összegre vezethető végrehajtásra vonatkozó rendelkezést, és arra – a letétként kezelt más jogcím szerinti pénzösszegektől eltérő mértéktől – a pénzügyi intézménynél kezelt, adósságot megillető pénzösszegre előírt szabályozást tekinti irányadónak. Ez alapján az elítélttől a kártalanításként kapott összeg az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének négyszerese feletti rész tekintetében

korlátlanul végrehajtás alá vonható, míg az ez alatti összegből az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege és annak négyszerese közötti sávban 50%-os mértékben vonható végrehajtás alá.

4. §

Az Európai Parlament 2019. április 17-én elfogadta a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett csalás és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök hamisítása elleni küzdelemről, valamint a 2001/413/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2019/713 (EU) irányelvet (a továbbiakban: Irányelv). Az Irányelv 16. cikk (1) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy a személyes adatokkal való visszaélés révén elkövetett, az Irányelv 3–8. cikkében meghatározott bűncselekmények következtében kárt szenvedett természetes és jogi személyek a bűncselekmények hátrányos következményeivel szembeni védekezésre vonatkozó konkrét tájékoztatást és tanácsadást kapjanak és megkapják azon intézmények jegyzékét, amelyek kifejezetten a személyazonossággal kapcsolatos bűncselekmények különböző aspektusaival és a sértetteknek nyújtott támogatással foglalkoznak. A természetes személyek vonatkozásában a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) már tartalmaz rendelkezéseket. Annak érdekében azonban, hogy az Ást. 24. § (1) bekezdése szerinti érdekérvényesítés elősegítése szolgáltatást az Irányelvnek megfelelően 2021. május 31-től a jogi személyek is igénybe vehessék, a törvényjavaslat az Ást.-t egy új 3/A. §-sal egészíti ki. Emellett a törvényjavaslat az Ást. jogharmonizációs záradékát is kiegészíti az Irányelvre történő utalással.

5. §

A törvényjavaslat az Ást.-nek a kárenyhítésre vonatkozó szabályozása tekintetében is jelentős adminisztratív, illetve a jogosultságokat érintő könnyítéseket vezet be. Így a törvényjavaslat eltörli a rászorultsági feltétel vizsgálatát – amely eddig egy bonyolult jogszabályi feltételrendszer vizsgálatát és igazolását tette szükségessé –, illetve azt a bonyolult szabályozást is, amely az elszenvedett vagyoni kár mértéke alapján egy sávos rendszerben állapította meg a kárenyhítés összegét. A törvényjavaslat továbbá az igénylési eljárást is több ponton, ügyfélbarát módon egyszerűsíti, illetve növeli az igénylés benyújtásának a határidejét. Ezen módosítások egyértelműen növelhetik azon sértettek számát, akik a bűncselekmény folytán elszenvedett káraik állam általi részleges megtérítésével élhetnek, továbbá lényegesen egyszerűbbé, a sértettek számára kedvezőbbé tehetik az igénylés menetét.

A kárenyhítés mértékére vonatkozó hatályos szabályozás egy bonyolult arányosítási számításon alapszik. A módosítás célja, hogy ezt a körülményes számítási rendszert felváltsa egy átláthatóbb, egyszerűbb rendelkezés, amely az áldozatsegítő szolgálatok eljárását is megkönnyíti, és az ügyfeleket sem hozza hátrányosabb helyzetbe. A javasolt rendelkezés nem változtat a kifizethető összeg maximális összegén, ugyanakkor jelentősen csökkenti az ügyfeleket és a hatóságot terhelő adminisztratív terheket, hozzájárul a Kormány bürokráciacsökkentési célkitűzéseéhez.

6. §

Az Ást. jelenleg meghatároz egy végső határidőt, amely elteltével már nem terjeszthető elő kárenyhítési kérelem, ennek megfelelően a bűncselekmény elkövetését követő öt éven túl már nincs helye állami kárenyhítésnek, ilyen esetben a kárenyhítés iránti kérelmet el kell utasítani, függetlenül attól, hogy adott esetben áldozat, illetve a hozzátartozó esetében ugyanakkora terhek jelentkeznek. Az áldozatok számára kedvezőbb eljárási környezet kialakítása érdekében a törvényjavaslat ezt az objektív igényérvényesítési határidőt eltörli.

7. §

A rendelkezés az Ást. jogharmonizációs záradékát egészíti ki a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett csalás és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök hamisítása elleni küzdelemről, valamint a 2001/413/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/713 európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének való megfelelésre tekintettel, amelyet a törvényjavaslat 4. §-ában foglalt rendelkezés valósít meg.

8. §

Az 1. ponthoz

A rászorultsági feltétel vizsgálatának eltörléséhez kapcsolódó technikai módosítás.

A 2. és 3. ponthoz

Szintén korlátozó tényezőnek minősíthető jelenleg az Ást.-ben az igényérvényesítés szűk határideje. Főszabály szerint a kárenyhítés iránti kérelmet a bűncselekmény elkövetésétől számított három hónapon belül lehet előterjeszteni. Ha a kérelem benyújtása elháríthatatlan akadályba ütközik, akkor a három hónapos igényérvényesítésre szolgáló határidőt természetesen az akadály megszűnésétől kell számítani. Ilyen akadály lehet tipikusan egy kárenyhítésre okot adó bűncselekmény esetén a tartós kórházi kezelés, az elszenvedett sérülés miatti akadályoztatás is. Ha egy cselekményről később derül ki, hogy valójában bűncselekmény, akkor a büntetőeljárás megindításától kell a három hónapot számítani. A törvényjavaslat fentebb kifejtett általános, sértetteket támogató célkitűzéseinek megfelelően a módosítás az igényérvényesítés határidejének felemeléséről rendelkezik akként, hogy az áldozatok a bűncselekmény elkövetését követő egy éven belül nyújthassák be kérelmüket.

A 4. ponthoz

A módosítás célja, hogy a jelenleg hatályos szabályozás szerinti példálózó felsorolásban jelenjen meg olyan dokumentumtípus is, amellyel a felmerült kiadás kifizetését megelőzően lehet igazolni annak várható összegét (előzetes árajánlat). Az áldozatsegítő szolgálatok eljárásuk során a gyakorlatban azt tapasztalják, hogy számos ügyfélnek jelentős anyagi megterhelést jelent megelőlegezni a kárenyhítéssel érintett összeget, így például az elhunyt eltemettetésének költségeit. Ily módon az a szerencsésebb anyagi helyzetben lévő ügyfél, aki számlával tudja igazolni a kiadásait, előnyösebb helyzetbe kerül a kedvezőtlenebb anyagi helyzetben lévő ügyfélhez képest.

9. §

Az 1. ponthoz

A módosítás célja, hogy az Ást. szerinti támogatások igénybevétele esetén ne kelljen figyelemmel lenni egy másik támogatási formával kapcsolatban keletkezett fizetési kötelezettség teljesítésének elmaradására, az esetlegesen fennálló ilyen hátralék ne zárja el az áldozatot az áldozatsegítési támogatásoktól. A gyakorlatban számos esetben előfordulhat, hogy az egyébként nehéz anyagi helyzetben lévő, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) szerint visszatérítésre kötelezett személy egy később elszenvedett bűncselekmény esetén e szabály szerint nem részesülhet áldozatsegítési támogatásban. E módosítási javaslattal összhangba kerül az Ást. és Jst. hasonló szabályozása, mert a Jst. sem tartalmaz olyan kizáró okot, amely az Ást. szerinti támogatások vissza nem térítése miatt zárna ki a jogi segítségnyújtást kérő ügyfelet az abban foglalt támogatások igénybevételeiből.

A 2. ponthoz

A börtönsúfoltság miatti kártalanításhoz kapcsolódó céloktól függetlenül a módosítás célja, hogy eltörölje a jelenleg is igényelhető kárenyhítés esetében a rászorultsági feltétel vizsgálatát, amely eddig egy bonyolult jogszabályi feltételrendszer vizsgálatát és igazolását tette szükségessé, úgy, hogy a gyakorlatban alig-alig került sor a rászorultsági feltétel nem teljesítése miatt a kárenyhítés megtagadására.

A 3., 5., 6. és 7. ponthoz

A rászorultsági feltétel vizsgálatának eltörléséhez kapcsolódó technikai módosítás.

A 4. ponthoz

Az áldozatsegítő szolgálatok az anyagi támogatásokkal kapcsolatos eljárások során számtalan esetben tapasztalják, hogy az ügyfél nem rendelkezik meghatározott dokumentumokkal, amellyel a jogosultságukat igazolhatnák. Ezért a törvényjavaslat eltörli azt a jogszabályi rendelkezést, amely eddig tiltotta, hogy az ügyfél nyilatkozatát is elfogadhassák a hatóságok valamely releváns körülmény alátámasztására.

10. §

A törvényjavaslat két új alcímmel egészíti az EÜtv. jelenlegi VI. Fejezetét.

- I. Az új 39/A. alcím a befagyasztást elrendelő határozatokra vonatkozó eljárási jogsegély végrehajtásának átvételével és átadásával kapcsolatos szabályokat tartalmazza.
1. Az új 92/A. § az eljárási jogsegélyt érintő általános szabályokat ismerteti. Tekintettel arra, hogy az EUSZ-hez és EUMSZ-hez csatolt 21. és 22. Jegyzőkönyvekben biztosított opt-out lehetőséggel élve az (EU) 2018/1805 rendelet elfogadásában Dánia és Írország nem vett részt, a törvényjavaslat a 92/A. § (1) bekezdésében egyértelművé teszi, hogy az alcím rendelkezései csak azon tagállamokkal folytatott eljárási jogsegélyekre irányadóak, amelyek esetében az (EU) 2018/1805 rendelet alkalmazandó, tehát az új szabályok Dánián és Írországon kívül minden uniós tagállamra vonatkoznak.

A törvényjavaslat az új 92/A. § (2) bekezdésében a rendelet szerinti érintett személy fogalmának egyértelművé tétele érdekében kimondja, hogy azon a magyar jog szerinti terhelt és vagyoni érdekelt értendő, ezáltal biztosítva, hogy a terheltre és a vagyoni érdekeltre vonatkozó büntetőeljárás szabályok, az őket megillető jogok és terhelő kötelezettségek maradéktalanul érvényesüljenek az (EU) 2018/1805 rendelet alkalmazása során is. Abban a kérdésben, hogy az adott személy vonatkozásában a terhelti, a vagyoni érdekelti vagy mindkét büntetőeljárásban résztvevő személy jogai, illetve kötelezettségei érvényesülnek-e, a befagyasztást elrendelő határozat, az azzal érintett dolog vagy vagyon és az érintett személy ezekhez való viszonyát alapul véve a magyar büntetőeljárás szabályok alapján kell állást foglalni.

A törvényjavaslat az új 92/A. § (3) bekezdésében meghatározza azt is, hogy az ügyészségnek és a bíróságnak adatokat kell gyűjteniük az (EU) 2018/1805 rendelet 35. cikk (1) bekezdése által megjelölt adatköröket érintően, majd azokat az igazságügyi miniszterhez továbbítaniuk abból a célból, hogy Magyarország az (EU) 2018/1805 rendelet 35. cikkében foglalt, az Unió felé teljesítendő éves statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségét teljesíteni tudja. Az (EU) 2018/1805 rendelet 35. cikk (2) bekezdésében szereplő adatszolgáltatás opcionális rendelkezést tartalmaz, ezért az ott megjelölt adatkörök kapcsán az adatgyűjtés akkor szükséges, ha azok az adatok elérhetőek.

2. Az új 92/B. §-ban foglalt szabályok a más tagállam hatósága által kibocsátott befagyasztást elrendelő határozatok hazai elismerésének és végrehajtásának részletszabályait tartalmazzák. Az európai nyomozási határozathoz (a továbbiakban: ENYH-hoz) hasonlóan a törvényjavaslat az (1) bekezdés a) pontjában meghatározza, hogy a tagállami határozat végrehajtása akkor vehető át, ha a tagállami határozatot a tanúsítvánnyal együtt küldik meg hazánknak. Bár az (EU) 2018/1805 rendelet 4. cikk (1) bekezdése értelmében önmagában a tanúsítvány is elegendő a jogsegély kérelem továbbításához, a tagállamok a 4. cikk (2) bekezdése alapján végrehajtó tagállamként dönthetnek úgy is, hogy a kibocsátó tagállami hatóságtól kéri az eredeti határozat vagy annak hiteles másolata megküldését. Magyarország élni kíván ezen opcionális rendelkezésben foglalt lehetőséggel, mivel a hazai jogalkalmazók esetleges kétség, hiányosság, probléma esetén a tagállami határozat alapján könnyebben tudnak dönteni az elismerésről és végrehajtásról, illetve ezzel az érintett személy is teljesebb körű információt kaphat a hazánkban végrehajtandó kényszerintézkedés alapjairól. Ezért az új 92/C. § (7) bekezdése arról is rendelkezik, hogy az érintett személynek az alaphatározatot is kézbesíteni kell a lefoglalást vagy zár alá vételt elrendelő határozattal együtt.

A törvényjavaslat az új 92/B. § (1) bekezdés b) pontjában jelöli meg, hogy Magyarország a tanúsítványt a magyar nyelven kívül angol, francia vagy német nyelven is elfogadja. Az (EU) 2018/1805 rendelet 6. cikk (3) bekezdése alapján nyilatkozat tehető, hogy a tagállam a saját hivatalos nyelvén kívül mely nyelveken fogadja el a tanúsítványt. Ezen lehetőséggel élve Magyarország az ENYH-ról szóló irányelvhez tett tájékoztatással azonos tartalmú nyilatkozatot kíván tenni. A nyilatkozat szövege az alábbi: „Ha Magyarország a befagyasztást elrendelő határozatot végrehajtó tagállam, a befagyasztást elrendelő határozatot magyar nyelven; sürgős esetben, vagy ha a befagyasztást elrendelő határozat megküldése magyar nyelven rendkívüli nehézségbe ütközik, angol, francia vagy német nyelven fogadja.”

Az új 92/B. § (2) bekezdése az ENYH-ra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan megállapítja, hogy mely további esetekben tekinthető a jogsegélykérelem szabályszerűen előterjesztettnek, a (3)–(6) bekezdések pedig kijelölik a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságot. Az új szabályok alapján a befagyasztást elrendelő tagállami határozat hazai elismerésére és végrehajtására a törvényjavaslat az ügyészséget jelöli ki.

Az új 92/C. § a (3) bekezdésben egyértelművé teszi, hogy az (EU) 2018/1805 rendelet szóhasználatában alkalmazott befagyasztást elrendelő határozat elismerése esetén a hazai jogszabályok alapján lefoglalás vagy zár alá vétel rendelhető el. A rendelkezés – az ENYH szabályozásához hasonlóan egyértelművé teszi, hogy az elismerésről, illetve a végrehajtásról szóló döntés nem egy alakszerű határozat, hanem az eljáró hatóság értékelő, elemző tevékenységét követő alakszerű formát nem öltő döntés, amely a döntés eredményétől függően vagy a végrehajtás megtagadásában, vagy a végrehajtás érdekében tett intézkedésekben, végső soron a lefoglalás vagy a zár alá vétel elrendelésében ölt testet. Ennek megfelelően az (1) és (3) bekezdés összeolvasásából megállapítható, hogy az ügyészségnek az elismerés és végrehajtás kérdésében hozott (1) bekezdés szerinti döntése a (3) bekezdés szerinti határozatban válik alakszerűvé, tehát egyetlen határozatot kell hoznia: az (1) bekezdés alapján vagy elismeri, vagy megtagadja a tagállami határozat végrehajtását. A végrehajtás megtagadásának szabályait a rendelet teljeskörűen tartalmazza, amely szabályok közvetlen alkalmazhatóságához további kiegészítés nem volt szükséges.

A végrehajtás feltételeinek fennállása és a tagállami határozat elismerése esetén a (3) és (4) bekezdés alapján az ügyészség az alábbiakat teheti meg:

- intézkedhet a befagyasztással érintett dolog vagy vagyon beazonosítása érdekében,
- maga rendeli el a lefoglalást vagy a zár alá vételt,
- maga hajtja végre a lefoglalást sürgős esetben a Be. 309. § (4) bekezdésének megfelelően,
- indítványozza a bíróságnál a lefoglalás vagy a zár alá vétel végrehajtását, ha az a bíróság hatáskörébe tartozik.

A dolog vagy vagyon beazonosítása érdekében tett intézkedés tekintetében ki kell emelni, hogy ez az intézkedés nem vonatkozik dolog vagy vagyon felkutatására. Elkobzás vagy vagyonekobzás alá elő vagyon utáni kutakodás érdekében ENYH kibocsátásának van helye.

A (4) bekezdés általános felhatalmazást ad arra nézve, hogy az eljárási jogsegély végrehajtásában az ügyészség a nyomozó hatóságot igénybe veheti. Ennek keretei között az ügyészség a határozatának vagy a bíróság határozatának a végrehajtásával is megbízhatja a nyomozó hatóságot, vagy akár a határozat meghozatalára is utasítást adhat, ha a Be. alapján a lefoglalást vagy a zár alá vételt a nyomozó hatóság is elrendelheti. Az eljárási jogsegély végrehajthatóságával kapcsolatos döntés ez utóbbi esetben is az ügyészséget terheli, döntése a nyomozó hatóság utasításában ölt testet. A nyomozó hatóság tehát még ebben az esetben sem jogosult az eljárási jogsegély végrehajtásának megtagadására, legfeljebb a végrehajtással kapcsolatos problémákat jelezheti az ügyészség részére.

Az új 92/C. § (5) bekezdése az (EU) 2018/1805 rendelet 13. cikk (5) bekezdésében foglalt szabályra tekintettel állapítja meg – a magyar jogszabályi környezetben egyébként ismeretlen – egyenértékű vagyon befagyasztásának szabályait.

Az új 92/C. § (6) bekezdésében szereplő szabályozás indoka, hogy az (EU) 2018/1805 rendelet 33. cikk (2) bekezdése alapján – az eljárási jogsegélyek általános alapelveihez igazodóan, különösen a kölcsönös elismerés elvén nyugvó jogsegélyi együttműködések esetén – az alaphatározat érdemben csak a kibocsátó tagállamban támadható. A lefoglalás vagy zár alá vétel indokoltsága a végrehajtó tagállamban érdemben nem bírálható el, hiszen annak indokait, megalapozottságát, jogszerűségét kizárólag az eljárást folytató tagállamban eljáró hatóságok tudják megítélni. Ezzel szemben a végrehajtó tagállamban alapvetően a végrehajtással összefüggésben lehet jogorvoslatot biztosítani. Ez utóbbi körben ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a technikai jellegű végrehajtási kérdések – például a vagyonban, annak mértékében vagy az érintett személyben történő tévedés – mellett a rendelet több, a végrehajtó tagállamban is vizsgálható rendelkezést tartalmaz, amelyek tekintetében a jogorvoslat így közvetlenül a rendelet alapján is biztosítandó (például a más tagállamban történő megtérülés vagy a ne bis in idem kérdése). Lényeges, hogy a magyar határozattal szembeni jogorvoslatot a Be. szabályai szerint, teljes körűen biztosítani kell, így a határozatok tekintetében minden esetben – legalább felülbírálati indítvány formájában – biztosított a bírósághoz fordulás lehetősége.

Az eljárási jogsegélyek végrehajtásának általános szabálya, hogy az eljárás érdekei tekintetében az eljárást folytató kibocsátó tagállami hatóság álláspontja az irányadó. Ennek megfelelően a jogsegélykérelem teljesítése során jellemzően megjelenő bizalmasság, az információk bizalmas kezelése is a kibocsátó hatóság kérésének tiszteletben tartásával kezelendő, amely a magyar jogszabályok alapján az ügyiratok megismerhetőségének biztosításával, illetve annak korlátozásával függ össze, amelyre a Be. részletes szabályokat tartalmaz. Az (EU) 2018/1805 rendelet 11. cikk (3) bekezdése szerint ugyanakkor a befagyasztást elrendelő határozatot kibocsátó hatóság – a folyamatban lévő nyomozások védelme érdekében – kérheti a végrehajtó hatóságot, hogy a 32. cikkben foglalt tájékoztatási

kötelezettség ellenére halassa el az érintett személy tájékoztatását a végrehajtásról. Tekintettel azonban arra, hogy a magyar büntetőeljárás szabályok alapján az érintett személy részére a határozat kézbesítése – és ezzel a tájékoztatása – nem mellőzhető, indokolt az új 92/C. § (8) bekezdésében szereplő kisegítő szabály megalkotása. Egyéb, a Be. alapján törvényesen korlátozható körben – annak feltételei fennállnak – az ügyiratok megismerése a kibocsátó hatóság kérésének megfelelően biztosítható, illetve korlátozható.

Az új 92/C. § (9) bekezdésében szereplő szabály az (EU) 2018/1805 rendelet 8. cikk (4) bekezdésének alkalmazását segíti elő egy önálló megszüntetési, illetve feloldási ok bevezetésével. A (10) bekezdés pedig az (EU) 2018/1805 rendelet 10. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt szabály kiegészítése.

Az új 92/C. § (11) és (12) bekezdése az (EU) 2018/1805 rendelet 12. cikk (2) bekezdésében, az új 92/C. § (13) bekezdése pedig a rendelet 27. cikkében szereplő rendelkezések alkalmazásának végrehajtási szabályait tartalmazza. Az érintett indítványára történő megkeresés tekintetében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a korábbival azonos tartalmú, alaptalan indítvány tekintetében a Be. 80. § rendelkezései irányadóak, így az EÜtv. szabályozása nem telepít abszolút eljárási kényszert a hatóságokra. Az új (12) és (13) bekezdés a rendelet szerinti válaszadási határidő lejártának esetére önálló megszüntetési, illetve feloldási okot határoz meg.

3. Az új 92/D. § a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtása átadásának szabályait állapítja meg. A törvényjavaslat az (1) bekezdésben egyértelművé teszi, hogy az (EU) 2018/1805 rendelet szóhasználatában alkalmazott befagyasztás alatt a hazai jogban az elkobzás vagy a vagyoneklobzás érdekében elrendelt lefoglalás, vagy a vagyoneklobzás érdekében elrendelt zár alá vétel értendő. Lényeges tehát, hogy bizonyítási eszközként történő lefoglalás, illetve polgári jogi igény biztosítására elrendelt zár alá vétel végrehajtására a rendelet alapján nem kerülhet sor.

A (2) bekezdésben szereplő szabály világos iránymutatást tartalmaz a jogalkalmazóknak az ENYH elsőbbségéről, ha a lefoglalás tárgya egyúttal bizonyítási eszköz is és azt Magyarországra kell szállítani, tekintettel arra, hogy a befagyasztás végrehajtása során a biztosított dolog vagy vagyontárgy a végrehajtó tagállamban marad. Ha a végrehajtás során biztosított dolog vagy vagyon a végrehajtó tagállamban marad, annak további megvizsgálására – szemléjére, szakértői vizsgálatára stb. – is ENYH keretében kerülhet sor.

A (3) bekezdés kijelöli a tanúsítvány kiállítására jogosult hatóságot. Ennek megfelelően a nyomozás során akkor is az ügyészség bocsátja ki a tanúsítványt, ha a vagyont érintő kényszerintézkedés elrendeléséről a bíróság vagy akár a nyomozó hatóság rendelkezett. A (4) bekezdés pedig a jogalkalmazók számára nyújt segítséget a tanúsítvány kitöltésében, és határozza meg a rendelet szerinti bűncselekményi lista magyar szabályozásnak megfelelő törvényi tényállásait. Az (5) bekezdés előírja, hogy a tanúsítvány hitelességéhez milyen eljárási lépések szükségesek az eljáró hatóság részéről. Az (5) bekezdés b) pontja a Be. 360. § rendelkezéseivel hasonlóan annak a lehetőségét teremti meg, hogy a papíralapú tanúsítvány aláírása és lepecsételése mellett – amennyiben arra az együttműködést biztosító csatorna lehetőséget biztosít – a modern technikai eljárásoknak megfelelő más hitelesítési megoldás is alkalmazható legyen (tipikusan ilyen az elektronikus aláírás). Lényeges ugyanakkor, hogy ennek alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a végrehajtó tagállami hatóság az alkalmazott technikai módszer hitelességéről ténylegesen meg tud győződni. A (6) bekezdés az (EU) 2018/1805 rendelet 5. cikkében említett, a tanúsítvány több tagállamba való továbbításának esetéről állapít meg részletszabályokat, kiemelve, hogy a rendeletben meghatározott esetekben nem kell tagállamonként külön-külön határozatokat hozni. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a tanúsítványban meg kell jelölni a megkeresett végrehajtó tagállamot és külön pontban (G. szakasz) kell megjelölni, hogy a határozatot több tagállamba is továbbították, így ilyen esetben tagállamonként külön-külön tanúsítványt kell kibocsátani. A (7) bekezdés arról rendelkezik, hogy a tanúsítvány más tagállamnak való továbbítása nem akadályozza a vagyon felkutatása, biztosítása érdekében történő további hazai eljárási cselekmények elvégzésének.

A (8) bekezdés a tanúsítvány módosításának vagy visszavonásának eseteit határozza meg a (6) és (7) bekezdések fényében, a (9) bekezdés pedig kimondja, hogy a tanúsítványt vissza kell vonni, ha az alaphatározat hatályon kívül helyezésére kerül sor. Lényeges tehát, hogy a tanúsítvány alapjául szolgáló lefoglalást vagy zár alá vételt elrendelő határozat visszavonására nincs törvényes lehetőség. A Be. alapján hozott határozat esetében kizárólag a Be. alapján lehet rendelkezni (azt hatályon kívül helyezni, megváltoztatni, megszüntetni vagy feloldani). Ezzel szemben az EÜtv. a tanúsítvány tekintetében – a határozat változásához igazodóan – annak módosítására vagy visszavonására biztosít lehetőséget.

A (10) bekezdés garanciális szabályként a lefoglalást vagy a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása elhalasztásának esetére állapítja meg a hazai igazságügyi hatóságok feladatait annak érdekében, hogy az alaphatározat és a tanúsítvány indokolatlanul ne legyen fenntartható. A rendelkezés a magyar igazságügyi hatóságok hivatalból történő eljárására tartalmaz szabályozást, ami ugyanakkor nyilvánvalóan nem zárja ki a végrehajtó tagállam megkeresésére vonatkozó, a rendeletben szabályozott felülvizsgálati eljárását, illetve határidőket.

- II. Az új 39/B. alcímbe foglalt új 92/E. § azt tisztázza, hogy az EÜtv. korábbi 40. és 41. alcímének rendelkezései azon tagállamokkal folytatott eljárási jogsegélyekre irányadóak, amelyek esetében az (EU) 2018/1805 rendelet nem alkalmazandó. Ez azt jelenti, hogy a Dániával és az Írországgal való együttműködés során továbbra is a vagyonnal vagy bizonyítékkal kapcsolatos biztosítási intézkedést elrendelő határozatoknak az Európai Unióban történő végrehajtásáról szóló 2003. július 22-i 2003/577/IB tanácsi kerethatározatot átültető rendelkezéseket kell alkalmazni.

11. §

Az új 52/E. alcím a rendelet 2. cikk 2. pontja szerinti tartalommal rendelkező elkobzást elrendelő tagállami határozatokra vonatkozó végrehajtási jogsegély végrehajtásának átvételével és átadásával kapcsolatos szabályokat tartalmazza. Ebben az esetben is igaz, hogy a végrehajtás során főszabályként a rendelet szabályait a magyar jogszabályok alapulvételével kell közvetlenül alkalmazni. Azokban az esetekben, ahol a rendeleti szabályok és a magyar szabályok közötti kapcsolat megteremtése, értelmezése vagy pontosítása volt szükséges, az EÜtv. most kiegészített szabályai alkalmazandóak.

1. Az új 141/A. § a végrehajtási jogsegélyre vonatkozó általános szabályokat ismerteti. A rendelkezések indokait illetően a befagyasztást elrendelő határozatok kapcsán írtak itt is irányadóak azzal, hogy a 141/A. § (3) bekezdésében foglalt szabály indoka az (EU) 2018/1805 rendelet 30. cikkében foglalt szabályok alkalmazásának elősegítése.
2. Az új 141/B. §-ban szereplő szabályok a más tagállam hatósága által kibocsátott elkobzást elrendelő határozatok hazai végrehajtásának részletszabályait tartalmazzák. Az (1) és (2) bekezdéssel összefüggésben a befagyasztást elrendelő határozatok kapcsán írt indokolás irányadó, továbbá az (EU) 2018/1805 rendelet 14. cikk (2) bekezdésének megfelelően Magyarország e körben is nyilatkozatot kíván tenni az (1) bekezdést érintően, azaz a tanúsítványon kívül az alaphatározat megküldését is kérjük. Ezzel összefüggésben az eljárási jogsegélynél kifejtetteknek megfelelően az érintett személy jogai gyakorlásának megfelelő biztosítása érdekében a (10) bekezdés rendelkezik a tagállami határozat egyidejű kézbesítéséről. A nyelvekre vonatkozó nyilatkozat megtétele az (EU) 2018/1805 rendelet 17. cikk (3) bekezdése alapján itt is irányadó. A (3) és (4) bekezdés jelöli ki a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot.

Az (5) bekezdés szól a bíróság döntéséről. Az eljárási jogsegélyhez hasonlóan a bíróság a végrehajtás esetén is a tanúsítvány megvizsgálásával, értékelésével – szükség esetén a kibocsátó hatósággal történő további információk cseréjével – külön alakszerű határozat nélkül dönt a végrehajthatóság kérdésében. A bíróság döntése főszabály szerint két formában ölthet testet: ha a végrehajtás rendeletben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve a rendeletben meghatározott megtagadási ok állapítható meg, úgy a bíróság a tagállami határozatot megtagadja, ha pedig a végrehajtás feltételei fennállnak és megtagadási ok nincs a bíróság ügydöntő végzésben elkobzást vagy vagyoneklobzást elrendelő határozatként felelteti meg a tagállami határozatot. A tagállami határozat végrehajtásának elrendelése, illetve elismerése – amely a rendelet megfogalmazása szerint a végrehajtó tagállami hatóság döntése – tehát a megféleltetésben ölt testet.

Az alaphatározat elleni jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatás az (EU) 2018/1805 rendelet 33. cikk (2) bekezdésére figyelemmel szükséges. Az eljárási jogsegélynél kifejtettek szerint a bíróság megféleltetést elrendelő határozata ellen a magyar szabályok szerint biztosított a jogorvoslat, azonban lényeges, hogy az elkobzás, illetve a vagyoneklobzás érdemi megalapozottságát – vagyis a tagállami határozat lényegi tartalmát – kizárólag a kibocsátó tagállamban lehet támadni. Ez utóbbi az esetleges rendkívüli jogorvoslatokra is irányadó.

A (6) bekezdés az (EU) 2018/1805 rendelet 22. cikk (5) bekezdésében foglalt szabályra tekintettel állapítja meg az egyenértékű vagyon elkobzásának magyar szabályozáshoz igazodó végrehajtásának szabályait. A (8) és (9) bekezdés az (EU) 2018/1805 rendelet 19. cikk (1) bekezdés e) pontjában foglalt megtagadási ok értelmezésének elősegítésére került be a szabályozásba. A (11) bekezdésben szereplő rendelkezés az (EU) 2018/1805 rendelet

18. cikk (5) bekezdésében foglalt szabály alkalmazását hivatott elősegíteni. A (12) és (13) bekezdéssel összefüggésben a befagyasztást elrendelő határozatok kapcsán írt indokolás irányadó.

3. Az új 141/C. § az elkobzást vagy vagyoneklobzást elrendelő bírósági határozat végrehajtása átadásának szabályait állapítja meg. A törvényjavaslat az (1) bekezdésben egyértelművé teszi, hogy az (EU) 2018/1805 rendelet szóhasználatában alkalmazott elkobzást elrendelő határozat alatt a hazai jogban az elkobzást vagy a vagyoneklobzást elrendelő határozat értendő. A végrehajtás átadására csak jogerős elkobzást vagy vagyoneklobzást elrendelő határozat esetén kerülhet sor, a határozat jogerőre emelkedését megelőzően a dolog vagy a vagyon rendelkezésre állása a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtásának átadásával biztosítható. A (2)–(8) bekezdésekkel összefüggésben a befagyasztást elrendelő határozatok kapcsán írt indokolás irányadó.

12. §

Tekintettel arra, hogy az EUSZ-hez és EUMSZ-hez csatolt 21. és 22. Jegyzőkönyvekben biztosított opt-out lehetőséggel élve az (EU) 2018/1805 rendelet elfogadásában Dánia és Írország nem vett részt, az EUtv. 142. § új (3) bekezdése állapítja meg, hogy ezen tagállamok vonatkozásában továbbra is a korábbi szabályokat, azaz a kölcsönös elismerés elvének a vagyoneklobzást elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló 2006. október 6-i 2006/783/IB tanács kerethatározatot átültető rendelkezéseket kell alkalmazni.

13. §

Technikai pontosítást tartalmazó rendelkezés.

14. §

Az EUtv. jogharmonizációs záradékát kiegészítő rendelkezés.

15–16. §

A törvényjavaslat a belső koherencia biztosítása érdekében pontosítja a büntetés-végrehajtási bírói eljárás általános és az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás szabályait. A hatályos szabályozás az általános szabályok között, egy jogszabályi helyen rögzíti azokat az eseteket, amikor a büntetés-végrehajtási bíró a saját határozatának hatályon kívül helyezéséről dönt. Ezt bontja meg a törvényjavaslat szerinti módosítás azzal, hogy az általános szabályozásból kiemeli a hatályon kívül helyezéssel járó azon esetet, amikor a büntetés-végrehajtási bíró a Bv. tv. 71. §-ában meghatározott utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás keretében jut arra, hogy határozatában nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, ezért új határozat meghozatala válik szükségessé.

A szabályozás egyértelműségét kívánja szolgálni az a módosítás, amely a kártalanítás törvényi hivatkozásának feltüntetésével világosan rögzíti az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás lehetőségének biztosítását a börtönszűfolttság miatti kártalanítási eljárást érintően is.

A módosítás az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárásnak az alapvető jogokat sértő kártalanítási eljárás esetében a többi, a büntetés-végrehajtási bíró hatáskörébe tartozó eljárástól eltérően időbeli határt szab. Az eltérő szabályozás indokoltsága a kártalanítás intézményének a III. Fejezetben szabályozott más büntetés-végrehajtási bírói hatáskörbe utalt eljárástól eltérő jellegéből fakad. Míg a büntetés-végrehajtási bírói eljárások tárgya leginkább a perbíróság ügydöntő határozatának a szankciót kiszabó rendelkezéséhez tapadó, büntetőjogi keretek között hozott döntés, addig ettől eltérően a kártalanítás a szankció végrehajtásának következményeként, polgári jogi alapú kötelezettség megítéléséről szól. A kártalanításról hozott döntés végrehajtása ezen túlmenően nem mutat rokonságot semmilyen más büntetés-végrehajtási bírói végzés végrehajtásával. Azt követően, hogy a jogerős bírói végzés megérkezik az igazságügyért felelős miniszterhez, a tényleges kifizetésig több szerv összehangolt működésére kerül sor (Magyar Végrehajtói Kar megkeresése, folyamatban lévő végrehajtási eljárások végrehajtóinak megkeresése, a benyújtott követelésfoglalások kezelése, kielégítési rangsor felállítása és a kifizetésre kerülő követelések arányosítása, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal értesítése köztartozás esetén). Ezt a folyamatot később egy másik, eltérő tartalmú jogerős végzés miatt reparálni olyan adminisztratív teher, amely megelőzése érdekében indokolt egy időkorlát beiktatása, amelyen belül az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás megindítása vagy lefolytatása megoldható.

17. §

A Bv. tv. 75/B–C. §-hoz

A törvényjavaslat a hatályos törvény megoldásával szemben, egy helyen, önálló, külön fejezetben rendezi a kártalanítás intézményére és eljárási rendjére vonatkozó szabályokat. Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási eljárás alapvető szabályai alcímben az intézményre vonatkozó legalapvetőbb előírások kapnak helyet, meghatározva az intézmény lényegét és az ezzel összefüggő jogosultsági és kötelezettségi sarokpontokat.

A kártalanítás intézményének célja és tartalma a hatályos szabályozáshoz képest nem változott. A kártalanítás az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény által előidézett sérelem miatt jár. A fogvatartott elhelyezésére szolgáló élettér jogszabályban meghatározott minimális mértékét a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet határozza meg. A kártalanítást a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző zsúfolt elhelyezési körülmény alapozza meg, de a sérelem mértékének megállapítását befolyásolhatja a zsúfolt elhelyezési körülményből eredő sérelmet súlyosító további körülmények fennállása.

A törvényjavaslat a következő pontokon nem változtat a hatályos szabályozáson, így

- deklarálja az állam kötelezettségét a kártalanítás megfizetéséért;
- a kártalanítás minden olyan napra jár, amelyet az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között töltött;
- rögzíti, hogy az alapvető jogokat sértő kártalanítás miatt e jogcímen további kártérítésnek vagy sérelemdíjnak nincs helye, de az elítélt jogosult az ezt meghaladó igényét polgári bíróság előtt érvényesíteni;
- a kártalanítás iránti igényérvényesítés érdekében a kérelem benyújtására az alapvető jogokat sértő elhelyezés megszűnésétől számított hat hónapos jogvesztő határidőt ír elő, ugyanakkor továbbra sem tekinthető az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény megszűnésének, ha e körülmény fennállása legfeljebb harminc napra azért szakad meg, mert az elítélt elhelyezése során a jogszabályban előírt élettér biztosítva volt;
- az eljárással felmerülő bűnügyi költséget az államra terheli.

Lényeges érdemi változtatásként a törvényjavaslat egyszerűsíti a kártalanítási folyamatot azzal, hogy a hatályos szabályozástól eltérően megszünteti a kérelem benyújtásának előfeltételeként az elhelyezési körülmények miatt benyújtott panasz kötelező előterjesztésének az előírását. A kártalanítás hatályos szabályainak felülvizsgálata annak megállapítására jutott, hogy ez a jogintézmény valójában csak feleslegesen terheli a büntetés-végrehajtási szervezetet, hiszen nem eredményezi a kártalanítási felelősség alóli mentesülést, ugyanakkor számos esetben jogértelmezési problémát generál. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a törvényjavaslat szerinti szabályozás szerint a panasz eddigi funkciói továbbra is biztosíthatóak maradnak, mivel a kártalanítási kérelem előterjesztésekor külön panasz nélkül is továbbra is meg kell tenni mindent a zsúfolt elhelyezés megszüntetése érdekében (lásd a Bv. tv.-nek a törvényjavaslat szerinti új 75/I. §-át).

Kodifikációs egyszerűsítés a hatályos szabályozáshoz képest, hogy a törvényjavaslat az alapvető szabályok között rögzíti, hogy a kártalanítási eljárásnak a fejezetben elítéltre meghatározott szabályait kell alkalmazni az egyéb jogcímen fogvatartottra is, továbbá, hogy a védőre vonatkozó szabályok irányadók a fogvatartásból szabadult elítélt által a kártalanítási eljárásban való közreműködésre meghatalmazott jogi képviselőre is.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a gyakorlatából fakadó követelmények érvényesítését megtestesítő, tartalmi korlátozásként rögzíti a törvényjavaslat azt a rendelkezést, mely szerint a kártalanításból nem lehet levonni az elítélt fogvatartásával összefüggő, a törvény szerint az elítéltet terhelő költséget vagy díjat. Az Európa Tanács elvárásai szerint ugyanis a kártalanítás elvével szemben áll az, ha az állam a kártalanítás összegéből valamely saját követelését vonja le, hiszen a kártalanítás éppen az állam nem megfelelő helytállása miatt keletkezik, erre tekintettel nem fogadható el olyan megoldás, hogy azt az összeget, amelynek a megfizetésére az államot kötelezik, azt az általa követelt tartozások érdekében elvonja.

A Bv. tv. 75/D. §-hoz

A kártalanítás hatályos szabályozása alapján a terhelt bármilyen gyakorisággal benyújthat kártalanítási kérelmet az alapjogokat sértő elhelyezési körülmények miatt. Az újraszabályozás érdekében elvégzett felülvizsgálat arra a megállapításra jutott, hogy ez a szabályozás lehetőséget ad arra, hogy egy elítélt a büntetése alatt bármennyi kártalanítási kérelmet is benyújthasson, és ez – már a jogalkalmazók által is jelzett – visszaélészerű gyakorlat kialakulásához vezetett, amely egyúttal az adminisztratív terhek megnövekedésével járt. Egyértelművé vált, hogy olyan szabályozás kialakítására kell törekedni, amely a fogvatartás során meghatározott időtartamonként teszi csak lehetővé a kártalanítási igény érvényesítését, amely csökkentheti az eljáró szervek leterheltségét, egyben elősegíti a fennálló tartozások jobb és könnyebb megtérülését, hiszen nem elaprózott összegekből történik a behajtás, hanem a ritkábban megítélt kártalanítási összegből. Ehhez kapcsolódva rögzíti a törvényjavaslat a kártalanítás iránti kérelem benyújtására vonatkozó időbeli, továbbá formai és egyéb tartalmi követelményeket előíró részletszabályokat.

A Bv. tv. 75/E. §-hoz

A hatályos kártalanítási rendszer felülvizsgálata során cél volt az eljárás hatékonyságát növelő megoldások azonosítása, ennek megfelelően a törvényjavaslat a kártalanítási eljárásban a bv. intézetnek – a jelenlegi hatályos eljárási rendben már meglévő feladataira építve – hangsúlyosabb szerepet szán.

A kártalanítási eljárás kezdeményezésének helyszíne a hatályos szabályozással egyezően továbbra is a fogvatartást foganatosító bv. intézet marad. A jelenlegi eljárási rend szerint a bv. intézet elvégzi a kártalanítási kérelem vizsgálatát, hiányosság esetén hiánypótlásra hív fel, majd a kérelmet, ha az alapvető jogot sértő elhelyezési körülmény miatt panaszt nyújtott be, a panasz elbírálását követően véleményével együtt továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz. A véleményhez, melynek a kérelemben megjelölt teljes fogvatartási időszakra kell vonatkoznia, csatolni kell a fogvatartotti nyilvántartásnak az elítélt által kifogásolt időszak elhelyezési körülményeire vonatkozó adatait tartalmazó kivonatát. Ha a fogvatartási időszak több bv. intézetet érint, akkor a fogvatartó, illetve az utolsó szabadítást végző bv. intézet gyűjti össze és terjeszti elő a szükséges adatokat a büntetés-végrehajtási bíróhoz. Nyilvánvaló, hogy ténylegesen a bv. intézet állítja össze azt a komplett anyagot, amely alapján a büntetés-végrehajtási bíró a sértetti követelések felkutatását követően döntést hoz. A kártalanítási eljárás tartalmi szempontból tehát két olyan nagy csoportra bontható, amely a hatékonysági szempontok alapján a döntési szintér differenciálását is indokoltá teszi. A megkülönböztetés alapja pedig az, hogy a kártalanítási kérelemről a bv. intézet által összeállított anyag alapján az érdemi döntés meghozható-e. Nemleges a válasz azokban az esetekben, ha a fogvatartás alapjául szolgáló ügyben a büntetés-végrehajtási bírónak a sértetti igények felderítését kell elvégeznie. Mindezek alapján a kártalanítási kérelemről való döntési fórumot a törvényjavaslat a bv. intézet és a büntetés-végrehajtási bíró között megosztja, megteremti az egyszerűsített kártalanítási eljárás intézményes kereteit és lefolytatását a büntetés-végrehajtási szervezet feladatává teszi. Az új eljárási forma révén az érintett gyorsabban és hosszas eljárás lefolytatása nélkül juthat hozzá a kártalanításhoz, ugyanakkor – elkerülendő, hogy a bv. intézetre mérlegelést igénylő többletfeladat háruljon – jelenleg a Bv. tv.-ben meghatározott kártalanítási összeg minimuma járna ilyen esetben, ellentétben az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények teljes vizsgálatát elvégző bírói elbírálással. Minden egyéb körülmény kifogásolására és magasabb összeg megítélésére csak a „rendes eljárásban” kerülhet sor.

Az új eljárási rendszerben a bv. intézet a kártalanítási kérelmet elsőként az érdemi elbírálhatóság szempontjából vizsgálja meg, és ha annak feltételei fennállnak, dönt annak egyszerűsített elbírálásáról vagy az érdemi elbírálás végett továbbítja azt a büntetés-végrehajtási bírónak.

A Bv. tv. 75/F. §-hoz

A törvényjavaslat pontosan meghatározza a kártalanítási kérelem érdemi vizsgálatát kizáró azon formai és tartalmi okokat, amelyek fennállása esetén a bv. intézet a kérelem visszautasításáról hoz határozatot. A kérelem visszautasítása esetén nincs helye panasznak, azonban ebből kifolyólag nem áll elő érdeksérelem. Egyrésztől ugyanis a törvényjavaslat a bv. intézet tájékoztatási kötelezettségét írja elő a visszautasítás pontos okáról, illetve a visszautasítási ok elhárításához szükséges hiányosságok pótlásának a lehetőségéről. Másrészt az elítélt vagy a védő a visszautasítást követően nyolc napon belül előterjesztett ilyen irányú kérelmére a bv. intézet az elbíráláshoz szükséges iratokkal együtt köteles a kérelmet a büntetés-végrehajtási bíróhoz továbbítani, így végső soron a kérelemről való döntés bírói hatáskörbe kerül, egyúttal külön intézkedés nélkül hatályát veszti az ügyben

a bv. intézetnek a visszautasításról szóló határozata. A törvényjavaslat ugyanakkor arra is lehetőséget biztosít, hogy amennyiben az érintett a bv. bíróhoz továbbítás kezdeményezése keretében a korábbi hiányosságokat pótolja, akkor a bv. intézet az eljárás egyszerűsítése érdekében a bíróhoz továbbítás mellőzésével, érdemben elbírálja a hiánytalanná vált kérelmet.

A Bv. tv. 75/G–H. §-hoz

A törvényjavaslat taxatív határozza meg azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a kártalanítási kérelem egyszerűsített elbírálásának van helye. Az egyszerűsített elbírálás esetén a bv. intézet lényegében ugyanazon feltételek esetén állapítja meg a kártalanítást, mint a büntetés-végrehajtási bíró, a fentebb már említettek szerint a lényegi eltérés az, ha a fogvatartás alapjául szolgáló bűncselekménynek volt-e polgári jogi igényt érvényesítő sértettje, mivel ilyen esetben a bv. intézet nem végzi el a sértett megkeresését az esetlegesen fennálló polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatban. Egyszerűsített elbírálás esetén a kártalanítás egy napra eső összege ezerkettőszáz forint, abban az esetben is, ha az elítéltnak a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiányához kapcsolódó más alapvető jogot sértő elhelyezési körülmény fennállására vonatkozó kifogása is volt.

Ha nincs ok a kérelem visszautasítására és nincs helye az egyszerűsített elbírálásának sem, a bv. intézetnek a kérelmet a rendeletben meghatározott egyéb iratokkal együtt a büntetés-végrehajtási bíróhoz kell továbbítania.

A Bv. tv. 75/I. §-hoz

A hatályos rendszerben a bv. intézet kártalanítási eljárásban betöltött szerepét a panasz intézménye jelentősen meghatározza. Bevezetését az a törekvés indokolta, hogy olyan mechanizmust is meg kívánt teremteni a jogalkotó, amely preventív jogorvoslatot is jelent a kompenzáció nyújtására alkalmas vagyoni kártalanítás mellett, vagyis a bv. intézetnek olyan kötelezettséget is kellett előírni, amely alapján biztosítania kell, hogy a sérelmes elhelyezési körülményt a bv. szervezeten belül meg tudja szüntetni.

Mindezen okokból magát az intézményt a törvényjavaslat nem tartja meg, ugyanakkor az intézményt életre hívó követelmények, melyek azt hivatottak biztosítani, hogy a bv. intézet az elhelyezési körülményekkel kapcsolatos sérelmeket mihamarabb orvosolja, intézkedési kötelezettség formájában fennmaradnak.

A Bv. tv. 75/J. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti a kártalanítás miatti eljárás bírósági illetékességi szabályait. A hatályos szabályozás szerint a kártalanítás iránti kérelmet az a bv. intézet továbbítja a bírósághoz, amely az elítélttel szemben kiszabott büntetést végrehajtja. Ez az intézet köteles beszerezni a más bv. intézeteket érintő fogvatartási időszakra vonatkozó adatokat is és ezeken a szabályokon a törvényjavaslat sem változtat. Célszerűségi szempontok, mint pl. az egyes fogvatartási időszakokon belül az alapvető jogokat sértő körülmények között töltött napok számának meghatározásával járó adminisztratív terhek, amelyet áttétel esetén előről kell kezdeni, azt indokolják, hogy a büntetés-végrehajtási bíró illetékessége e bv. intézetre tekintettel rögzüljön, és az az elítélt átszállítása esetén ne kerüljön sor áttételre az új fogvatartási hely szerint illetékes bv. bíróhoz. A törvényjavaslat az illetékesség megváltozásának a kizárásával az általános illetékességi szabályoktól való eltérést teremt meg, melynek eredményeként a jövőben az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott átszállítása esetén az eljáró büntetés-végrehajtási bírónak nem kell az iratokat illetékességből átnemnie, és elkerülhető egy áttétellel együtt járó újbóli irattanulmányozás. A hatályos szabályozáshoz hasonlóan a már szabadult elítélt esetében az illetékességi szabály, hogy a kártalanítási eljárást a szabadítást végző bv. intézet székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le, ugyanakkor megmarad az a kivételes illetékességi szabály is, amely alapján az elítélt vagy a védő ilyen irányú kérelmére az elítélt lakcíme vagy tényleges tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró jár el. A törvényjavaslat ugyanakkor rögzíti, hogy ilyen indítványt kizárólag a kártalanítás iránti kérelemben lehet előterjeszteni, az eljárás későbbi szakaszában már nem.

Nem változtat a törvényjavaslat a büntetés-végrehajtási bíró eljárási formáján sem, a kártalanítási kérelemről továbbra is az ügyészség véleményének beszerzése nélkül, az iratok alapján dönthet a bv. bíró.

A Bv. tv. 75/K. §-hoz

A hatályos szabályozásból a kártalanítási kérelemről való döntést befolyásoló, ezért a döntést megelőzően elvégzendő bírói eljárási feladatokon a törvényjavaslat nem változtat. A büntetés-végrehajtási bírónak ezért a döntés meghozatala előtt a követelés jogalapját érintő valamennyi iratot be kell szereznie, így különösen az elítélt

javára a zsúfolt fogvatartási körülmények miatt kártérítést megállapító vagy sérelemdíjat megítélő korábbi bírói döntést, vagy az Emberi Jogok Európai Bíróságának az államot kártérítésre kötelező döntését.

A törvényjavaslat a hatályos szabályozással kapcsolatban felmerülő jogértelmezési bizonytalanságot szünteti meg a kérelemhez kötöttség kimondásával. Ezáltal egyértelművé válik, hogy a büntetés-végrehajtási bíró a kérelemről annak keretei között, az abban foglalt fogvatartási időszakot figyelembe véve dönthet a kártalanítás mértékéről.

A büntetés-végrehajtási bírói gyakorlat tapasztalatai azt mutatják, hogy a kártalanítás iránti kérelmek többségükben az érdemi elbírálást akadályozó mértékben hiányosak, gyakorta a sérelmek részletezése nélkül, pusztán csak az eljárás lefolytatását kéri az elítélt. A törvényjavaslat a probléma megoldására kifejezetten rendelkezik a hiánypótlás lehetőségéről. Megjegyzendő, a Bv. tv. 2021. január 1-én hatályba lépő módosítása a büntetés-végrehajtási bíró eljárásának általános szabályai között kifejezett rendelkezést tartalmaz arról, hogy a hiánypótlás időtartama a büntetés-végrehajtási bíró eljárásának lefolytatására előírt határidőbe nem számít be, elkerülendő, hogy az egyébként szűk eljárási határidőnek a kérelmező mulasztása miatti megnövekedése a büntetés-végrehajtási bíró oldalán vezessen az eljárási határidő be nem tartásához. A kérelemhez kötöttséghez kapcsolódóan a kérelmezői oldalon eredményezhet aktívabb közreműködést a törvényjavaslat azon rendelkezése, amely a hiánypótlásra előírt határidő leteltét követően döntéshozatali kötelezettséget ír elő a bíró számára, vagyis a büntetés-végrehajtási bíró ilyen esetben a döntését a rendelkezésre álló adatok alapján fogja meghozni.

A törvényjavaslat a jogalkalmazás által feltárt problémákra megoldást ad azokra a „függő ügyekre”, amelyek jogerős befejezését eddig a kérelmező ismeretlen helyre távozása akasztotta meg. A törvényjavaslat szerint az eljárás törvényi alapon szűnik meg, ha a kártalanítás iránti kérelem benyújtását követően a kérelmező ismeretlen helyre távozik és a büntetés-végrehajtási bíró az eljárást a hiánypótlásra felhívás vagy a határozat kézbesítése sikertelensége okán felfüggeszti.

A Bv. tv. 75/L. §-hoz

A törvényjavaslat a hatályos szabályozáshoz hasonlóan részletesen taglalja a büntetés-végrehajtási bíró eljárását. A törvényjavaslat a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására vezető esetköröket – a panasz vizsgálatának kötelezettsége nélkül, mely intézményt a törvényjavaslat a hatályos már nem tartja meg – átveszi, egyúttal ki is egészíti azokat. Ilyen kiegészítés a kártalanítás iránti kérelem benyújtására vonatkozó időbeli vagy formai feltételek vizsgálata, továbbá az az eset, ha a hiánypótlási felhívás eredményeként sem lehet a kérelemről érdemben dönteni, ezen hiányosságok a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítást vonják maguk után.

A hatályos szabályozás is meghatároz olyan esetköröket, amikor a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását a jogsérelem már megtörtént orvoslása alapozza meg. Ha ugyanis az elítélt ügyében az Emberi Jogok Európai Bírósága az államot kártérítésre kötelezte, vagy az elítélt részére polgári bíróság kártérítést vagy sérelemdíjat ítélt meg, egyértelműen megállapítható, hogy az elítélt által kifogásolt fogvatartási körülmények miatti sérelmek reparációja már megtörtént. A joggyakorlat jelzése alapján indokolt ezen esetköröket kiegészíteni az azonos sérelmezett időszakokra vonatkozóan azon esetekben is, ha az elítélt a Bv. tv. alapján kapott már kártalanítást.

A Bv. tv. 75/M. §-hoz

A sértetti érdekek érvényesítését előíró szabály, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak, ha az érdemi elbírálás nem kizárt, a kérelemre vezető döntés meghozatalát megelőzően a fogvatartás alapjául szolgáló büntetőügy sértetti követelések figyelembevételéről gondoskodnia kell. Ennek megfelelően írja elő a törvényjavaslat a sértett és szükség esetén a terhelt nyilatkoztatásával a bűncselekménnyel okozott kár vagy sérelem megtérülésének körülményei vizsgálatát. A törvényjavaslat a vizsgálati kötelezettség terjedelméhez mérten határozza meg az eljárási határidőket.

A Bv. tv. 75/N. §-hoz

A törvényjavaslat a hatályos szabályozással egyezően a kártalanítás összegének megállapítását a törvényi kereteken belül a büntetés-végrehajtási bíró mérlegelési körébe utalja. Változatlan, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak az elhelyezési körülményeket összességükben értékelve kell meghatároznia a sérelemmel arányban álló, a fogvatartás egy napjára jutó összeget, így a kártalanítás egy napra járó összegének megállapításánál a rendelkezésre álló élettér mellett – összhangban az Emberi Jogok Európai Bíróságának az ítélkezési gyakorlatával – a fogvatartás egyéb körülményeit is figyelembe kell venni. Mindezek alapján a felső határ felé mozdulhat el

az összeg, ha a nem megfelelő élettér mellett a zárkában például nem kielégítő a szellőztetés, a világítás vagy a fűtés.

Nem változtat a törvényjavaslat a kártalanítás egy napi összegét meghatározó hatályos keretösszegeken, a kártalanítás egy napra eső összege legalább ezerkettőszáz forint, legfeljebb ezerhatszáz forint.

A kérelemhez kötöttség előírásával összefüggésben a törvényjavaslat az egyértelmű jogalkalmazás biztosítása érdekében rögzíti, hogy a kártalanítás megítélése kizárólag a kérelemben kifogásolt időszakra vonatkozhat, és nem terjedhet túl a kérelem keltének napján.

A törvényjavaslat az elévülési idő figyelembevételére vonatkozó szabályt összhangba hozza a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szabályaival, hiszen a bűncselekménnyel okozott károk (nem vagyoni sérelmek) tekintetében nem feltétlenül az általános öt éves elévülési idő az irányadó. A Ptk. 6:533. § (1) bekezdése értelmében a kártérítésre az elévülés szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy bűncselekménnyel okozott kár esetén a követelés öt éven túl sem évül el mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül.

A bűncselekménnyel okozott sérelem hatékony orvoslását célzó hatályos szabály, amely előírja a büntetés-végrehajtási bírónak, hogy a határozatában rendelkezzen az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt megállapított kártalanítás összegéből a még fennálló követelés erejéig a polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megállapított kártérítés vagy sérelemdíj jogosultja javára történő kifizetésről. A kifizetésről való rendelkezés több feltételhez kötött, így ahhoz, hogy a sérelem teljesítésére a megítélés ellenére az elítélt részéről még nem vagy csak részben került sor, hogy ezen követelések behajtása iránt végrehajtási eljárás még nem indult, és az, hogy a bíró az elítélt vagy védője ilyen irányú védekezését vizsgálva megállapította, hogy a Ptk. szerinti általános elévülési idő még nem telt el.

A törvényjavaslat a hatékonyság növelése és az adminisztratív terhek csökkentése érdekében jelentősen változtat ezeken az előírásokon. A kártalanítás megítéléséről szóló határozatban ugyanis a törvényjavaslat rendelkezései alapján nem a kifizetésről, hanem a polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megítélt kártérítés vagy sérelemdíj jogosultjának a még fennálló követelése erejéig a kártalanításból történő levonásra való jogosultságát kell megállapítani és a megállapításnak már nem feltétele, hogy a követelés behajtása iránt korábban nem indult végrehajtási eljárás. A kártalanítás újraszabályozása érdekében végzett felülvizsgálat során jelentős többletteleherként lehetett értékelni azt az adminisztratív ellenőrzési folyamatot, amely keretében az elítélttel szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat a büntetés-végrehajtási bírónak a határozathozatal megelőzően a sértettnek járó kifizetésről való rendelkezés, az igazságügyért felelős miniszternek a ténylegesen kifizetés előtt teljesítenie. Figyelemmel arra, hogy a törvényjavaslat alapján egységesen, minden más végrehajtás alatt álló követeléssel együtt az igazságügyért felelős miniszter kifizetést megelőző feladatai körében vizsgálandó, hogy az elítélt által nem teljesített, a sértett javára megítélt polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megállapított kártérítés vagy sérelemdíj behajtása iránt indult-e végrehajtási eljárás, mellőzhetővé válik a hatályos szabályozásból az feladat, hogy a kártalanításról hozott döntést megelőzően ezt a körülményt a Magyar Végrehajtói Kar megkeresése útján vizsgálja.

A jogalkalmazási tapasztalatok alapján abban az esetben, ha a fogvatartás alapjául szolgáló elítélésre több bűncselekmény miatt került sor, a kártalanítás összegének büntetés-végrehajtási bíró általi arányos csökkentését a törvényjavaslat egyértelműen kizárja, ha arra azon az alapon kerülne sor, hogy a sérelem nem az elítélés alapját képező valamennyi összes bűncselekménnyel összefüggésben állt elő. Hasonló rendelkezést fogalmaz meg a törvényjavaslat arra az esetre is, ha sérelmezett fogvatartási időszak alatt az elítélttel szemben több ítéletet is végrehajtottak, ilyen esetben sem kell a bírónak semmilyen arányosítást elvégeznie.

Ugyancsak a büntetés-végrehajtási bíró döntésével kapcsolatos új rendelkezés, amely szerint a büntetés-végrehajtási bírónak a végzésében figyelmeztetnie kell a sértettet arra, hogy a végzésben összegszerűen meghatározott követelés és a sértett részére később, az Igazságügyi Minisztérium által ténylegesen kifizetett összeg között eltérés lehet. A büntetés-végrehajtási bíró végzésében megállapított sértetti jogosultság kifizetési alapot teremt az igazságügyért felelős miniszter számára, azonban a tényleges kifizetést megelőzően az igazságügyért felelős miniszterre telepített levonási, arányosítási és ugyanazon sértett részére teljesített korábbi kártalanítási kifizetések figyelembevételének kötelezettsége azzal az eredménnyel járhat, hogy a sértett részére ténylegesen

kifizetésre kerülő összeg alacsonyabb a büntetés-végrehajtási bíró határozatában a sértett részére járóként feltüntetett összegnél.

A kártalanítási ügyben hozott első bírói döntés jogorvoslással támadható, a végrehajthatósággal összefüggésben a törvényjavaslat rögzíti a fellebbezés halasztó hatályát, és az időszerűség biztosítékaként előírja a jogerős végzés igazságügyért felelős miniszter részére való továbbításának határidejét.

A Bv. tv. 75/O. §-hoz

A törvényjavaslat részletesen rögzíti a kifizetés szabályait. A kifizetés a hatályos szabályozással egyezően az igazságügyért felelős miniszter feladata. Az intézkedésre rendelkezésre álló határidőt a törvényjavaslat a kifizetéssel összefüggő intézkedések függvényében, differenciáltan határozza meg.

Az igazságügyért felelős miniszter – a jelenleg hatályos eljárási rendszerrel szemben – az érdeemben még le nem zárt (vagyis azon eseteket is ideértve, ha a végrehajtási eljárás szünetel vagy azt felfüggesztették) valamennyi végrehajtási eljárás hatálya alatt álló követelést a végrehajtást kérő jogalanyiségára tekintet nélkül köteles figyelembe venni a kifizetést megelőzően. Ennek érdekében meg kell keresnie a Magyar Bírósági Végrehajtói Kart és találat esetén a törvényjavaslatban meghatározott adatokat a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szervével közölnie kell, amely azokat a végrehajtási eljárást ténylegesen folytató bírósági végrehajtónak megküldi. A bírósági végrehajtó az adatok alapján a kártalanításra jogosult adós vonatkozásában a kifizetésre váró kártalanítás összegére követelésfoglalást foganatosíthat.

A kifizetést megelőzően a követelésfoglalások és a kártalanításból közvetlenül levonható, a büntetés-végrehajtási bíró végzésében meghatározott követelések rangsorolása és arányosítása az igazságügyért felelős miniszter feladata. Mind a végrehajtó, mind a miniszter tekintetében felesleges adminisztrációhoz vezet ugyanakkor, ha a kártalanításként járó összegre olyan mértékű követelésfoglalás benyújtására kerül sor, amely nyilvánvalóan meghaladja a kártalanítás összegét. Ennek megelőzése érdekében a törvényjavaslat a végrehajtói követelésfoglalások benyújtása vonatkozásában azt a korlátozó szabályt írja elő, mely szerint nem kell minden követelés esetében követelésfoglalással élni. Ennek megfelelően a gyermektartásdíj, illetve bűncselekmény miatt megítélt polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megítélt kártérítés vagy sérelemdíj iránti követeléseken kívüli más jogcímen fennálló követelés behajtása érdekében követelésfoglalás kibocsátásának akkor van csak helye, ha az elítélt javára megítélt kártalanítás összege meghaladja az ilyen privilegizált követelések összegét, illetve abban az esetben, ha a végrehajtó előtt nincs folyamatban ilyen követelésekre vonatkozó végrehajtási eljárás. A követelésfoglalás kibocsátásának tilalmát írja elő a törvényjavaslat a közigazgatási végrehajtás hatálya alá tartozó követeléseket érintően arra az esetre, ha a Vht. 4. §-ára tekintettel a végrehajtási eljárást a bírósági végrehajtó foganatosítja. Ezzel a megoldással biztosítható az az Emberi Jogok Európai Bíróságának a gyakorlatából levezethető elvárás, amely a kártalanításból a kifizetést megelőző közvetlen levonást az állami követelések vonatkozásában nem tartja elfogadhatónak.

Miután a hatályos rendszerhez képest a büntetés-végrehajtási bíró már nem vizsgálja a törvényjavaslat alapján, hogy a sértett bűncselekménnyel összefüggésben megítélt követelésére folyik-e végrehajtás, a bíróság végzésében sértetti igényként kerülhet megjelölésre olyan követelés is, amelyre vonatkozóan ugyanakkor már folyik végrehajtási eljárás. A többszörös kifizetés lehetőségének a kizárása érdekében írja elő a törvényjavaslat, hogy ilyen esetben a kifizetés során a követelésfoglalást kell figyelembe venni és a bv. bírói végzés erre vonatkozó rendelkezését figyelmen kívül kell hagyni. A törvényjavaslat számol azzal az eshetőséggel is, hogy ugyanazon sértetti követelést a korábban az elítélt javára megállapított kártalanításból már esetlegesen teljesítették, és erre tekintettel lehetőséget biztosít arra, hogy a többszörös levonás elkerülése érdekében az igazságügyért felelős miniszter az előző esethez hasonlóan figyelmen kívül hagyja a bv. bírói végzésének az újabb levonásra vonatkozó rendelkezését.

A Bv. tv. 75/P. §-hoz

A hatályos eljárási rendszerrel egyezően a törvényjavaslat átveszi és kiegészíti azt a kielégítési rangsort, amely arra az esetre szól, ha a kártalanításként megítélt összeg nem elégséges valamennyi levonható követelés kielégítésére. A kielégítési rangsorban első helyen a gyermektartásdíj iránti követelés áll. Ha gyermektartásdíj címen nincs fennálló követelés vagy annak levonását követően a kártalanítási összegből van maradvány, azt a bűncselekmény miatt megítélt polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megítélt kártérítés vagy sérelemdíj kifizetésére kell fordítani. A jogosultságot a büntetés-végrehajtási bíró határozata, illetve ha a behajtás iránt már van folyamatban

végrehajtási eljárás, a végrehajtói követelésfoglalás alapozza meg. A törvényjavaslat az ebben a sorban figyelembe veendő sértetti követeléseket a hatályos szabályozáshoz képest kiterjeszti. Előírja ugyanis a terhelt által elkövetett, a fogvatartás alapjául szolgáló büntetőügyön kívüli bármely más bűncselekmény miatt megítélt sértetti követelések levonását is, ha azzal kapcsolatban a végrehajtó követelésfoglalást foganatosított. Ezeket követően még a kifizetést megelőzően levonható a fenti jogcímen túli, a bírósági végrehajtó által foganatosított bármely végrehajtás alatt álló követelés.

A törvényjavaslat főszabály szerint arányosítást követel meg, ha a kártalanítás összege nem fedezi az azonos soron felsorolt valamennyi követelést. A főszabály alóli kivételekkel a szabályozás iránymutatást ad azokra az esetekre is, amikor az adóssal szemben egy vagy több végrehajtó folytat végrehajtási eljárást a privilegizált követeléseken túli jogcímen. Az ilyen jogcímen fennálló követelésre az igazságügyért felelős miniszter arányosítás nélkül teljesíti a kifizetést, a végrehajtó pedig a bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezései alapján intézkedik a követelések kielégítéséről. Több végrehajtó eljárása során a követelésfoglalást elsőként benyújtó végrehajtó részére kell teljesíteni a kifizetést.

A Bv. tv. 75/Q. §-hoz

A kártalanítást megítélő jogerős határozat végrehajtásának, vagyis a tényleges kifizetésnek nélkülözhetetlen feltétele a pontos számlaszám, amelyre az igazságügyért felelős miniszter az átutalást teljesítheti. A joggyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a végrehajtás jelentősen elnehezül, ha a bírói döntés meghozatala és a kifizetés közötti időszakban az elítélt szabadulására kerül sor, hiszen a bv. intézetben az elítélt számára vezetett letéti számla megszűnésével a kérelem benyújtásakor megjelölt teljesítési hely nyilvánvalóan megváltozik, annak felderítése pedig igen nehézkes. Az ilyen helyzetek elkerülése érdekében a törvényjavaslat beiktatja a fogvatartott elítélt esetében a kifizetést megelőzően a szabadulás időpontjára vonatkozó adatkérést és részletesen szabályozza az annak eredménye alapján folytatandó eljárást.

A Bv. tv. 75/R. §-hoz

A törvényjavaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy a végrehajtási eljárás hatálya alatt nem álló, a kifizetést megelőzően nem levonható egyéb követelések esetén is mód nyíljon arra, hogy azok esetében is – hasonlóan bármely más, az érintett adóshoz jutó pénzüsszeghez –, az eljáró szervek intézkedhessenek a behajtás iránt.

Az adóvégrehajtási eljárásról szóló törvény alapján 2018. január 1-jétől az állami adó- és vámhatóság általános végrehajtási hatósággá vált. Ez azt jelenti, hogy az adótorozásokon és az adók módjára behajtandó köztartozások túl számos egyéb köztartozás végrehajtását is a NAV foganatosítja, továbbá 2019. január 1-jétől feladata lett az állami és igazságügyi követelések, valamint az igazságszolgáltatás gyakorlása során megállapított vagyoni jellegű joghátrányok végrehajtása is. Ez azt jelenti, hogy adóvégrehajtási eljárásban a NAV jár el egyebek mellett a büntetőeljárással összefüggésben megfizetendő tartozások, így a pénzbüntetés, bűnügyi költség, rendbíróság, vagyonekobzás stb. behajtása érdekében. Ez nyilvánvalóan csak abban az esetben értelmezhető, ha a kártalanítás címén járó összegből való levonások után marad a terhelt részére kifizetendő összeg, ilyen esetben pedig az állami adó- és vámhatóság az igazságügyért felelős minisztertől kapott jelzés alapján végezhet végrehajtási cselekményt.

A törvényjavaslat az eljárás hatékonyságának biztosítékeként rögzíti a megkeresés kötelező tartalmi elemeit és meghatározza az adatkezeléssel kapcsolatos szigorú eljárási rendet arra az esetre, ha megkeresés arra az eredményre vezet, hogy az elítélttel szemben nincs az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló törvény hatálya alá tartozó végrehajtási eljárás folyamatban.

A Bv. tv. 75/S. §-hoz

A kifizetés teljesítési helyére és az adatok módosítására vonatkozóan a törvényjavaslat a hatályos szabályozással túlnyomórészt egyező rendelkezéseket tartalmaz. A kifizetésre az elítélt esetében a hatályos szabályozással egyezően kizárólag átutalással kerülhet sor, míg a polgári jogi igény vagy a bűncselekmény miatt megítélt kártérítés vagy sérelemdíj jogosultja választása alapján utalás vagy a készpénzes kifizetés útján juthat hozzá a neki járó összeghez. Adminisztrációs tehercsökkentést szolgáló új szabály, hogy a teljesítési adatok megváltozását nem a büntetés-végrehajtási bíróhoz, hanem az igazságügyért felelős miniszternek kell bejelenteni.

A törvényjavaslat rendelkezik a kártalanítási eljárással összefüggésben az igazságügyért felelős miniszter adatkezelési felhatalmazásáról és bizonylatőrzési kötelezettségéről.

18. §

A Bv. tv. megalkotásakor kiemelkedő cél volt a társadalomba való visszailleszkedés elősegítése, ennek keretében a szabadulás utáni jogkövető életmód kialakításához szükséges feltételek biztosítása. Az elítélt a végrehajtandó szabadságvesztés kitöltését követően arra tekintettel tud eredményesen alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, ha a szabadulását követően a társadalom tagjaihoz hasonlóan kapcsolódik be a mindennapi életvitelbe, ezt pedig jelentős mértékben segíti elő egy, az életfenntartása biztosítására szolgáló anyagi háttér. A Bv. tv. ebben a körben, azzal a céllal, hogy a fogvatartott a szabadulásakor rendelkezzen valamekkora pénzüsszeggel, előírta az elítélt keresményének és rendszeres pénzellátásának meghatározott része tekintetében annak elkülönítését és tartalékolását. Erre a reintegrációs célkitűzésre figyelemmel indokolt kiterjeszteni a szabadulás utáni anyagi bázist biztosító tartalékolási kötelezettséget az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás jogcímén kapott összegre. A kártalanítás címén kapott összeg felhasználásának korlátozásával biztosítható az, hogy ha az elítéltnél nincsen semmilyen tartozása, akkor a kártalanításként kapott összeg rendelkezésére álljon a szabadulásakor, így hozzájárulva ahhoz, hogy törvénytisztelő életet élhessen és vissza tudjon illeszkedni a társadalomba. A törvényjavaslat a felhasználás korlátozás mellett számol azokkal a méltányosságot követelő élethelyzetekkel is, amelyek indokolttá teszik a korlátozás alóli mentességet, melyre a jogszabályban meghatározott esetben a bv. intézet parancsnokának engedélye alapján kerülhet sor.

19. §

A börtönszűfoltosság miatti kártalanítás kialakítását jelentősen meghatározza az Emberi Jogok Európai Bíróságának a gyakorlata alapján az Európa Tanács által érvényesített szempontrendszer. E körből azt érdemes kiemelni, hogy a kártalanítás személyi sérelem reparálását célzó intézményként csak akkor tölti be a funkcióját, ha valóban ahhoz jut el, aki a sérelmet a zsúfolt elhelyezés folytán elszenvedte, és mivel a zsúfolt elhelyezés az állami kötelezettségsértésből ered, nem elfogadható, hogy az állam, ezt az összeget a büntetés-végrehajtással szoros összefüggésben felmerült költségekre tekintettel levonja. Ennek a követelménynek tesz eleget a törvényjavaslat, amikor az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás címén járó összeget kiemelve a bv. intézet letéti számláján az elítélt számlalapján kezelt egyéb, az elítélt részére befizetett pénzüsszegek, továbbá járandóságok közül, kizárja a büntetés végrehajtása során keletkező fizetési kötelezettségek levonását.

A Bv. tv. 188. §-át a 2020. évi CVIII. törvény 9. §-a 2020. november 5-i hatálybalépéssel kiegészítette egy (2a) bekezdéssel, ugyanakkor ez a rendelkezés ugyancsak (2a) bekezdéssel egészülne ki 2021. január 1-i hatálybalépéssel a 2020. évi XLIII. törvény 117. § (2) bekezdésében szereplő módosítás folytán is. Ez utóbbi módosítás hatálybalépésének időpontjára tekintettel a törvényjavaslat elvégzi ezen módosítás technikai jellegű javítását, és erre tekintettel a 41. §-ban egyúttal rendelkezik a már elfogadott módosítás hatályba nem lépéséről.

20. §

A feltételes szabadságra bocsátás szabályozásával összefüggésben kiemelt jogalkotói szándék, hogy ez elsődlegesen a speciális prevenciót szolgáló intézmény, azonban nem hagyható figyelmen kívül a Btk. 79. §-a alapján, hogy a büntetés célja alapvetően a társadalom védelme, melynek vizsgálata szintén nem mellőzhető. A büntetés-végrehajtási bíró egy összetett szempontrendszer alapján hozza meg döntését, amikor a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezéséről határoz, ennek egységes kialakításához a törvény példálózó jellegű felsorolás ad. A törvényjavaslat ezt a felsorolást bővíti a köz javára való felajánlás azon típusával, ha az elítélt az Igazságügyi Minisztérium „bűncselekmények áldozatainak kárenyhítése” célelőirányzata javára teljesít befizetést. Az ilyen típusú felajánlásnak a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése körében a büntetés-végrehajtási bíró által vizsgálandó szempontként történő szabályozása a büntetőjogi értelemben vett sértettel nem rendelkező bűncselekmények esetében ösztönözheti az elítélteket a közérdekű felajánlás megtételére. Arra a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés c) pontja már jelenleg is biztosít lehetőséget, hogy az elítélt a sértett számára ajánljon fel jóvátételt és ezt figyelembe lehessen venni a feltételes szabadságra bocsátásról hozott döntés során.

A Bv. tv. 188. §-át a 2020. évi CVIII. törvény 9. §-a 2020. november 5-i hatálybalépéssel kiegészítette egy (2a) bekezdéssel, ugyanakkor ez a rendelkezés ugyancsak (2a) bekezdéssel egészülne ki 2021. január 1-i hatálybalépéssel a 2020. évi XLIII. törvény 117. § (2) bekezdésében szereplő módosítás folytán is. Ez utóbbi módosítás hatálybalépésének időpontjára tekintettel a törvényjavaslat elvégzi ezen módosítás technikai jellegű javítását, és erre tekintettel a 41. §-ban egyúttal rendelkezik a már elfogadott módosítás hatályba nem lépéséről.

21. §

A törvényjavaslat átmeneti rendelkezései a törvény hatálybalépésekor szükséges átmeneti szabályokat tartalmazzák. Főszabály szerint a rendelkezéseket a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, ezek ugyanis eljárásjogi természetüknél fogva a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába nem ütköznek. Azokat a helyzeteket, amelyek a kártalanítás jogintézményének a teljes átalakításából következően az egyértelmű jogalkalmazás miatt ettől eltérő kezelést tesznek szükségessé, a törvényjavaslat merev jogszabályi utalással jelöli meg. A kivételek egyrészt azt a célt szolgálják, hogy a szabályozás új elemeinek alkalmazása által ne váljon terheesebbé a már benyújtott kérelmek folytán folyamatban lévő eljárás, másrészt az eljárási határidők számítása szempontjából könnyíti a jogalkalmazói munkát, figyelemmel a folyamatban lévő ügyek mennyiségére. A hatályos rendszerhez képest lényegesen korlátozó az a rendelkezés, amely meghatározza a kártalanítási kérelem első és további benyújtásának időbeli feltételeit, valamint a kérelem előterjesztését külön jogszabályban meghatározott formanyomtatványhoz köti, mely előírások csak a hatálybalépést követően benyújtott kérelmek esetében kérhetők számon, ezáltal a folyamatban lévő ügyekben való alkalmazás alól kivételként fogalmazódnak meg. Lényeges változtatást hoz a szabályozás a kártalanítási igény benyújtásának feltételeként a hatályos szabályozás szerint megkövetelt panasz intézményének megszüntetésével. E változtatást a folyamatban lévő ügyekre a kártalanítási eljárás folyamatára tekintettel indokolt bevezetni, ezért az átmeneti rendelkezések pontosan rögzítik a törvény hatálybalépését követően a panasszal összefüggő intézkedési helyzeteket és feladatokat. Így a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásban a bv. intézetnek a 2020. december 31-ig hatályban volt szabályok szerinti panaszt már nem kell elbírálnia, ha azonban a bv intézet a kérelmet a panasz elbírálására tekintettel nem terjesztette fel a bv. bírónak, már a módosított rendelkezéseket kell alkalmazni és a kérelmet haladéktalanul fel kell terjeszteni a büntetés-végrehajtási bírónak. Külön átmeneti rendelkezés írja elő, hogy a törvényjavaslat hatálybalépését követően a büntetés-végrehajtási bíró sem értékeli a panaszt a kártalanítási kérelem elbírálásának feltételeként.

Külön rendelkezés szól a büntetés-végrehajtási bírói eljárás illetékességi szabályainak a megváltozásáról, ezek azt biztosítják, hogy a törvényjavaslat hatálybalépését követően ne kerülhessen sor a folyamatban lévő bírói eljárások áttételére, hiszen ez felesleges ügyintézással és az eljárások elhúzódásával járna.

22. §

Az a) pont technikai pontosítás, tekintettel az EJEB rövidítést bevezető szövegrész hatályon kívül helyezésére, a Bv. tv.-ben itt szükséges bevezetni az Emberi Jogok Európai Bíróságának a rövidítését.

A b) pont szintén technikai módosítás. A kártalanítás szabályozási struktúrájának változása folytán ez a módosítás biztosítja, hogy az eljárást – a hatályos szabályozással egyezően – a bírósági titkár is lefolytathassa.

23. §

A kártalanítás intézményének és eljárásának teljes revíziójával szükségtelenné vált, a hatályos törvényben elszórtan rögzített szabályok hatályon kívül helyezését tartalmazó rendelkezés.

24. §

A törvényjavaslat a sértetti igényérvényesítés hatékonyságának növelése körében a Be. lentebb részletezett módosításával jelentős lépést tesz előre, amikor kibővíti a büntetőeljárásban érvényesített, de egyéb törvényes útra utasított polgári jogi igény estében a jelenlegi szabályok szerint szűk körben (kizárólag az ideiglenes intézkedés indítványozásával érintett polgári jogi igények esetében) szabályozott, a büntetőbíróság feladatát képező, kvázi automatikus polgári perindítás lehetőségét. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) hatályos szabályai az ilyen módon indult polgári perekben kötelezővé teszi az ügyész fellépését, mely azonban nem indokolt a törvényjavaslat alapján kiterjesztett automatikusan megküldött valamennyi polgári jogi igény esetében.

25. §

A bűncselekményből származó sértetti igényérvényesítések számszerű bővítéséhez szorosan kapcsolódik a sértett büntetőeljárásban elfoglalt pozíciója. Ezért a törvényjavaslat a Be. tekintetében is arra törekszik, hogy a sértett

helyzetét könnyítő feltételeket teremtsen. Így a törvényjavaslat alapján a sértett elfogadhatná a bíróság által a bűncselekménnyel kapcsolatban megállapított összeget kártérítési összegként, illetve a bíróság által elítélt személyt kötelezettként. A törvényjavaslat továbbá lehetővé kívánja tenni, hogy a terhelt elfogadhassa a sértetti követelést kvázi „egyezség” formájában. Jelenleg ezt nem szabályozza a Be. Végül a törvényjavaslat jelentős módosítása, hogy azokban az esetekben, amikor a büntetőbíróság úgy ítéli meg, hogy a sértett által előterjesztett polgári jogi igény büntetőeljárásban történő elbírálása a kérdés bonyolultsága, bizonyítási nehézségei miatt a büntetőeljárás indokolatlan elhúzódását eredményezné, és erre tekintettel annak egyéb törvényes útra utasításáról rendelkezik, az ilyen igényérvényesítés a sértett közreműködése nélkül, automatikusan átkerüljön a polgári bírósághoz.

A büntetőeljárásban érvényesíthető polgári jogi igények típusának a körét a Be. tételesen határozza meg. A felsorolás a büntetőügyben eljáró bíróság által egyszerűbben elbírálható, jellemzően vagyoni jellegű követeléseket fedi le. A taxációt a kodifikáció idején meghatározó elv az volt, hogy nem indokolt a polgári jogi igény kategóriájába sorolni azokat a követeléseket, amelyek megítélése szétfeszítené a büntetőeljárásban végzett bizonyítás kereteit. Ezen az alapon nem képezi a hatályos szabályozásban polgári jogi igény tárgyát a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációját és szankcióját megtestesítő sérelemdíj, amely jellegére tekintettel gyakran kötődik büntetőjogi szempontból releváns magatartáshoz. A törvényjavaslat egyik meghatározó, a sértetti igényérvényesítés hatékonyságát növelő koncepciójára tekintettel, a módosítás a büntetőeljárást nem terhelő módon, szűk körben megteremti a sérelemdíj, polgári jogi igény keretében való érvényesítésének lehetőségét. Ez lényegében kizárólag abban az esetben lesz lehetséges, ha a sértett által követelt sérelemdíj jogalapját és összegét a büntetőeljárásban a terhelt elfogadja.

26–27. §

Jelentős célkitűzése a törvényjavaslatnak, hogy a sértettre kedvező költségviselési szabályokat alakítson ki a végrehajtási eljárás során. A sértetteknek ugyanis a többi végrehajtást kérővel megegyeznek azok a fizetési kötelezettségei, amelyeket a végrehajtási eljárás megindításakor, illetve azt követően kell teljesíteniük. Meg kell jegyezni, hogy sikertelen behajtás esetén jelenleg a végrehajtást kérőnek az összes végrehajtási költséget meg kell térítenie a végrehajtónak.

Ennek érdekében a törvényjavaslat a sértettek esetében meg kívánja szüntetni a végrehajtási eljárási költségek előlegezésének a kötelezettségét, amely révén elérhető, hogy a sértettnek a végrehajtás elrendelésének kérelmezésekor és a végrehajtási eljárás során ne merüljön fel költsége, ne kelljen semmit a végrehajtás megindítása érdekében fizetnie.

Ennek jogi eszköze a kártérítés vagy sérelemdíj megfizetésére vonatkozó igény érvényesítését szolgáló eljárásokban a költségfeljegyzési jog sértetti szempontú rendezése. A cél az, hogy amennyiben a sértett a bűncselekménnyel összefüggésben kívánja polgári jogi követelését érvényesíteni, az ilyen igényének megítélése esetén a végrehajtási eljárásra is kiterjedjen a költségfeljegyzési joga.

A hatályos jogrendszerben három úton érhető el, hogy a sértett a bűncselekménnyel okozott kár vagy sérelemdíj iránti követelésének érvényt szerezzen: a büntetőeljárás keretei között polgári jogi igényt érvényesíthet, a büntetőeljárással párhuzamosan polgári pert kezdeményezhet, vagy ha a büntetőeljárásban nem érvényesített polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasították, és a büntetőeljárás már jogerősen befejeződött, a polgári bíróság előtt gyorsított per indítható. A jogrendszer koherenciájának igényéből fakadó követelmény, hogy az ugyanazon tárgykörre, vagyis a bűncselekménnyel okozott kár vagy sérelemdíj megtérítése iránti igény érdekében indított perek szabályai – az eljárás jellegétől függően – fő vonalakban egymástól ne térjenek el.

A végrehajtási eljárás polgári eljárásban már meglévő ilyen jellegű, költségfeljegyzési jog formájában megjelenő kedvezményét a büntetőügyben megítélt polgári jogi igény vonatkozásában is szükséges egyértelműen rendezni, ezért a törvényjavaslat a Be. költségkedvezményre vonatkozó rendelkezését kiegészíti. A költségkedvezmény tartalmi szempontból a Pp. 95. § (2) bekezdése alapján az illeték előzetes megfizetése, és – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a felmerülő költség előlegezése alól mentesít. Ezen kívül a módosítás egyértelművé teszi, hogy a büntetőeljárásban megítélt polgári jogi igény esetén a költségkedvezmény költségfeljegyzési jogként kiterjed a végrehajtási eljárásra is. Ez azt jelenti tehát, hogy a sértett a végrehajtás kezdeményezésekor a végrehajtás elrendelésének illetve előzetes lerovása és a végrehajtási eljárás megindításának kezdetén a végrehajtónak fizetendő díj és költség előlegezése alól mentesül [ld. a Pp. 95. § (2) bekezdése és 97. § (1) bekezdése].

28. §

A polgári jogi igény büntetőeljárásban történő érvényesítésének elméleti alapja, hogy egy adott cselekmény büntetőjogi és polgári jogi jogkövetkezményeinek megállapítására az érdekelt igényei alapján lehetőleg egy eljárásban kerülhessen sor. Az eljárásjogi differenciák a bizonyítást érintő eljárásjogi differenciák kiküszöböléseként a Be. egyértelműen rögzíti, hogy a büntetőeljárásban bizonyítás kizárólag a Be. alapján folytatható le. A törvényjavaslat által újonnan bevezetett sérelemdíj érvényesítésével összefüggésben, figyelemmel arra, hogy annak megítélésére a törvényjavaslat csak szűk és egyértelmű körben kíván lehetőséget biztosítani, a törvény kifejezetten rendelkezik a bizonyítás lehetőségének kizárásáról.

29. §

A Be. a polgári jogi igény tekintetében azon minimális kellékeket kívánja meg, amelyek nélkül a polgári jogi igény érdemi elbírálása lehetetlen lenne. A törvényjavaslat ezt bővíti ki a sértett nyilatkozatának a megkövetelésével arra az esetre, ha a büntetőbíróság a most bevezetni kívánt automatikus továbbításával élne a polgári bírósághoz. Az eljárásmenet hatékonyságát szolgálja, ha a magánfél erre vonatkozó nyilatkozata már az eljárás kezdetén rendelkezésre áll, ezért a törvényjavaslat a polgári jogi igény tartalmi elemként írja elő a magánfél arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a polgári jogi igénynek a törvényjavaslatban meghatározott esetei fennállásakor hozzájárul-e a polgári bírósághoz történő megküldéséhez.

30. §

A hatályos szabályozás alapján a sértett a büntetőeljárásban is bejelentheti a polgári jogi igényét, illetve ettől függetlenül polgári bíróság előtt is pert indíthat a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése vagy sérelemdíj megfizetése iránt. A sértett a hatályos szabályozás alapján a vádemelés előtt bejelentheti a polgári jogi igény érvényesítésének szándékát, és ha az ügyészség vádat emel, a sértett e bejelentését a vádirattal egyidejűleg továbbítani kell a bíróságnak. A sértett ezen kívül a polgári jogi igényét az elsőfokú bíróságnál legkésőbb azon az eljárási cselekményen terjesztheti elő, amelyen először részt vett. A törvény pontosan meghatározza a polgári jogi igény kötelező tartalmi elemeit is, így meg kell jelölni a terheltet, akivel szemben a sértett polgári jogi igényt kíván érvényesíteni és meg kell jelölni a követelés összegét vagy mennyiségét.

A sértettek sokszor az eljárás megindításával járó nehézségek és az azzal járó ügyintézési terhek miatt nem kérik semmilyen formában a kárak megtérítését, melyen a törvényjavaslat könnyíteni kíván. Ennek érdekében a módosítás rögzíti, hogy a sértett úgy is nyilatkozhat a polgári jogi igény előterjesztésekor, hogy az általa igényelt összegként elfogadja a büntetőeljárásban a büntetőjogi felelősség szempontjából a bíróság által megállapított, a bűncselekménnyel okozott kár vagy vagyoni hátrány összegét, illetve a bűncselekmény elkövetési értékét. Hasonló megfontolás alapján további könnyítést jelent az a szabály is, hogy a sértettnek ne kelljen még a büntetőjogi felelősség megállapítása előtt megjelölnie azt a terheltet, akivel szemben a polgári jogi igényét érvényesíteni kívánja. Ennek elvárása különösen a nyomozás fázisában nehézkes, de az esetek egy jelentős részében még a bírósági eljárás során is változhat. A törvényjavaslat megoldása alapján ezért a sértett úgy is nyilatkozhat a polgári jogi igény előterjesztésekor, hogy az általa kötelezni kért személyként elfogadja azt a személyt, akit a büntetőeljárásban később a bíróság elítél.

A polgári jogi igény kötelező tartalmi elemeire vonatkozó hatályos szabályozásnak a fenti megoldásokat tartalmazó módosításával oldani lehet a Be.-nek azt a koncepcionális modelljét, amely a polgári perekhez hasonlóan azt várja el, hogy a sértett pontosan jelölje meg, hogy kivel szemben és milyen követeléssel lép fel. Ezáltal rugalmassá és könnyen kezelhetővé válna a polgári jogi igény kötelezettjének és összecszerúságának a megállapítása, az esetek túlnyomó többségében nem válna el a büntetőeljárásban amúgy is vizsgált felelősségi kérdéstől és kárösszeg megállapításától, továbbá a bíróság számára is egyszerűbbé tenné a polgári jogi igény vizsgálatát.

31., 33. §

Sértetti igényérvényesítést elősegítő szabályként a törvényjavaslat egy, a sértetti követelésre vonatkozó, a büntetőeljárásban a vádlott és a sértett között létrejövő kvázi „egyezség” lehetőségét teremti meg. Ennek a lényegi eleme, hogy lehetővé teszi a módosítás, hogy a terhelt is nyilatkozhasson úgy, hogy felelősségének megállapítása esetén elfogadja a sértett által követelt igény megállapítását. Ez alapot ad a bíróság számára, hogy a polgári jogi igény büntetőeljárásban történő tényleges vizsgálata és mérlegelése nélkül, adott esetben erre

vonatkozó bizonyítás lefolytatása nélkül dönthessen végérvényesen a büntetőeljárásban a polgári jogi igényről. Ezzel egyébként főként azok az esetek válnak könnyen kezelhetővé, amikor a sértett a neki okozott tényleges kárnál kisebb összegű kártérítést is elfogad. Ez esetben az ítélet történeti tényállása a minősítést is meghatározó tényleges kár, vagyoni hátrány, elkövetési érték összegét, míg a polgári jogi igény megfizetésére vonatkozó rendelkezés a felek „megegyezése” szerinti összegű marasztalást tartalmazza.

A törvényjavaslat e körben kívánja azt lehetővé tenni, hogy ilyen egyezség a sérelemdíj iránti igény tekintetében is létrejöhesse. Ilyen esetben a követelés jellegére tekintettel speciális előírás a terhelt teljesítésre vonatkozó kifejezett nyilatkozatának beszerzése. Hangsúlyozandó, hogy mindez nem a polgári peres eljárás szerinti egyezség létrejöttét jelenti, hanem egy sui generis, a polgári jogi felelősség egyszerű, a büntetőeljárásban lezárt konszenzusos rendezését. Ez a megoldás egyébként szervesen illeszkedik a Be. kialakításakor követett, a büntetőjogi kérdésekben a terhelt akaratának, döntéseinek nagyobb hangsúlyt biztosító koncepcionális elképzelésekhez.

32. §

A Be. a polgári jogi igény érvényesítésének szabályait azzal a céllal alkotta meg, hogy a büntetőbíróság az egyértelműen megítélhető helyzetekben a polgári jogi igény érdemében is döntsön az ügydöntő határozatában. Érdemi döntés hiányában a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása egyfelől biztosítja a büntetőeljárás alapvető rendeltetésének a betöltését, azaz a büntetőjogi felelősség kérdésében való döntés gyors és hatékony meghozatalát, melyet ezáltal a járulékos kérdések elbírálása a lehető legkevésbé hátráltat. Ilyen esetben a Be. a magánfél önrendelkezési jogából kiindulva a magánfél autonómiájába tartozó kérdésnek tekinti, hogy a további igényérvényesítés módját és helyszínét megválaszthassa. A hatályos törvény egyetlen kivételt szabályoz, a Be. 557. §-a szerinti ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel összefüggő egyéb törvényes útra utasítás esetén a Be. 560. § (3) bekezdése a polgári jogi igény megküldését írja elő a polgári bírósághoz.

A sértetti igényérvényesítés elősegítésének jegyében a törvényjavaslat ennek a kvázi automatikus áttételnek a körét terjeszti ki a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításának azon okai esetében, amikor az érdemi elbírálás lehetősége egyébként adott lenne, de az eljárás elhúzódása vagy az elbírálás valamely más akadálya folytán a büntetőbíróság úgy ítéli meg, hogy a polgári jogi igény kérdésében való döntés a büntetőeljárásban nem lehetséges. Az ilyen polgári jogi igény tulajdonképpen a kereset esetén megkövetelt legfontosabb adatokkal rendelkezik, így lehetséges annak előírása, hogy a büntető bíróság azt gyorsított per lefolytatására megküldje az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak. Ezzel a sértett egy jelentős adminisztratív feladattól szabadulhat meg, hiszen nem neki kell gondoskodnia a polgári per megindításáról. A hatékonyság és az önrendelkezési jog szempontjai teszik indokolttá a további eljárási szabályok előírását, így azt, hogy a megküldésnek csak akkor van helye, ha a polgári jogi igény előterjesztője magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy, aki az áttételhez kifejezetten hozzájárult. Ha a polgári jogi igény biztosítására zár alá vételt rendeltek el, az automatikus megküldés lehetőségét kizárja. A gyorsított per lefolytatást célzó automatikus továbbítás ugyanis alapvetően azt a célt szolgálja, hogy a sértett bűncselekménnyel okozott kártérítés iránti igényéről mihamarabb döntés születhessen, amely kielégítésére a kártalanításként kapott összeg szolgálhat. Ezzel szemben a zár alá vételnél a fedezet rendelkezésre áll, hiszen e vagyoni kényszerintézkedés fedezetbiztosító funkciója folytán, annak tárgya maga a követelés fedezete, mely a később megítélt követelés kielégítési alapját képezheti.

Abban az esetben, ha a büntetőbíróság a polgári jogi igényt megküldi a polgári bíróságnak, az a gyorsított perre vonatkozó rendelkezések alapján jár el.

34. §

Az a) pontban foglalt módosítás a zárt adatkezelés körében kivétellel érintett ügyiratokat egészíti ki a polgári jogi igényt azzal az ügyirattal, amelyet a büntetőeljárást lefolytató bíróság a gyorsított per lefolytatása érdekében küld meg a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező polgári bíróságnak.

A b) pontban foglalt módosítás annak a törvényi alapját teremti meg, hogy a jogalkotó a polgári jogi igény bejelentésére szolgáló formanyomtatványt kíván bevezetni a sértetti igényérvényesítés megkönnyítése érdekében.

35. §

Az a) pontban foglalt módosítás a Be. belső szabályozási koherenciája biztosításához szükséges. A Be. 2020. évi XLIII. törvénnyel, 2021. január 1. napjával hatályba lépő módosítása érinti a Be. 10. § (3) bekezdés f) pontjában a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény kategóriáját, kiemelve abból a Btk. 396. § (4) bekezdés a) pontja szerinti költségvetési csalást. A gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény esetén hatáskör szempontjából elsőfokon a törvényszék jár el, ezért a hatályos szabályozás a kizárólagos illetékesség rendezésekor a törvényszéki hatáskörre tekintettel a Btk. 396. § (4) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekményi kört kivételként szabályozza. A 2021. január 1-től hatályba lépő módosulást azonban a kizárólagos illetékességi szabályokban is le kell követni, amely következtében a költségvetési csalásnak ez a fordulata a járási, illetve kerületi bírósági hatáskörbe, egyúttal illetékesség szempontból a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság kizárólagos illetékességébe kerül.

A b) pontban foglalt módosítás a sértett jogutódlása esetén a polgári jogi igény bejelentésének indokolatlan időkorlátját törli el.

36. §

A Pp. 95. § (2) bekezdés b) pontja szerint költségfeljegyzési jog esetén a fél mentes a per során felmerülő költség előlegezése alól is. A Pp. 97. § (1) bekezdése alapján – egyebek mellett – a költségfeljegyzési jog hatálya is kiterjed a per egész tartamára, valamint a végrehajtási eljárásra is. A fentiekre tekintettel a költségfeljegyzési jog alapján a fél mentes a felmerülő végrehajtási költség előlegezése alól is.

37. §

A Bv. tv. 70/B. §-t a tervezet hatályon kívül helyezi, így a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény azon rendelkezését, amely erre vonatkozóan tartalmaz törvényi hivatkozást, hatályon kívül kell helyezni.

38–40. §

A törvényjavaslat a sértettre kedvező előnyös költségviselési szabályokat a gyorsított pert érintően is érvényesíteni kívánja. A módosítás összehangolja a büntető bíróság által megküldött polgári jogi igény tartalmi elemeire vonatkozó szabályozást a gyorsított per hatályos szabályaival, mely során a nyilvánvalóan rendelkezésre álló adatok követelményként való előírását kivételként szabályozza. Ezen kívül a törvényjavaslat a gyorsított per esetén is a már kifejtett szempontoknak megfelelően rendezi a költségkedvezményrel összefüggő rendelkezéseket.

A Pp. 2020. január 1-jével hatályba lépő módosításaira tekintettel a keresetlevelet és az írásbeli ellenkérelmet a jogi képviselő nélkül eljáró félnek már nem lesz kötelező formanyomtatványon előterjesztenie, így az ezt előíró szabály okafogyottá válik.

41. §

A Bv. tv. saját belső szabályozásán belüli kodifikációs pontosítás érdekében szükséges módosítás, aminek az indokait lásd a 20. §-nál.

42. §

A törvényjavaslat hatálybalépésének az időpontját megállapító rendelkezést tartalmaz.

43. §

A törvényjavaslat jogharmonizációs záradékát tartalmazza.

**Végső előterjesztői indokolás
az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény módosításáról
szóló 2020. évi CLI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Mivel a koronavírus járvány elleni védekezés továbbra is aktív szerepvállalást követel meg mindenkitől, a törvényjavaslat a 2021. évre is biztosítja a lehetőséget, hogy az országgyűlési képviselőcsoportok a működési feltételeiket biztosító kereteik meghatározott részéről lemondhassanak, és azt az országos listán mandátumot szerzett pártjuk részére támogatás formájában felajánlhassák 2021. december 31-ig.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékletként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvényjavaslat az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény hatályba léptető rendelkezésének módosításával biztosítja, hogy a pártok képviselőcsoportok általi támogatására 2021. december 31-ig lehetőség legyen.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes törvényeknek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény
hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi CLII. törvényhez**

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül.)

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény célja, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) foglalkoztatottjainak jogállását új alapokra helyezze, befejezve ezáltal a 2011-ben, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) által megkezdett szervezeti integrációt. A NAV tv. az adóhivatalt és a vámhatóságot szervezetileg egyesítette, egy sajátos, rendvédelmi és klasszikus hatósági feladatokat ellátó szervezetet hozva ezáltal létre. A foglalkoztattak jogállása a NAV feladatainak sajátos jellegét követte. A törvény célja a szervezeti integrációt lezáró, a személyi jogállás tekintetében végrehajtott integráció. Ennek érdekében a törvény a NAV tekintetében egy önálló, az egyéb jogállási jogszabályoktól független egységes új szolgálati jogviszonyt hoz létre, amely egyaránt vonatkozik a hivatásos szolgálati és a kormányzati szolgálati jogviszonyban állókra, figyelemmel azok sajátos követelményeire. Az új státusztörvény egyértelműen és egységesen megkülönbözteti a NAV teljes állományát a közsféra egyéb jogállási normáitól, és le is választja a NAV foglalkoztatottakat ezekről a háttérjogszabályokról, elvégezve ezzel a NAV jogelőd szervezeteinek maradéktalan, a szervezeti és funkcionális összeolvadáson túli integrációját.

Az egyes törvényeknek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggésben csaknem 70 egyéb törvény módosítását tartalmazza annak érdekében, hogy az újonnan szabályozásra kerülő adó- vámhatósági szolgálati jogviszonyt a jogrendszerbe illessze. Az egyes jogállási törvényeken és egyes adótörvényeken kívül számos olyan törvény módosítása szükségessé vált, melyek az állami adó- és vámhatósági személyi állományára, illetve az állomány szolgálati jogviszonyára vonatkozóan megfelelési, összeférhetlenségi vagy egyéb rendelkezést tartalmaz.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–33. §-hoz

A törvényjavaslat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggésben csaknem 70 egyéb törvény módosítását tartalmazza annak érdekében, hogy az újonnan szabályozásra kerülő adó- vámhatósági szolgálati jogviszonyt a jogrendszerbe illessze. Az egyes jogállási törvényeken és egyes adótörvényeken kívül számos olyan törvény módosítása szükségessé vált, melyek az állami adó- és vámhatósági személyi állományára, illetve az állomány szolgálati jogviszonyára vonatkozóan megfelelési, összeférhetlenségi vagy egyéb rendelkezést tartalmaznak.

A 34. §-hoz

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (NAV tv.) II. fejezetében és számos mellékletében rendezi a NAV személyi állományára vonatkozó rendelkezéseket (az illetménytől a szabadságon, összeférhetlenségen, végkielégítésen keresztül a fegyelmi és kártérítési felelősségig), illetve határozza meg, hogy a személyi állomány jogállására a háttérjogszabályként alkalmazandó Kttv. és Hszt. mely rendelkezéseit kell, illetve adott esetben milyen eltéréssel alkalmazni. A NAV új jogállási törvénye e tárgykört teljes körűen és önállóan szabályozza, ezért amellet, hogy a szabályozás leválik a háttérjogszabályokról, a NAV tv. személyi állományra vonatkozó rendelkezéseit is hatályon kívül helyezi.

Emellett a NAV tv. módosítása a Fenntartható Gazdaságfehéredésért Felelős Bizottság létrehozásáról rendelkezik. A Kormány az elmúlt években jelentős sikereket ért el a szürkegazdaság visszaszorításában. Az eddig meghozott, a gazdaság fehéritését célzó intézkedések eredményeként az Európai Bizottság megbízásából becsült áfa-rés – azaz a be nem szedett áfa aránya az elméleti áfa-kötelezettség arányában – 2019-re 7 százalék alá csökkent a korábbi 21 százalékról. Az adóelkerüléssel járó piactorzító, a versenyképességet és a hatékonyságot rontó hatások csökkentése, a koronavírus-járvány okozta gazdasági nehézségek tompítása valamint további adókulcs-csökkentések fedezetének megteremtése és ezzel egyidejűleg a költségvetési hiánycélok teljesítése érdekében ugyanakkor további lépések szükségesek a szürkegazdaság visszaszorítására. A létrehozandó Fenntartható Gazdaságfehéredésért Felelős Bizottságot a gazdaság fenntartható fehéredését célzó intézkedések kezdeményezésére és a bevezetett intézkedések hatásosságának mérésére a pénzügyminiszter az állami adó- és vámhatóság útján működteti, mely működési forma lehetővé teszi valamennyi érintett szervezet azon eltérő kompetenciáinak egy helyre gyűjtését, amelyek a megalapozott gazdaságfehéritő javaslatok kidolgozásához szükségesek.

35–68. §-hoz

A törvényjavaslat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggésben csaknem 70 egyéb törvény módosítását tartalmazza annak érdekében, hogy az újonnan szabályozásra kerülő adó- vámhatósági szolgálati jogviszonyt a jogrendszerbe illesse. Az egyes jogállási törvényeken és egyes adótörvényeken kívül számos olyan törvény módosítása szükségessé vált, melyek az állami adó- és vámhatósági személyi állományára, illetve az állomány szolgálati jogviszonyára vonatkozóan megfelelési, összeférhetetlenségi vagy egyéb rendelkezést tartalmaz.

69. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

70. §-hoz

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvényhez kapcsolódó egyéb módosítások közül az alábbi törvények egyes módosuló rendelkezései sarkalatosnak minősülnek:

- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
- A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény
- A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény
- A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény
- A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény
- A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény
- A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény

A rendelkezés a sarkalatosági záradékot tartalmazza.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Nemzeti Szociálpolitikai Intézetről szóló 610/2020. (XII. 18.) Korm. rendelethez

Az egyházak szociális és gyermekvédelmi szerepvállalásának erősödésével összefüggésben, a jelenlegi feladatellátás átalakításával és észszerűsítésével kerül sor az állami intézményfenntartótól, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságtól (a továbbiakban: SZGYF) elkülönült, önálló gazdálkodással rendelkező költségvetési szerv – a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (a továbbiakban: Intézet) – létrehozására.

Az önálló költségvetési szerv – többek között – lehetővé teszi az egyházi szemléletű képzések megjelenésének lehetőségét, így biztosítva az egyházak megerősített részvételét a szakmai képzésekhez kapcsolódó feladatok ellátásában.

Ennek érdekében olyan szabályozási környezet és szervezeti struktúra kialakítására van szükség, amely az állam szerepét az intézményfenntartói pozícióból egyre inkább a szociális ellátó intézmények akkreditációs jellegű szerepkörére szorítja vissza.

Az új költségvetési szerv létrejöttével egyidejűleg megtörténik az SZGYF szakmailag indokolt teljes profiltisztítása is, elérve ezzel azt az eredeti, 2011-es kormányzati szándékot, amely egy tisztán intézményfenntartói feladatot ellátó, központi hivatal felállítása volt.

Az Intézetet kormányrendelet hozza létre, melyben rögzítésre kerülnek az Intézet pontos közfadatai. E feladatok egy részét az Intézet a Nemzeti Fogyatékosügy- és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft., másik részét az SZGYF feladatköréből veszi át. Az Intézet feladatköre kiegészül új feladatokkal is. A feladatok átadásának legfőbb indoka egy módszertani, szakmai fejlesztéseket, szakpolitikai intézkedéseket, képzéseket támogató, független szerv létrehozása. Rögzítésre kerül, hogy az Intézet feladatellátása körében átvesz az SZGYF-től egyes projekteket is.

Az indokolás a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdése alapján közzétételre kerül.

**Végső előterjesztői indokolás
az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer működéséhez szükséges egyes kormányrendeletek
módosításáról szóló 611/2020. (XII. 18.) Korm. rendelethez**

Az Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Rendszer bevezetésével szükségessé vált a kereskedelmi és egyéb szolgáltatási tevékenységet végzők hatósági nyilvántartásban szereplő adatainak felülvizsgálata és az ágazati jogszabályok módosítása a rendszer megfelelő működése érdekében.

A kereskedelmi hatóságként, ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóságként, valamint szolgáltatási tevékenységet engedélyező és a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóságként kijelölt települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője, illetve a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző hatáskörébe tartozó nyilvántartások esetében szükséges pontosítani a nyilvántartások vezetésével összefüggő feladatköröket az új, országos nyilvántartás bevezetésével összhangban.

A módosítás tartalmazza továbbá a szolgáltató esetében a szolgáltatási tevékenység végzésétől való eltiltásra, valamint a nyilvántartásból való törlésre okot adó körülmények meghatározásának pontosítását.

A 499/2017. Korm. rendelet 4. §-ának (4) bekezdéssel történő kiegészítése a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényben foglalt üzleti jó hírnév fogalom tartalmi elemeinek kifejtésére szolgál.

A 499/2017. Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott szüneteltetés kezdeti időpontjának bejelentésével összefüggésben fontos kiemelni, hogy a szüneteltetés befejező időpontját csak abban az esetben szükséges megadni, ha az ágazati szabályozásból ez következik.

A kormányrendeletekből szükséges kivezetni továbbá a nyilvántartásban szereplő adatok nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseket, – tekintettel arra, hogy azok törvényi szinten kerültek rögzítésre – a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében.

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokzlony.hu> honlapon érhető el.